

REGIONÁLNÍ STATISTIKY

Ročník 2014

Kód publikace 330131-14

Hradec Králové, srpen 2014

Č. j.: 16/2014 - 7801

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2013

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové, oddělení informačních služeb a správy registrů
Vedoucí oddělení: Ing. Věra Varmužová
Informační služby: tel.: +420 495 762 322, e-mail: infoservishk@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Ivana Dušková, e-mail: ivana.duskova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Královéhradeckém kraji naleznete také na Internetu: **www.hrdeckralove.czso.cz**

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2013, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2008). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2013. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2012. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.hradeckralove.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Královéhradeckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Královéhradeckého kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze požívat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2013“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2014. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků	6
1. Demografický vývoj	9
2. Sociální vývoj.....	18
3. Ekonomický vývoj	33
4. Životní prostředí.....	48
Tabulková příloha	53
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	53
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	54
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	55
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí.....	56
2. Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj	
Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - demografický vývoj.....	57
Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - sociální vývoj	58
Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - ekonomický vývoj	61
Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - životní prostředí	63
3. Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje	
3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje	64

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Demografický vývoj

V roce 2013 počet obyvatel Královéhradeckého kraje nadále klesal.

- Počet obyvatel kraje se začal snižovat v roce 2011 a meziročně klesl nejvíce za tři poslední roky, a to přirozenou měnou i stěhováním.
- Podíl městského obyvatelstva zůstává posledních dvacet let více než dvoutřetinový.
- Porodnost v kraji byla již třetím rokem nižší.
- Pátým rokem se meziročně snížil počet obyvatel kraje vlivem stěhování v okresech podél hranic s Polskem, nejvýraznější byl v okrese Rychnov nad Kněžnou.
- Podíl dětí narozených mimo manželství dosáhl v letech 2008 až 2013 nejvyšší hodnoty a mezi kraji byl na 5. místě.
- Obyvatelstvo kraje patří již k nejstarším, v roce 2013 dosáhl průměrný věk obyvatel hodnotou 42,0 roků již 1. místo mezi kraji, v kraji byl nejvyšší podíl seniorů a zároveň nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let.
- Index stáří se opět zvýšil, překročil významně republikový průměr i Hl. město Prahu a postoupil na 2. příčku za Zlínským krajem.
- Příznivě se nadále vyvíjí ukazatel naděje dožití a dlouhodobě se pohybuje nad republikovým průměrem, v roce 2013 byla u mužů druhá a u žen pátá nejvyšší mezi kraji.
- Míra potratovosti poklesla v dlouhodobém vývoji na nejnižší hodnotu.
- Sňatečnost v časové řadě stále klesá, v roce 2013 byl uzavřen nejnižší počet sňatků v přepočtu na obyvatele. Rozvodovost byla poprvé vyšší než celorepublikový průměr.
- Projekce obyvatel do roku 2050 očekává snížení počtu obyvatel o desetinu s hodnotou nad hranicí půl milionu osob. Počty narozených vyšší nebudou, seniorů bude v populaci třetina.
- V kraji žije 5,3 % domácností ČR, jejich celkový čistý roční peněžní příjem na osobu byl pod celorepublikovým průměrem. Poklesl podíl domácností nízkopříjmových i těch s nejvyššími příjmy. Vzrostl podíl domácností s příjmy pod hranicí životního minima.

Sociální vývoj

Ekonomický a demografický vývoj se odráží v sociálních charakteristikách kraje; na trhu práce roste počet nezaměstnaných, míra ekonomické aktivity zaostává za průměrem ČR a roste počet příjemců sociálních dávek.

- Dlouhodobě roste počet ekonomicky neaktivních osob, klesá pracovní síla vlivem poklesu zaměstnaných osob, počty nezaměstnaných rostou.
- Míra ekonomické aktivity sice meziročně mírně vzrostla, ale dlouhodobě zůstává pod celorepublikovým průměrem. Míra zaměstnanosti stagnovala a za průměrem ČR zaostala o 1,5 procentního bodu.
- Z dlouhodobého hlediska je v kraji patrný posun zaměstnaných ze sektoru průmyslu a stavebnictví do sektoru služeb, podíl zaměstnaných v primárním sektoru kolísá, poslední tři roky stagnuje.
- Přes nárůst počtu nezaměstnaných osob v kraji, ukazatel podíl nezaměstnaných osob zůstává pod průměrem ČR, k 31. 12. 2013 dosáhl hodnoty 7,31 %, mezi kraji to byla pátá nejnižší příčka.
- Také počty dlouhodobě nezaměstnaných v kraji rostly, přesto jejich podíl na nezaměstnaných patřil v období 2008–2013 mezi kraji k nejnižším.
- Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob vykazuje v kraji dlouhodobě okres Trutnov (8,99 %), nejnižší okres Rychnov nad Kněžnou (5,92 %).
- Úroveň mezd i mzdový medián řadí náš kraj na 8. příčku mezi kraji.
- V kraji bylo nejméně nemocensky pojištěných lidí za posledních pět let, v období 2008–2013 to byl druhý nejrychlejší úbytek pojištěnců mezi kraji.
- Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti se od roku 2008 snížil o téměř 40 % a mezi kraji to byl pokles nejvyšší.
- Zkrátila se průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti, jen u pracovních úrazů jejich průměrná doba meziročně vzrostla.
- Přibývá příjemců předčasných starobních důchodů, jejich podíl roste a je nad republikovým průměrem, nejvyšší je v okrese Náchod (39,4 %).

- Vlivem demografického vývoje v druhé polovině minulého desetiletí přetrvává nárůst dětí v mateřských školách, ten se začíná projevovat i na školách základních. Naopak střední školy navštěvovalo nejméně studentů za posledních deset let. Dlouhodobý pokles zájemců o vyšší odborné školy trvá, od roku 2011 se mírně snižuje i počet studentů vysokých škol po předchozím desetiletém růstu.
- Počet lékařů se meziročně snížil, přesto v přepočtu na 1 000 obyvatel zůstal nad republikovým průměrem.
- Přes plynulé snižování průměrné délky ošetrovací doby patří krajská hodnota (7,7 dne) k nejvyšším mezi kraji.
- Počet zjištěných trestných činů byl v posledních dvou letech nejnižší od roku 1992. V přepočtu na tisíc obyvatel to byl čtvrtý nejnižší počet mezi kraji, nejnižší kriminalita byla v okrese Rychnov nad Kněžnou.
- Počet dopravních nehod v kraji klesl poprvé od roku 2009. Nejvýrazněji klesl počet usmrcených v mezikrajském srovnání.

Ekonomický vývoj

Nejdůležitější makroekonomické ukazatele za rok 2012 ukazují na přetrvávající problémy v ekonomice kraje. Především stavebnictví patří mezi odvětví, jež se s důsledky recese vyrovnává nejpomaleji.

- V letech 2010 a 2011 došlo v kraji k oživení ekonomiky, ale předběžné výsledky HDP za rok 2012 ukazují na změnu ve vývoji. Regionální HDP klesl meziročně rychleji než v průměru za ČR, podíl kraje na HDP ČR se snížil a byl pátý nejnižší mezi kraji.
- I když se podíl primárního sektoru na tvorbě hrubé přidané hodnoty dlouhodobě snižoval, v letech 2011–2012 zaznamenal opětovný nárůst na úkor sektoru terciárního.
- Ve financování výzkumu a vývoje se zvýšil podíl sektoru podnikatelského.
- Rekordní počet udělených patentů přihlašovatelům z kraje.
- Nejvyšší podíl obyvatel nad 16 let nakupujících přes internet mezi kraji.
- Od roku 2007 převládá v kraji rostlinná výroba nad živočišnou.
- Chov hospodářských zvířat stagnoval.
- Rok 2013 byl úrodný na obiloviny, kterých se sklídilo o desetinu více.
- Produkce mléka se třetím rokem zvyšuje.
- V roce 2013 se zalesnilo nejvíce ploch.
- Díky fúzi některých průmyslových podniků převzala dominantní postavení v kraji výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, která vyšší tržeb předběhla výrobu motorových vozidel.
- Stavebnictví patří mezi odvětví, které se s důsledky recese vyrovnává v kraji nejpomaleji. Stavební aktivita přepočtená na jednoho obyvatele kraje byla pod republikovým průměrem a nejnižší ze všech krajů.
- Meziroční propad vydaných stavebních povolení byl téměř pětínový a byl nejnižší od roku 2000. Obdobný pokles zaznamenaly počty zahájených i dokončených bytů v roce 2013. Zahájených bytů bylo nejméně a dokončených bytů byl druhý nejnižší počet v časové řadě od roku 1996.

Životní prostředí

Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým.

- Orné půdy ubývá; více lesních pozemků.
- Ekologickému zemědělství se daří v podhorských a horských oblastech okresů Rychnov nad Kněžnou, Náchod a Trutnov. Podíl ekologicky obhospodařované půdy činí 8 %, počet ekofarem se ustálil na 212.
- Obhospodařovaná půda zabírá 85 % zemědělské půdy kraje.
- Vlivem zvyšujících se cen vodného a stočného klesá spotřeba vody v domácnostech a snížil se objem vyrobené vody.
- Emise hlavních znečišťujících látek klesaly, nejvíce u oxidu siřičitého.
- V odpadovém hospodářství patří kraj dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. Produkce komunálního odpadu a podíl odděleně sbíraných složek byl po celé období na prvních třech místech mezi kraji.
- Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. V roce 2013 vzrostly o polovinu. Největší část investičních nákladů za posledních pět let byla určena na nakládání s odpadními vodami a nakládání s odpady. Také u neinvestičních nákladů tři čtvrtiny směřovaly na nakládání s odpady a pětina na nakládání s odpadními vodami.

Postavení Královéhradeckého kraje v rámci České republiky

Z hlediska geografického je Královéhradecký kraj velice rozmanitý, a tím je i do jisté míry dáno jeho postavení mezi ostatními kraji České republiky. Stabilitě kraje již z hlediska historie přispívá struktura průmyslu, zemědělství i služeb. Obyvatelstvo kraje podle věkového složení patří k nejstarším v republice a zvyšuje se podíl obyvatel nad 65 let na počtu dětí ve věku 0 až 14 let. Kladný přirozený přírůstek obyvatel byl poprvé zjištěn již v 1. čtvrtletí roku 2007 (poprvé v historii existence Královéhradeckého kraje, tj. od roku 2000) a tato tendence pokračovala do konce roku 2010. Od roku 2011 dochází k úbytku obyvatel i přirozenou měnou.

Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. V kraji se nachází úrodná Polabská nížina (202 m n.m.) s řekou Labe i nejvyšší pohoří a hora České republiky Krkonoše s vrcholem Sněžkou (1 602 m n.m.). Kraj tak má mezi kraji nejvyšší výškový rozdíl, tj. 1 400 m. Dalším významným pohořím jsou Orlické hory s nejvyšší horou Velká Deštná (1 115 m n.m.). Rozmanitá krajina a přírodní krásy jsou základem bohatého cestovního ruchu v kraji, který každoročně přivítá velké množství návštěvníků. V kraji se nacházejí i světoznámé lázně – Janské Lázně a zoologická zahrada se safari ZOO Dvůr Králové nad Labem. S pohořími také souvisí poloha kraje, který sousedí s Polskem v délce více než 200 km státní hranice, což podporuje rozvoj obchodu, příhraničního cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce sousedících obcí.

Neměnná sídelní struktura již od roku 1995 představuje 448 obcí, z nichž k 31. 12. 2013 mělo 48 statut města a 10 statut městyse. Podíl městského obyvatelstva (statut měst) dosáhl celkem 67,0 %. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 92 904 obyvateli, druhým největším městem s 30 808 obyvateli je město Trutnov, třetím Náchod s 20 417 obyvateli a následují města s méně než 20 tisíci obyvateli. Pět měst mělo méně než tisíc obyvatel. Průměrná rozloha obce je 1 062 ha a průměrný počet obyvatel v obci dosáhl 1 232 osob.

Rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj šest procent rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. K 31. 12. 2013 představovala zemědělská půda 58 % celkové rozlohy kraje, podíl orné půdy činil 40 % a lesy pokrývaly území z 31 %. Počtem 551 909 obyvatel se kraj podílí na obyvatelstvu celé republiky 5,3 %.

Od prosince 2006 je v kraji v provozu dálnice, která spojuje krajské město s Prahou a umožnila tak kvalitnější dopravní spojení a propojení na dálniční síť České republiky.

Statistická specifika kraje

- Na tvorbě HDP v České republice se kraj podílí zhruba čtyřmi procenty (4,5 % v roce 2012).
- Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele na úrovni 85,7 % republikového průměru (2012).
- V odvětvové struktuře hrubé přidané hodnoty kraje převažuje sektor služeb (51,8 % v roce 2012), následuje sekundér (43,8 % v roce 2012) a primární sektor tvořil 4,4 %.
- Průměrný věk obyvatel dosáhl ke konci roku 2013 již 42,0 let, u mužů 40,5 let, u žen 43,5 let a je dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem (41,5 let) a nejvyšší mezi kraji.
- Nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (66,7 %).
- Nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (18,4 %).
- Naděje dožití v našem kraji je dlouhodobě jedna z nejvyšších v České republice. V roce 2013 byla hodnota při narození u mužů 75,9 let a u žen 81,6 let, což bylo 2. resp. 5. místo mezi kraji.
- Vysoký počet a kapacita hromadných ubytovacích zařízení poskytl v roce 2013 třetí největší počet přenocování pro hosty mezi kraji po Hl. městě Praha a Karlovarském kraji.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

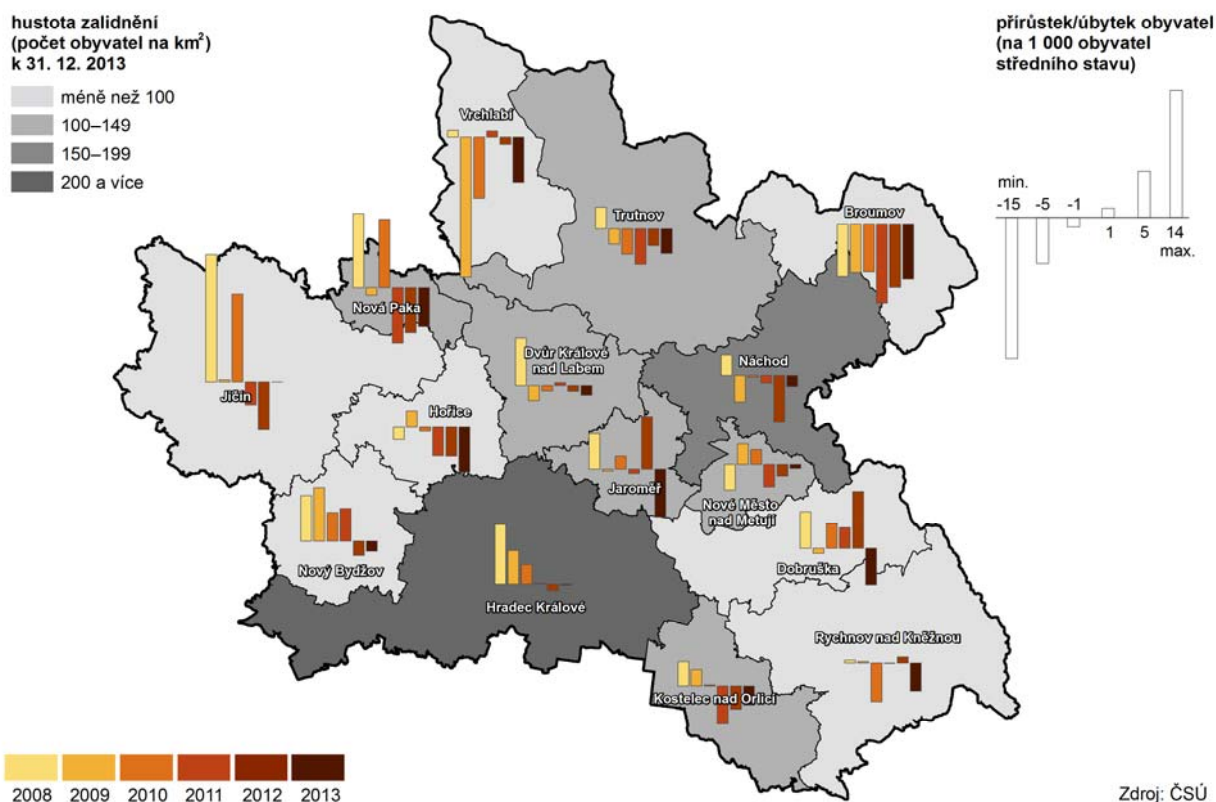
Počet obyvatel v kraji nadále klesá, trvale ve správním obvodu ORP Broumov...

Počet obyvatel Královéhradeckého kraje dosáhl k 31. 12. 2013 celkem 551 909 osob, z toho 280 680 žen, tj. 50,9 %. Stav obyvatel se v kraji v roce 2013 opět výrazně snížil, ještě nižší počet obyvatel měl kraj naposledy k 31. 12. 2006. Ve sledovaném období uplynulých pěti let došlo k úbytku o 0,5 %, což představuje 2 611 osob. Růst počtu obyvatel kraje se zastavil v roce 2011. Pokles stavu obyvatel byl ovlivněn úbytkem obyvatel ve všech pěti okresech kraje, nejvíce v okresech při hranici s Polskem, tj. Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Náchod, zde pak ve všech sledovaných letech ve správním obvodu ORP Broumov.

...v roce 2013 pokles přirozenou měnou i vlivem stěhování.

Celkový meziroční úbytek obyvatel i úbytek obyvatel důsledkem stěhování byl nejvyšší od roku 2001. Počet obyvatel se od počátku roku 2013 snížil celkem o 1 037 osob, přirozenou měnou ubylo v kraji 467 obyvatel, důsledkem stěhování se počet obyvatel snížil o 570 osob. Z územního pohledu ubylo obyvatelstvo ve všech pěti okresech kraje, úbytek obyvatel přirozenou měnou byl nejvyšší v okrese Jičín a pokles stěhování byl ovlivněn migrací v okresech Náchod, Trutnov a Jičín.

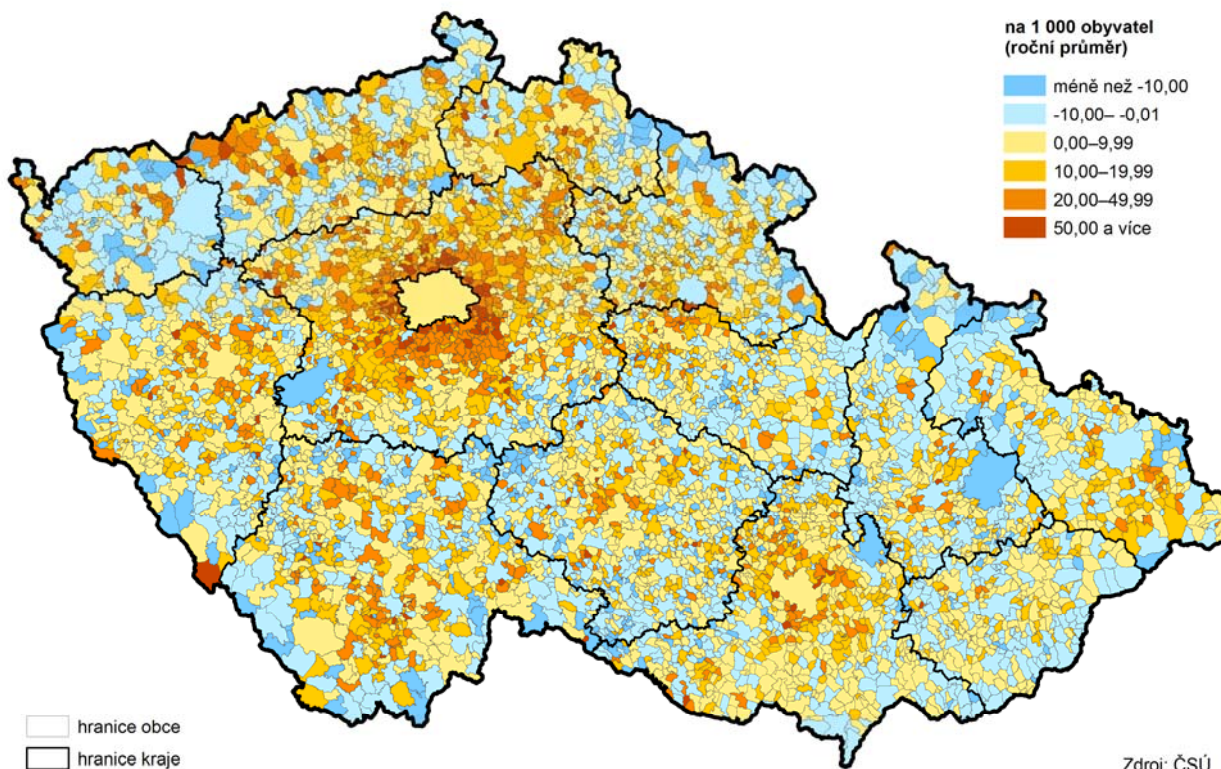
Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje v letech 2008 až 2013

Třetím rokem dochází k přirozenému úbytku obyvatel...

Již třetím rokem ubylo obyvatelstvo kraje i přirozenou měnou, přirozený úbytek v roce 2013 byl nejvyšší za posledních 9 let. Přirozený přírůstek obyvatel nebyl zaznamenán v žádném okrese, ale z pohledu nižších územních celků se narodilo více dětí než zemřelo obyvatel ve správních obvodech ORP Rychnov nad Kněžnou, Dobruška a Nové Město nad Metují. Nejvyšší přirozený přírůstek byl v kraji zaznamenán v roce 2008, což byl nejlepší výsledek v posledních třiceti letech. Zatímco ještě v roce 2010 byl přirozený přírůstek obyvatel téměř ve všech krajích ČR kladný (kromě Moravskoslezského kraje), v roce 2013 ubylo přirozenou měnou obyvatelstvo v 11 krajích. V relativním vyjádření činil tento meziroční úbytek 0,8 osob na 1 000 obyvatel středního stavu.

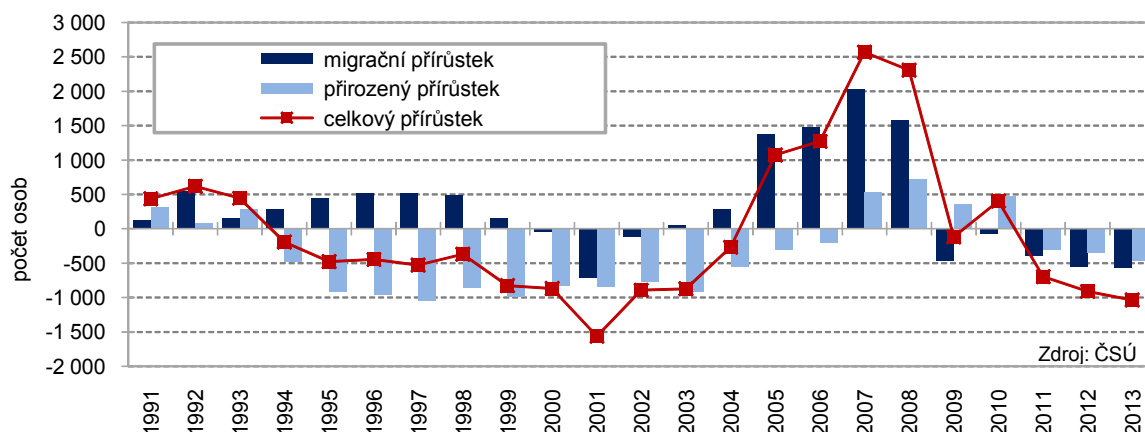
Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2008 až 2013

... stěhováním ubývá obyvatel již pátý rok.

Od roku 2009, kdy započalo záporné migrační saldo, se stav obyvatel kraje snížil vlivem stěhování celkem o 2 045 osob a meziročně tak ubývá obyvatel kraje. V roce 2013 bylo záporné migrační saldo nejvyšší, stěhováním ubylo celkem 570 osob. Tento úbytek byl i nejvyšší od roku 2001, kdy v kraji důsledkem stěhování ubylo 712 osob. V relativním vyjádření to bylo 1,0 osob na 1 000 obyvatel středního stavu.

Graf 1.1 Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v Královéhradeckém kraji

Vliv stěhování byl nejvýraznější v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Z hlediska meziokresního srovnání nastal úbytek obyvatel stěhováním v okresech Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, nejvíce v okrese Rychnov nad Kněžnou, kde migrací ubylo meziročně 233 osob, což bylo nejvíce od roku 2008. V okresech Hradec Králové a Jičín byl naopak migrační přírůstek. Stěhováním ubylo v loňském roce obyvatelstvo již v deseti krajích, zatímco v roce 2008 to bylo jen v Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

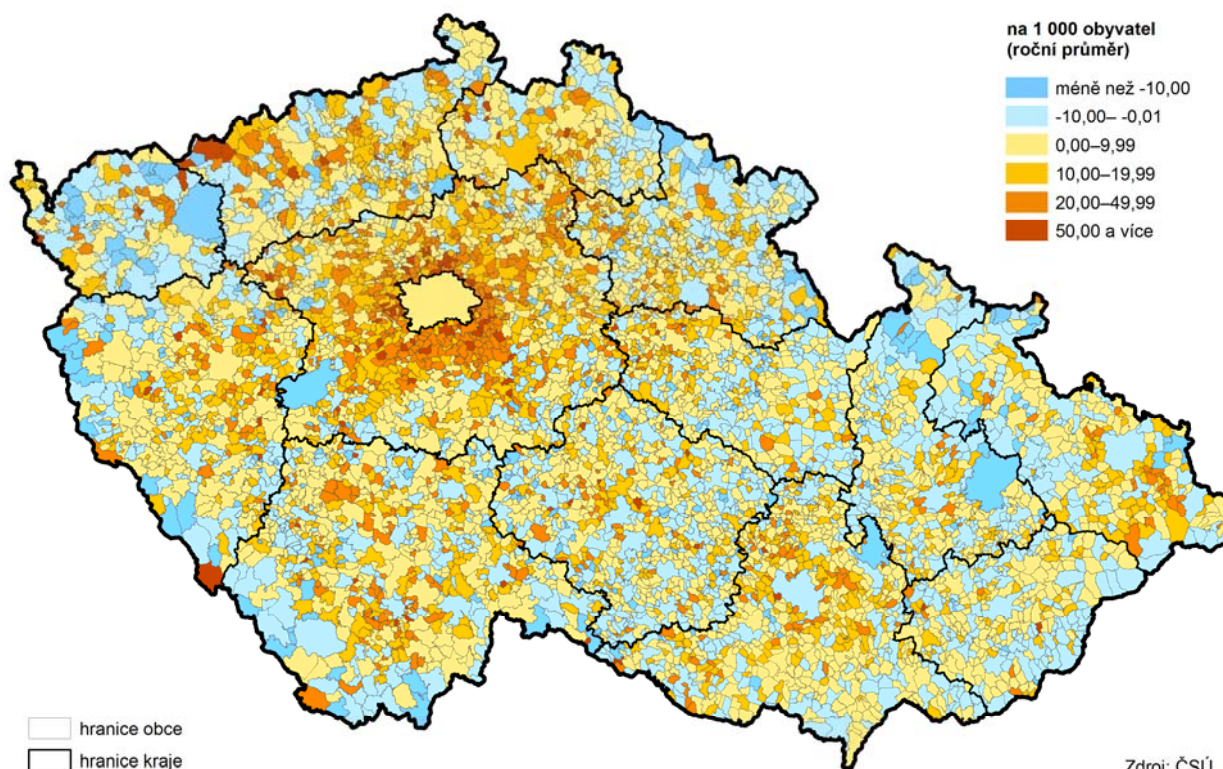
Zahraniční stěhování se týká více mužů...

Z kraje se v průběhu roku 2013 vystěhovalo celkem 4 668 obyvatel, z toho 3 927 do ostatních krajů ČR a 741 do ciziny. Do ciziny se stěhovali více muži (59 % vystěhovalých do ciziny). Do kraje se přistěhovalo 4 098 obyvatel, z toho 3 464 z jiných krajů ČR a 634 obyvatel z ciziny, mužů se z ciziny opět přistěhovalo více než žen (58 %).

...uvnitř kraje se stěhovalo přes 9 tisíc osob, tři čtvrtiny v rámci okresů.

Objem vnitřního stěhování (stěhování obyvatel v rámci kraje) představoval v roce 2013 celkem 9 130 osob, meziročně je to o 159 osob více. Pouze jedna čtvrtina stěhování proběhla mezi okresy kraje, zbývající tři čtvrtiny vnitřního stěhování se uskutečnily mezi obcemi okresu.

Přírůstek obyvatel stěhování v obcích v letech 2008 až 2013

Nejlidnatější okres je Hradec Králové.

Z hlediska meziokresního srovnání je nejlidnatějším okresem Hradec Králové s téměř 163 tisíci obyvateli. Naopak okres Rychnov nad Kněžnou je z populačního hlediska nejmenším okresem kraje, na jeho území žije 79 tisíc obyvatel. Hustotou 116,4 obyvatel na km² je kraj pod úrovní průměrné hustoty za ČR 133,3 obyvatel na km². V okresech Královéhradeckého kraje se hustota obyvatel pohybovala v intervalu od 182,4 obyvatel na km² v okrese Hradec Králové po 80,4 obyvatel na km² v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Sídelní struktura se nemění...

Královéhradecký kraj má od roku 1995 celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2013 mělo 48 obcí statut města a 10 obcí statut městyse. Městské obyvatelstvo Královéhradeckého kraje tvořilo k 31. 12. 2013 více než dvě třetiny obyvatel, což představuje 369 692 osob, tj. 67 % obyvatel kraje a je ve sledovaném období stabilní s postupným mírným snižováním podílu. Během roku 2013 ubylo ve městech celkem 1 251 obyvatel. Ve venkovských obcích (nemají statut města) žilo 182 217 obyvatel s meziročním zvýšením o 214 osob.

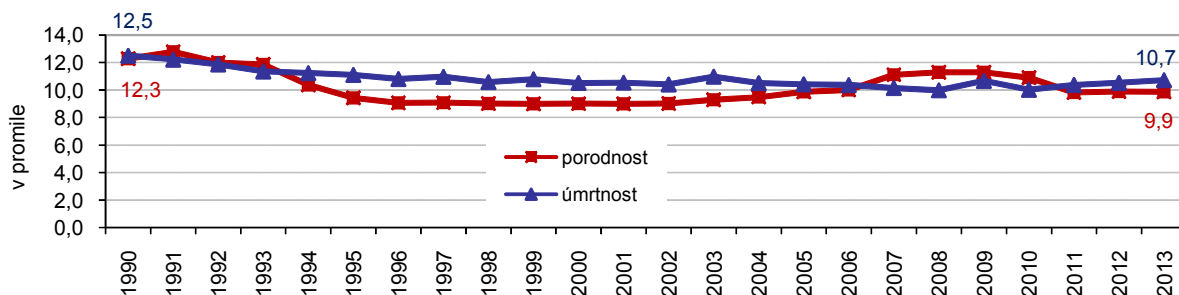
...v obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina osob.

Ve 405 obcích do 2000 obyvatel žilo ke konci roku 2013 celkem 181 734 osob, tj. necelá třetina (32,9 %). Skupina obcí (měst) nad 2000 obyvatel je dlouhodobě stabilní. V nejmenších obcích do 200 obyvatel, kterých bylo v kraji celkem 100, žilo 2,4 % obyvatel kraje a v nejpočetnější skupině obcí s 200-499 obyvateli bydlela desetina osob. Metropole Hradec Králové měla ke konci roku 2013 celkem 92 904 obyvatel, tj. 16,8 % obyvatel kraje a v dalších dvou největších městech Trutnově a Náchodě bydlela téměř desetina obyvatel kraje.

Porodnost v kraji zůstává v útlumu.

V průběhu roku 2013 se v Královéhradeckém kraji živě narodilo 5 451 dětí, tj. 9,9 dětí na 1 000 obyvatel středního stavu (2 762 chlapců a 2 689 dívek). V porovnání s rokem 2012 je to o 16 dětí méně, tj. o 0,3 %. Počet živě narozených tak v porovnání s rokem 2008 poklesl téměř o 13 %, útlum porodnosti je patrný už třetí rok, po prudkém nárůstu porodnosti v letech 2007 až 2009. Nejvíce dětí 2 487 (tj. 45,6 %) se narodilo jako prvorozených, 2 129 dětí (tj. 39,1 %) se narodilo jako druhých v pořadí, zbývajících 835 dětí (tj. 15,3 %) se narodilo jako třetí a další sourozenec. Nejvíce dětí v absolutním i relativním vyjádření (tj. v přepočtu na 1 000 obyvatel) se narodilo v okrese Hradec Králové (1 637 dětí, tj. 10,1 ‰).

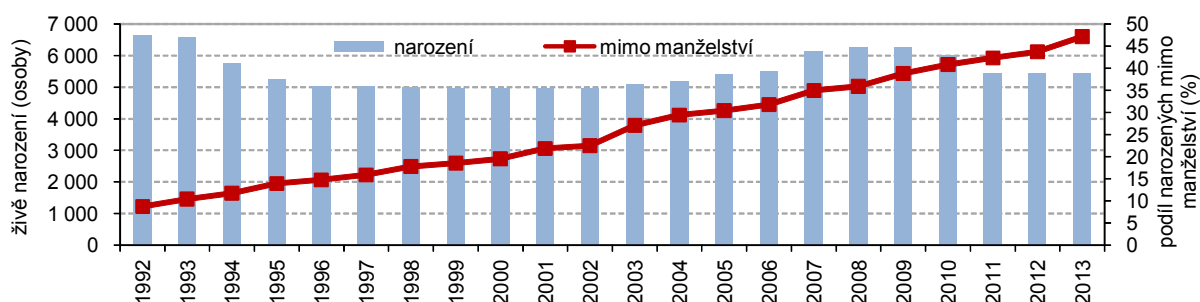
Graf 1.2 Porodnost a úmrtnost v Královéhradeckém kraji

Podíl dětí narozených mimo manželství se trvale zvyšuje.

V manželství se narodilo v roce 2013 celkem 2 882 dětí, tj. 52,9 %. Pokračoval dlouhodobý růst podílu dětí narozených mimo manželství, který v roce 2013 dosáhl nejvyšší hodnoty v průběhu sledovaného období od roku 2008. V mezikrajském srovnání zaujal kraj hodnotou 47,1 % již 5. místo, ve Zlínském kraji byl podíl dětí narozených mimo manželství o 9,7 p.b. nižší, naopak v Karlovarském kraji byl podíl o 13,6 p.b. vyšší. Podíl byl ještě v roce 2008 pod celorepublikovým průměrem, až od roku 2009 se dostal nad republikovou hodnotu.

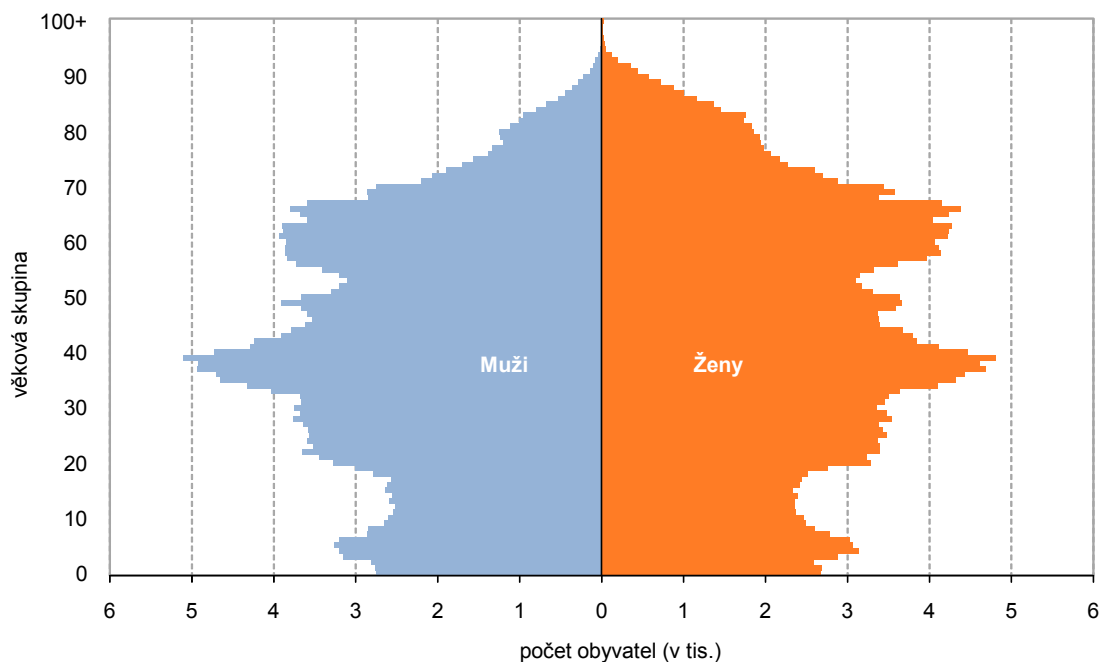
Graf 1.3 Narození a narození mimo manželství v Královéhradeckém kraji

Úmrtnost meziročně stoupla.

V kraji zemřelo během roku 2013 celkem 5 918 obyvatel. V porovnání s rokem 2012 v kraji zemřelo o 93 osob více. Absolutně zemřelo nejvíce osob v okrese Hradec Králové (1 680 osob), relativně v okrese Jičín (11,5 ‰). Relativní počet zemřelých v kraji dosáhl hodnoty 10,7 ‰ (průměr ČR 10,4 ‰), tato hodnota byla mezi ostatními kraji pátá nejvyšší. Nejméně zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu bylo zjištěno v Hlavním městě Praze (9,8 ‰), nejvíce v Ústeckém kraji (11,2 ‰).

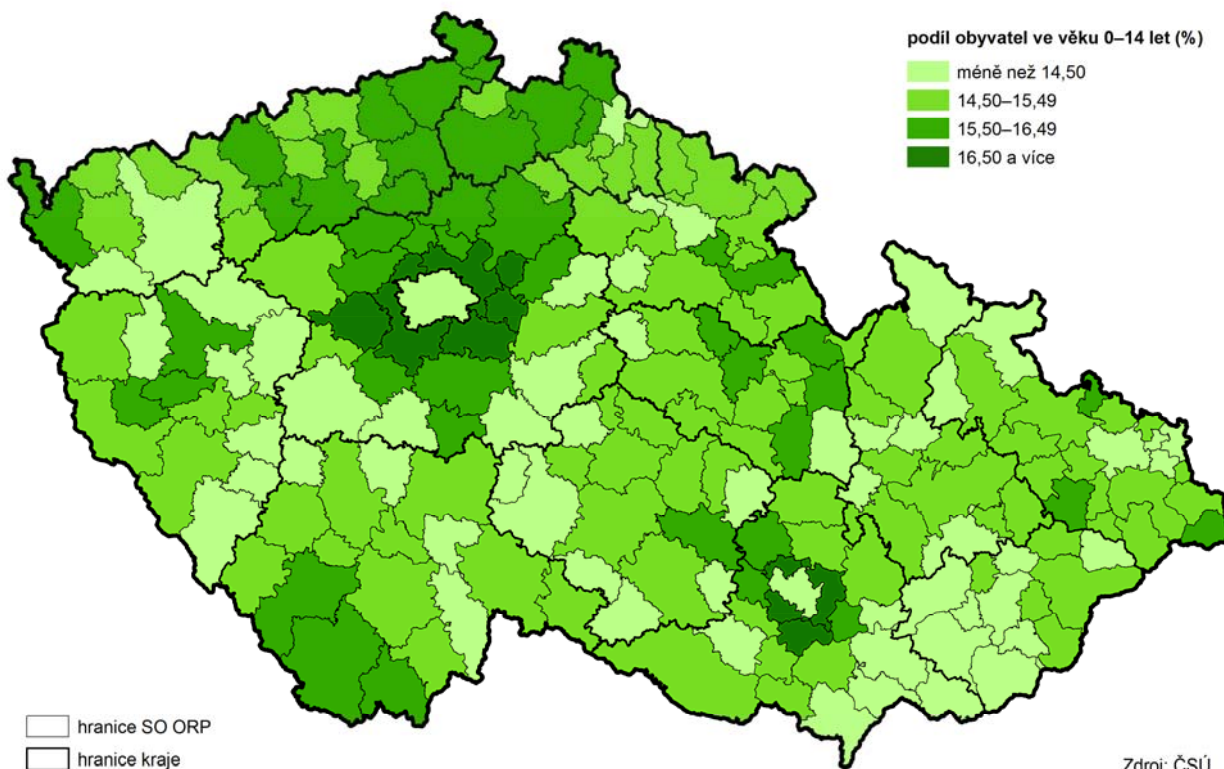
Graf 1.4 Věkové složení obyvatel Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2013

Obyvatelstvo kraje patří v ČR již k nejstarším...

Věkové složení charakterizuje průměrný věk obyvatel, který ke konci roku 2013 dosáhl již 42,0 let, u mužů 40,5 let a u žen 43,5 let. Průměrný věk v kraji dlouhodobě převyšuje celorepublikový průměr o 0,5 p.b. v roce 2013 i podle pohlaví. Mezi kraji byl v roce 2013 průměrný věk nejvyšší, v předchozích letech to bylo vždy druhé místo za Hl. městem Prahou. Stejně tomu bylo u mužů i u žen. V okresním pohledu je nejvyšší průměrný věk v okrese Hradec Králové a naopak nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou. Nárůst průměrného věku je v posledních letech o dvě desetiny ročně, 40-ti letou hranici překročil v roce 2004. V roce 2011 dosáhl poprvé i průměrný věk mužů hranici 40-ti let.

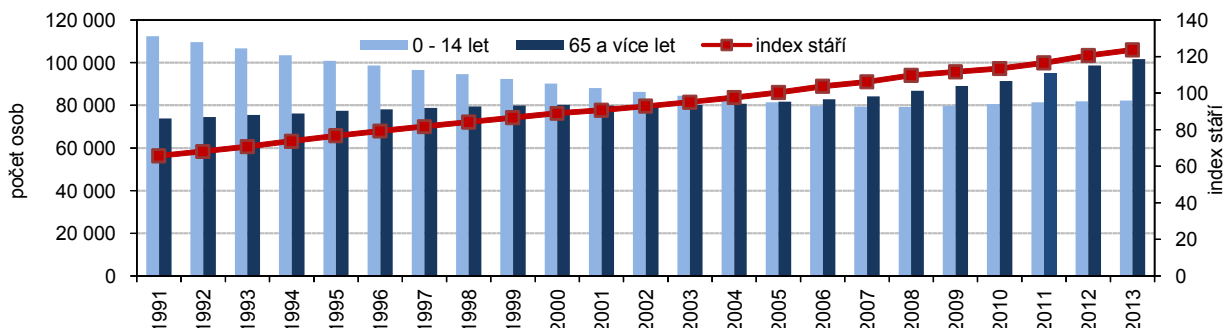
Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

...nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let a nejnižší podíl 15–64 let mezi kraji...

Královéhradecký kraj patří k věkově nejstarším v České republice a ke konci roku 2013 měl mezi kraji nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (18,4 %) a nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (66,7 %). Podílem dětí 14,9 % (věková skupina 0–14 let) zaujal kraj 6. příčku, nejvyšší podíl dětí měl ke konci roku 2013 Středočeský kraj (16,5 %).

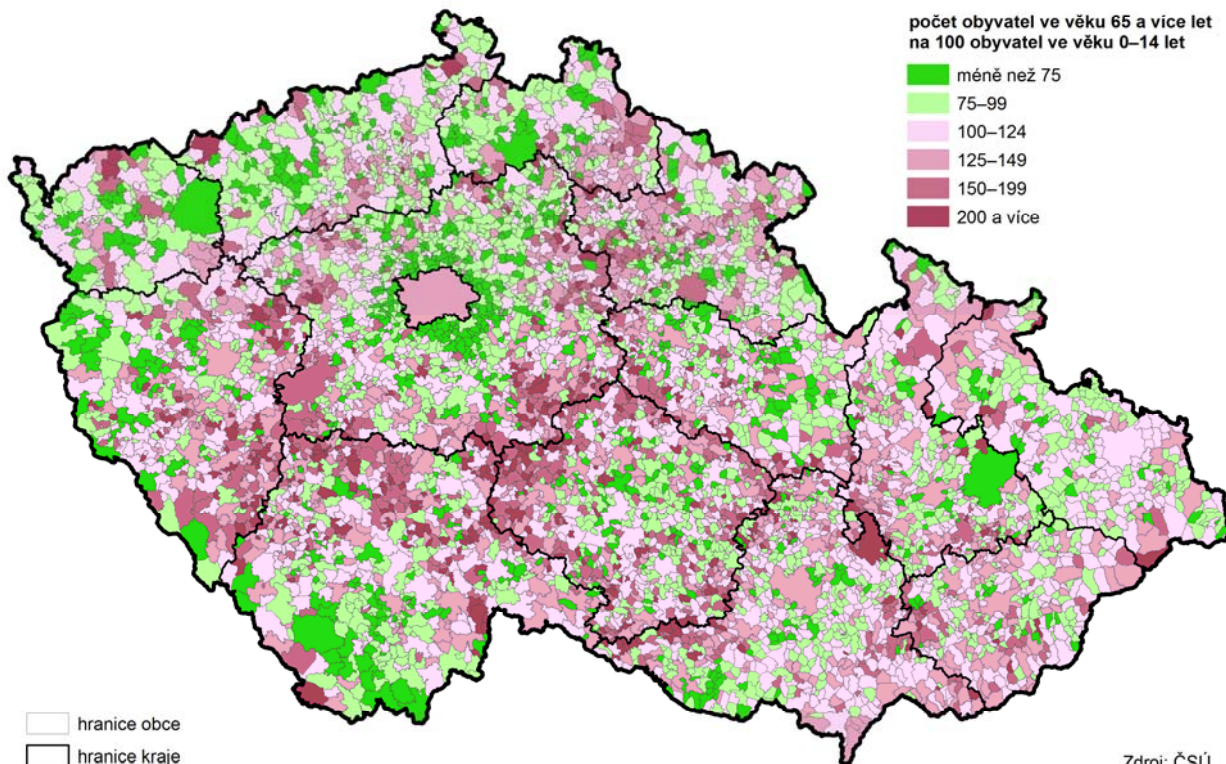
Graf 1.5 Děti, senioři a index stáří v Královéhradeckém kraji

...index stáří se dlouhodobě zvyšuje a je druhý nejvyšší za Zlínským krajem.

Index stáří vyjadřuje poměr mezi nejnižší a nejvyšší věkovou skupinou obyvatel. V kraji se dlouhodobě zvětšuje rozdíl mezi počtem osob v nejmladší a nejstarší věkové kategorii, v roce 2005 poprvé převýšil počet osob nejstarší věkové kategorie dětskou složku o 259 osob, v roce 2013 to bylo již o 19 423 osob. Na 100 dětí ve věku 0–14 let připadlo v kraji v roce 2013 již 123,6 osob 65-letých a starších, přitom průměrně v České republice to bylo 115,7 osob. Mezi kraji je to druhé pořadí těsně za Zlínským krajem. Poměr nejmladší a nejstarší věkové kategorie se velmi liší v závislosti na pohlaví, index stáří u mužů dosáhl v roce 2013 hodnoty 99,6 a u žen 149,0. Krajský index stáří převyšuje republikovou hodnotu o 7,9 p.b., index stáří u mužů je o 6,7 p.b. a u žen o 9,3 p.b. vyšší. Nejvyšších hodnot dosahuje v okrese Hradec Králové.

Index stáří v obcích k 31. 12. 2013

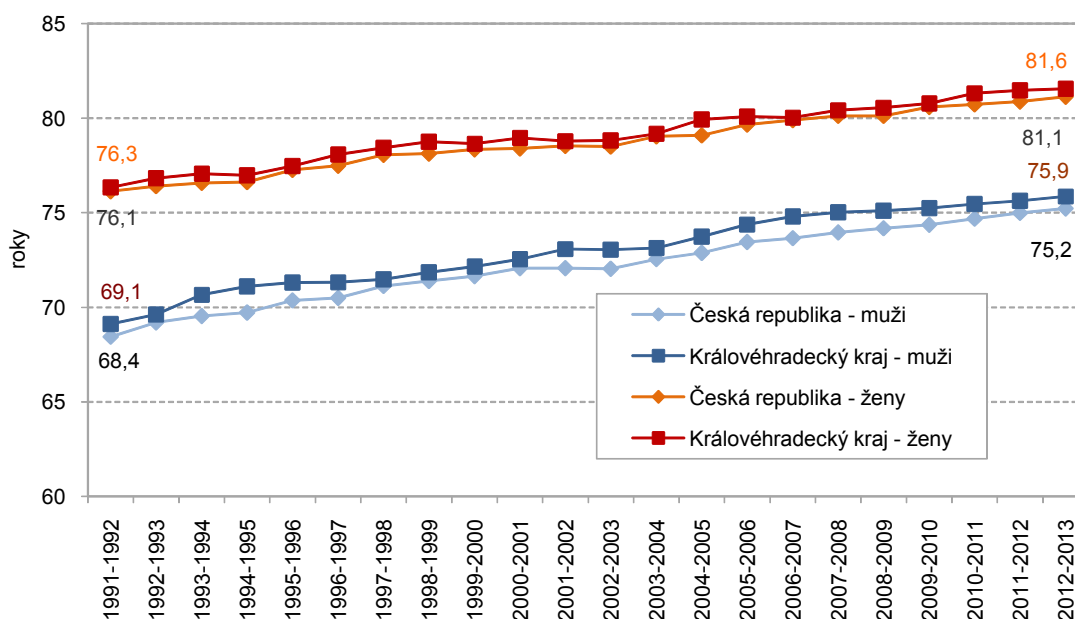

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití patří k nejvyšší v ČR.

Naproti tomu můžeme v kraji sledovat příznivý vývoj ukazatele naděje dožití, jehož hodnota odráží kvalitu života. Královéhradecký kraj dosahuje dlouhodobě nejvyšších hodnot mezi kraji České republiky. Obecně se hodnota ukazatele naděje dožití při narození stále zvyšuje, a to důsledkem poklesu intenzity úmrtnosti. Podle posledních údajů by se chlapec narozený v roce 2013 měl pravděpodobně dožít 75,9 let a dívka 81,6 let. Naděje dožití mužů i žen Královéhradeckého kraje je nad úrovní celorepublikové hodnoty po celé uplynulé 20-ti leté období a rozdíl mezi pohlavími se postupně mírně snižuje. V mezikrajském srovnání byla v roce 2013 naděje dožití mužů druhá nejvyšší za Hl. městem Prahou a u žen pátá nejvyšší. Pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života je u mužů věk 37 a 38 let a u žen 40 a 41 let.

Graf 1.6 Naděje dožití mužů a žen v Královéhradeckém kraji v letech 1991 až 2013 při narození (0 letí)

Sňatečnost dlouhodobě klesá, v roce 2013 byla těsně pod celorepublikovým průměrem.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2013 uzavřeno celkem 2 268 sňatků, což je o 69 méně než v roce 2012. Počet uzavřených manželství v roce 2013 byl ve dvacetileté časové řadě nejnižší. Průměrný věk ženichů a nevěst se postupně zvyšuje. Z hlediska meziokresního srovnání bylo absolutně nejvíce sňatků uzavřeno v okrese Hradec Králové (675 sňatků), relativně byl nejvyšší počet sňatků zaznamenán v okrese Trutnov (4,3 ‰). Z dlouhodobého hlediska sňatečnost v kraji klesá, v roce 2013 bylo uzavřeno 4,1 sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu. Mírou sňatečnosti se v mezikrajském srovnání umístil kraj na průměrném 7. místě a zůstal těsně pod hodnotou celorepublikového průměru.

Věk ženichů a nevěst vzrůstá...

U ženichů činil průměrný věk 35,0 let, nevěstám bylo v průměru 32,0 let. Nevěsty se v kraji poprvé vdávaly v průměru ve věku 28,5 let, zatímco v roce 2008 byly průměrně o 1 rok mladší, průměrný věk ženichů při prvním sňatku byl 31,2 roků, což je také o 1 rok více než v roce 2008. Hranici třiceti let překročili ženiši při prvním sňatku v dlouhodobém vývoji poprvé v roce 2008.

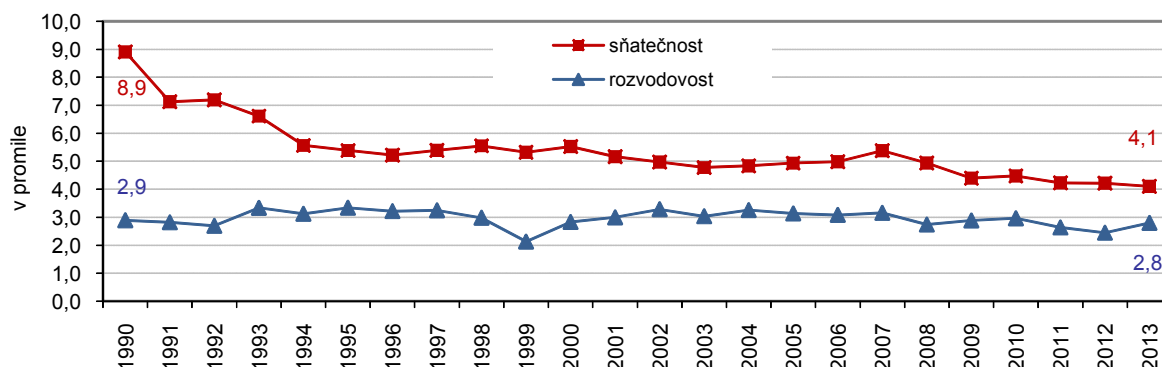
...věk manželů při rozvodu se zvyšuje.

V kraji bylo během roku 2013 rozvedeno celkem 1 543 manželství, což je meziročně o 189 rozvodů více. Nejvíce manželství bylo rozvedeno v okrese Hradec Králové (464 rozvodů), relativně pak v okrese Rychnov nad Kněžnou (2,9 ‰). Téměř každé druhé rozváděné manželství trvalo 15 a více let, manželství s nezletilými dětmi bylo rozvedeno celkem 913, tj. 59,0 %. Dlouhodobě se zvyšuje průměrný věk manželů při rozvodu, muži se v roce 2013 rozváděli v průměru ve věku 43,3 let, ženy ve 40,7 letech, a poprvé překročil tento věk hranici 40 let, u mužů to bylo již v roce 2005.

Rozvodovost opět vyšší a nad celorepublikovým průměrem.

Index rozvodovosti se meziročně zvýšil. Na 100 sňatků připadlo 68 rozvodů, což je nejvyšší rozvodovost v letech 2008 až 2013. Vyšším počtem rozvodů se meziročně zvýšila i míra rozvodovosti, na 1 000 obyvatel středního stavu bylo rozvedeno 2,8 manželství a hodnota je již nad průměrnou rozvodovostí za ČR (2,7 rozvodů na 1 000 obyvatel).

Graf 1.7 Sňatečnost a rozvodovost v Královéhradeckém kraji

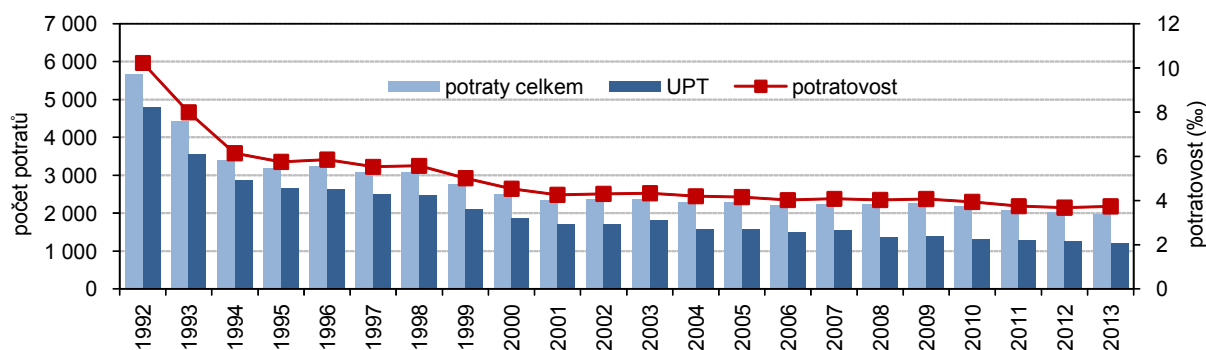
Míra potratovosti poklesla na nejnižší hodnotu...

Míra potratovosti vyjádřená počtem potratů na 1 000 obyvatel středního stavu v posledních letech v kraji mírně klesá. Hodnota roku 2013 s 3,6 ‰ meziročně opět poklesla, v dlouhodobém pohledu dosáhla minima. Více než tři pětiny potratů tvoří umělá přerušení těhotenství (UPT), jejichž podíl každoročně klesá a v roce 2013 byl z dlouhodobého hlediska nejnižší. Necelá pětina z nich byla ze zdravotních důvodů.

...potratový index klesá.

Potratový index (počet potratů na 100 narozených) v posledních dvou letech také klesá, v roce 2013 dosáhl hodnoty 35,8, což byla druhá nejnižší hodnota v dlouhodobém vývoji.

Graf 1.8 Potraty a potratovost v Královéhradeckém kraji

Projekce do 2050: Očekává se o desetinu méně obyvatel...

Český statistický úřad zveřejnil v lednu letošního roku výsledky Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050, která poskytuje cenné informace o očekávaném demografickém vývoji Královéhradeckého kraje i se započtením migrace. Královéhradecký kraj by měl mít v roce 2050 o desetinu méně obyvatel než dnes. Počet obyvatel však zůstane nad hranicí půl miliónu osob. Neočekává se vyšší porodnost než v poslední populační vlně. Počet zemřelých se bude zvyšovat s menší intenzitou a seniorů bude přibývat. Podíl na celkovém počtu obyvatel České republiky si kraj zachová na úrovni 5 %. Lidnatost v porovnání s ostatními kraji bude o jednu příčku vyšší.

...počty narozených dětí vyšší nebudou...

V poslední vlně zvýšené porodnosti vrcholil počet živě narozených dětí v Královéhradeckém kraji v roce 2009, v následujících letech se počty živě narozených dětí snižovaly a ani v budoucnu se k hodnotám z let 2007–2009 kraj nepřiblíží. Vlivem vyšší porodnosti v prvním desetiletí tohoto století se očekává ve 30. letech mírné zvýšení počtu narozených, ale po roce 2040 by měly počty živě narozených dětí v kraji opět klesat.

...seniorů bude v populaci třetina.

Největší změny nastanou ve věkové struktuře obyvatel. Seniorů nad 65 let věku bude v kraji přibývat. Postupně zestárnou všechny kraje. Podle zpracované projekce se ukazuje, že pozice kraje z hlediska podílu seniorů se bude měnit, a to tak, že na konci roku 2030 bude třetí a v roce 2050 až šestý. Do poloviny století se zvýší podíl 65 a víceletých osob v populaci Královéhradeckého kraje téměř na třetinu. Podíl seniorů v současnosti dosahuje 18 % a je mezi kraji nejvyšší. Hranici 20 % by měl tento podíl překonat již za tři roky a hranici 30 % v roce 2041. Průměrný věk obyvatel vzroste v kraji o sedm let na 48,9 let.

**Domácnosti:
V kraji žije 5,3 % domácností ČR...**

Demografický vývoj je úzce spjat se sociální a ekonomickou situací společnosti a odráží se v něm vzájemné vazby. V souvislosti se změnami ve věkové struktuře populace dochází i ke změnám ve skladbě domácností. Pravidelné šetření Životní podmínky (SILC), které v České republice probíhá od roku 2005, přináší informace o složení domácností a výši jejich ročních příjmů. V Královéhradeckém kraji žilo v roce 2013 celkem 225,8 tisíc hospodařících domácností s průměrným počtem 2,41 osob, počet členů domácností se mírně snižuje. Na počtu domácností v České republice se kraj podílí 5,3 %. Počet hospodařících domácností stoupl v kraji od roku 2008 přibližně o 8 tisíc domácností.

...přes celkový růst příjmů domácností v ČR reálně zaznamenaly dalším rokem mírný propad...

Výsledky šetření Životní podmínky 2013 odrážejí situaci domácností České republiky v roce 2012 a v době zjišťování na jaře roku 2013. Přestože nominální příjmy domácností za rok 2012 mírně vzrostly, reálně zaznamenaly dalším rokem mírný propad. V souvislosti se změnami v daňovém systému, které příznivě ovlivnily příjmy pracujících, poklesla diferenciací příjmů, v důsledku čehož se snížila míra ohrožení příjmovou chudobou. V první řadě to bylo zrušení tzv. „povodňové daně“, zároveň se zvýšilo daňové zvýhodnění na vyživované děti.

...čisté roční příjmy domácností byly pod celorepublikovým průměrem...

Členové domácnosti společně hradí hlavní výdaje jako je strava, náklady na bydlení, dopravu, vzdělání, pojištění a další. Čistý peněžní příjem v roce 2012 činil v Královéhradeckém kraji v průměru na jednu osobu 145,5 tis. Kč a byl o 4,7 tis. Kč, tj. o 2,8 % nižší než republikový průměr (149,7 tis. Kč). Mezi kraji zaujal Královéhradecký kraj šesté místo, zatímco v roce 2008 to byla 5. pozice. Ve struktuře příjmů převažují 61,2 % příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání tvořily 11,6 % a na sociální příjmy připadla čtvrtina.

...v kraji klesl podíl nízkopříjmových domácností i těch s nejvyššími příjmy...

Více než dvě pětiny domácností (43,3 %) měly v Královéhradeckém kraji čistý měsíční příjem na osobu v rozmezí 10 001–15 000 Kč. Jde o dvě nejčtenější skupiny domácností s podílem 23,3 % v rozmezí 10 001–12 000 Kč a s podílem 20,0 % v rozmezí 12 001–15 000 Kč, obě tyto skupiny byly nad průměrem ČR. V roce 2012 klesl podíl domácností s příjmy do 6 000 na 7,5 %.

...vzrostl podíl domácností s příjmy pod životním minimem.

Počet osob žijících v domácnostech s příjmem pod hranicí chudoby poklesl v roce 2013 v celé ČR na 886 tis., tj. 8,6 % všech osob bydlících v bytech. Zatímco míra chudoby poklesla, zvýšil se podíl domácností hospodařících s příjmy pod životním minimem na 4,2 % o 0,5 p.b. V Královéhradeckém kraji to byl nárůst také na 4,2 %, ale o 1,3 p.b. proti roku 2012. Tento nárůst souvisí zejména se změnou stanovených částek životního minima, které se v roce 2012 zvýšily (z 3 126 Kč na jednotlivce v roce 2011 na 3 410 Kč v roce 2012).

Pětinu nákladů na bydlení tvoří nájemné.

Náklady na bydlení jsou pro více než dvě třetiny domácností kraje určitou zátěží. Měsíční náklady domácností na bydlení dosáhly v průměru v roce 2012 částky 5 202 Kč, což bylo 17,8 % jejich čistých peněžních příjmů. V porovnání s rokem 2011 se podíl nákladů na bydlení v kraji téměř nezměnil. Necelou jednu třetinu nákladů na bydlení tvořily výdaje za elektřinu, 16,8 % za plyn, 12,0 % za teplo a teplou vodu a 8,2 % za vodné a stočné. Významnou položkou v nákladech na bydlení je nájemné, které tvořilo 19,1 % celkových nákladů na bydlení.

Další údaje k demografickému vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hrdeckralove.czso.cz. Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#) a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#) Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

Trh práce:

Data o ekonomické aktivitě z Výběrového šetření pracovních sil.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)¹ v roce 2013 žilo v kraji 552,3 tis. obyvatel, z toho 470,3 tis. osob bylo starších 15 let. Populaci kraje ve věku 15 a více let lze rozdělit na ekonomicky aktivní a neaktivní. Účastníci na trhu práce, tj. zaměstnaní i nezaměstnaní, tvoří dohromady pracovní sílu, z ní využitý pracovní potenciál kraje představují osoby zaměstnané. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu.

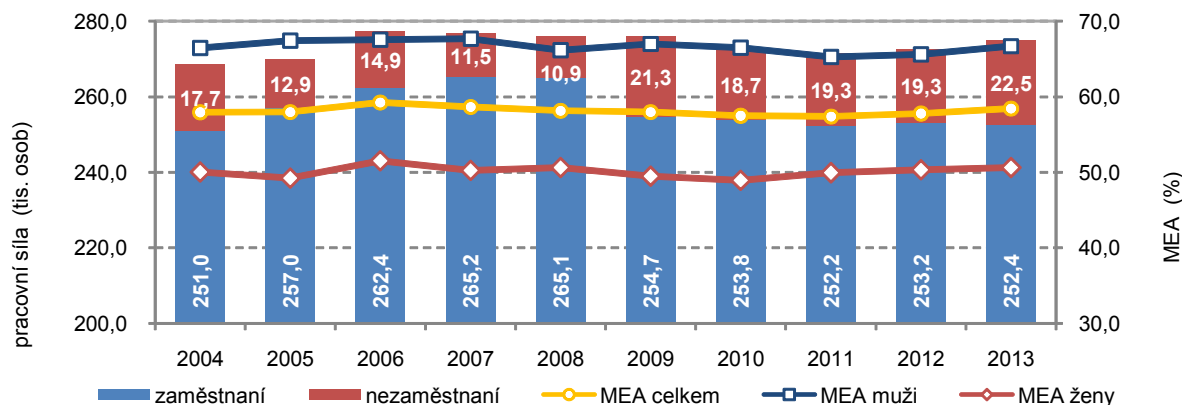
Meziroční nárůst pracovní síly vlivem přírůstku nezaměstnaných.

Pracovní sílu Královéhradeckého kraje tvořilo v roce 2013 celkem 275,0 tis. osob (252,4 tis. osob zaměstnaných a 22,5 tis. osob nezaměstnaných), tj. 58,5 % všech obyvatel starších 15 let. Z dlouhodobého pohledu pracovní síla od roku 2006 klesala (případně stagnovala), mírný nárůst je patrný v posledních dvou letech a to i přes pokračující trend stárnutí populace kraje. Vedle demografických faktorů se projevila i celková ekonomická situace v zemi. Pracovní síla sice meziročně vzrostla (o 2,4 tisíc osob), ale přírůstek zaznamenali jen nezaměstnaní (o 3,2 tisíc), naopak počet zaměstnaných ještě klesl (o 0,8 tisíc osob).

Největší část pracovní síly kraje je ve věku 30–44 let.

Větší část pracovní síly tvořili muži, v roce 2013 činil jejich podíl 55,6 %, z hlediska věkových skupin se v tomto roce na pracovní síle nejvíce podílely osoby ve věku 30–44 let (41,0 %) a také osoby ve věku 45–59 let (34,4 %).

Graf 2.1 Struktura pracovní síly a míra ekonomické aktivity (MEA) v Královéhradeckém kraji (VŠPS)^{*)}

^{*)} Do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím SLDB 2011

Míra ekonomické aktivity v kraji zůstává podprůměrná.

Pracovní síla tvořila v roce 2013 přibližně polovinu populace kraje. Míra ekonomické aktivity (MEA)² dosáhla v kraji hodnoty 58,5 %, přes meziroční nárůst (o 0,7 p.b.) zaostává za průměrem ČR (59,3 %). Dlouhodobě se ukazatel v kraji nijak výrazně nemění, přetrvává výrazný rozdíl mezi oběma pohlavími, v roce 2013 dosáhla MEA mužů 66,7 % a žen 50,6 %, což má své důvody (rodičovská dovolená žen, rozdílný věk pro odchod do důchodu, převaha ženského pohlaví mezi studenty středních a vysokých škol apod.).

¹ Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) je organizováno od roku 1993, řídí se doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO) a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná.

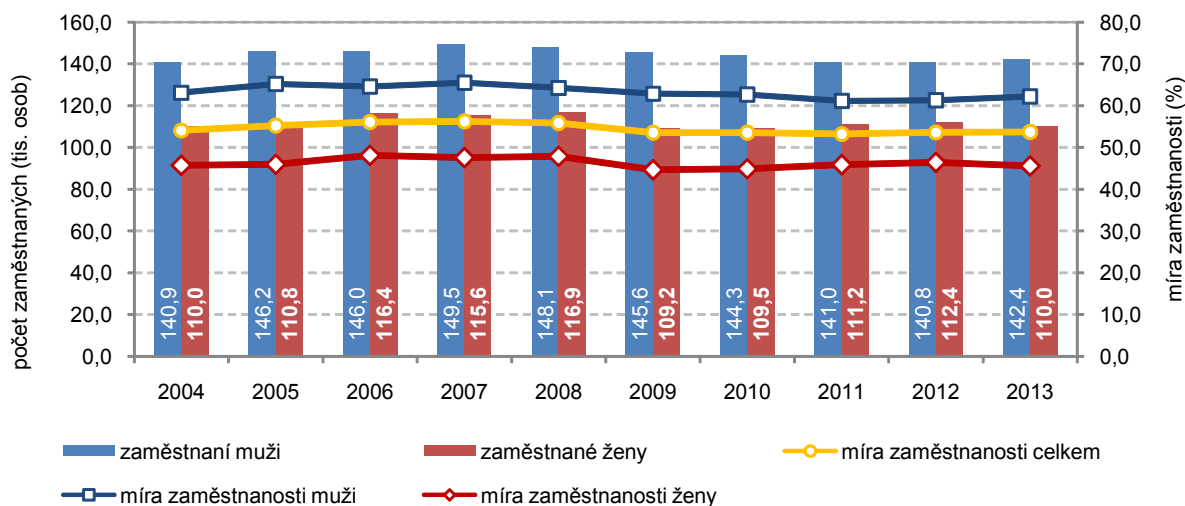
² Míra ekonomické aktivity (MEA) vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a takových nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel starších 15 let.

Zaměstnanost:

Ani míra zaměstnanosti nedosáhla republikového průměru.

Od roku 2009 počet zaměstnaných v kraji klesá. V roce 2013 bylo v kraji 142,4 tis. zaměstnaných mužů a 110 tis. žen, zatímco zaměstnaných mužů meziročně přibylo (o 1,6 tis.), žen naopak ubylo (o 2,4 tis.). Vývoj počtu zaměstnaných ovlivnil i ukazatel míry zaměstnanosti¹. Zatímco u mužů meziročně vzrostla o 0,9 p.b. na 62,2 %, u žen zhruba o stejnou hodnotu klesla na 45,6 %, takže celková míra zaměstnanosti v kraji (53,7 %) stagnovala a zaostala za průměrem ČR (55,2 %). Věková struktura zaměstnaných kopíruje strukturu pracovní síly, nejvíc zaměstnaných osob bylo ve věkové skupině 30–44 let (41,7 %).

Graf 2.2 Struktura zaměstnaných a míra zaměstnanosti v Královéhradeckém kraji (VŠPS)¹⁾

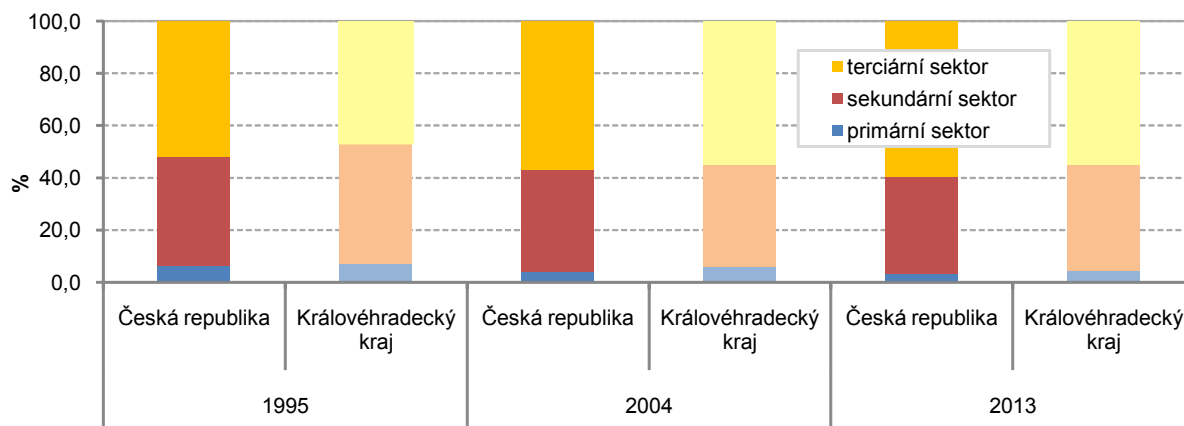

¹⁾ Do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím SLDB

Terciární sektor je rozhodující pro zaměstnanost v kraji.

Převážná část zaměstnaných osob v kraji byla v roce 2013 v zaměstnaneckém poměru (81,2 %), v posledních dvou letech jejich podíl mírně vzrostl na úkor osob pracujících na vlastní účet (14,7 %). Více než polovina zaměstnaných (55,1 %) pracovala v sektoru služeb, 40,6 % v průmyslu a stavebnictví a 4,2 % v zemědělství. Z dlouhodobého hlediska je v kraji patrný posun zaměstnaných ze sektoru průmyslu a stavebnictví do sektoru služeb, podíl zaměstnaných v primárním sektoru kolísá, poslední tři roky stagnuje.

Graf 2.3 Zaměstnaní podle sektorů v Královéhradeckém kraji (VŠPS)

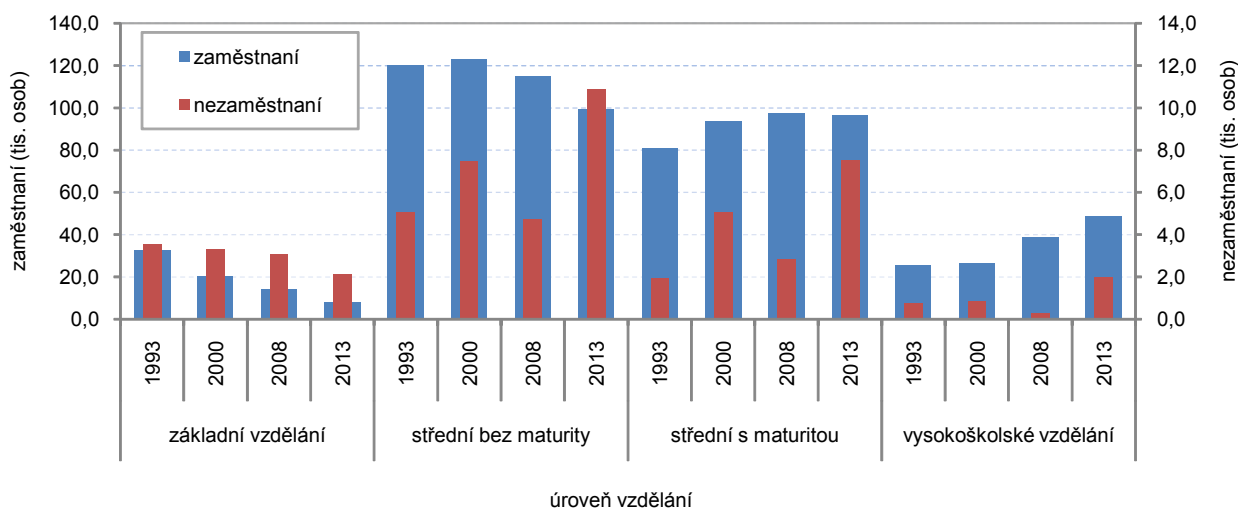

¹ Míra zaměstnanosti je podíl zaměstnaných na populaci ve věku 15 a více let.

Výrazný nárůst osob s vyšším vzděláním mezi zaměstnanými.

V delším časovém pohledu se odráží změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly. U zaměstnaných klesá podíl osob se základním vzděláním a se středním vzděláním bez maturity. Jestliže v roce 1993 činil podíl osob se základním vzděláním 12,7 % (se středním vzděláním bez maturity 46,4 %), v roce 2000 to bylo 7,6 % (46,7 %) a v roce 2013 jen 3,1 % (39,3 %). Výrazně se zvýšil podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním, kdy v roce 1993 činil 9,8 %, v roce 2000 10,1 % a v roce 2013 již 19,4 %. Tyto změny jsou ovlivněny jednak snahou mladé generace o dosažení co nejvyššího vzdělání a dále skutečností, že do starobního důchodu odcházejí starší ročníky s nižším vzděláním.

Graf 2.4 Pracovní síla podle vzdělání a ekonomického postavení v Královéhradeckém kraji (VŠPS)

Nárůstem žen s druhým zaměstnáním se jejich počty u obou pohlaví téměř vyrovnaly.

V roce 2013 mělo druhé a další zaměstnání v kraji celkem 12,5 tis. osob, necelých 5 % zaměstnaných. Proti roku 2008 jejich počet vzrostl o polovinu, výrazně přibýlo žen s druhým zaměstnáním a v roce 2013 se počty obou pohlaví téměř vyrovnaly.

Nezaměstnanost (z výsledků VŠPS): Nejvyšší počet nezaměstnaných v historii šetření.

Podle výsledků VŠPS v roce 2013 byl v kraji vůbec nejvyšší počet nezaměstnaných od roku 1993, kdy se toto šetření provádí. Z celkového počtu 22,5 tis. nezaměstnaných převažovaly ženy (12,1 tis., tj. 53,9 %). Pětina nezaměstnaných byla ve věku 35–44 let a další ohroženou skupinou jsou lidé v předdůchodovém věku (nad 55) a mladí lidé (do 24 let).

Nezaměstnanost je ovlivněna úrovní vzdělání.

Z hlediska vzdělání pak více než polovina nezaměstnaných měla základní nebo střední vzdělání bez maturity. Jak naznačuje graf 2.4 s výrazným nárůstem počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí se počet nezaměstnaných zvyšuje i v této kategorii.

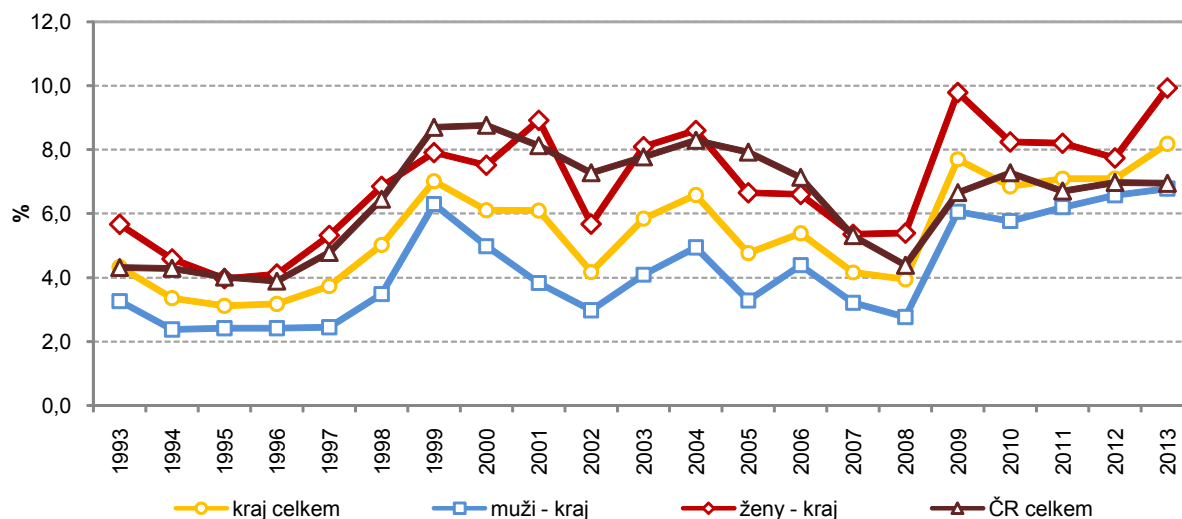
Obecná míra nezaměstnanosti nad celorepublikovým průměrem ... šestá nejvyšší mezi kraji...

Průměrná roční obecná míra nezaměstnanosti dosáhla v kraji v roce 2013 hodnoty 8,2 %, meziročně vzrostla o 1,1 p.b. a pohybovala se 1,2 p.b. nad republikovým průměrem. Míra nezaměstnanosti mužů (6,8 %) byla o 3,1 p.b. nižší než u žen (9,9 %). V mezikrajském porovnání nás výše nezaměstnanosti řadí na 6. příčku. Nejvyšší nezaměstnanost vykázal Ústecký kraj (10,2 %), nejnižší hl. město Praha (3,1 %).

... nejnižší z dlouhodobého hlediska byla v polovině 90. let ...

Z dlouhodobého hlediska nejnižší obecná míra nezaměstnanosti byla v kraji v polovině 90. let, kdy se v letech 1994–1997 pohybovala pod hranicí 4 %, podobně nízkou nezaměstnanost kraj zopakoval ještě v roce 2008 (3,9 %). Nejvyšší nezaměstnanost byla vykázána, jak bylo uvedeno výše, v uplynulém roce 2013.

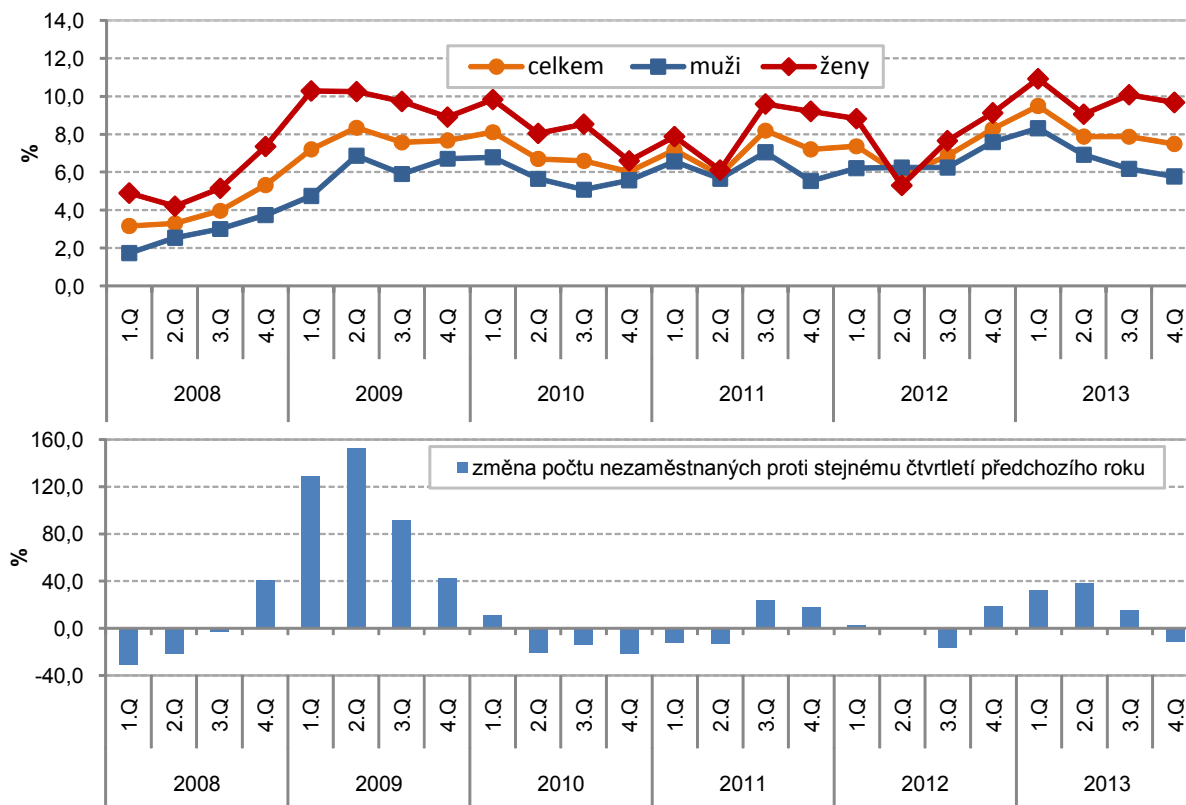
Graf 2.5 Obecná míra nezaměstnanosti podle pohlaví v Královéhradeckém kraji (VŠPS)

... kulminovala v 1. čtvrtletí 2013.

Z pohledu čtvrtletních hodnot představovala první tři čtvrtletí roku 2013 opětovně meziroční nárůst počtu nezaměstnaných v kraji i když přírůstky nedosahovaly zdaleka takových hodnot jako v roce 2009, kdy se v kraji plně projevily důsledky recese. Obecná míra nezaměstnanosti kulminovala v 1. čtvrtletí 2013, především vlivem nárůstu nezaměstnanosti žen, v následujících čtvrtletích už vykazuje klesající tendenci.

Graf 2.6 Obecná míra nezaměstnanosti a změna počtu nezaměstnaných podle jednotlivých čtvrtletí

Přes stárnutí populace klesl počet ekonomicky neaktivních.

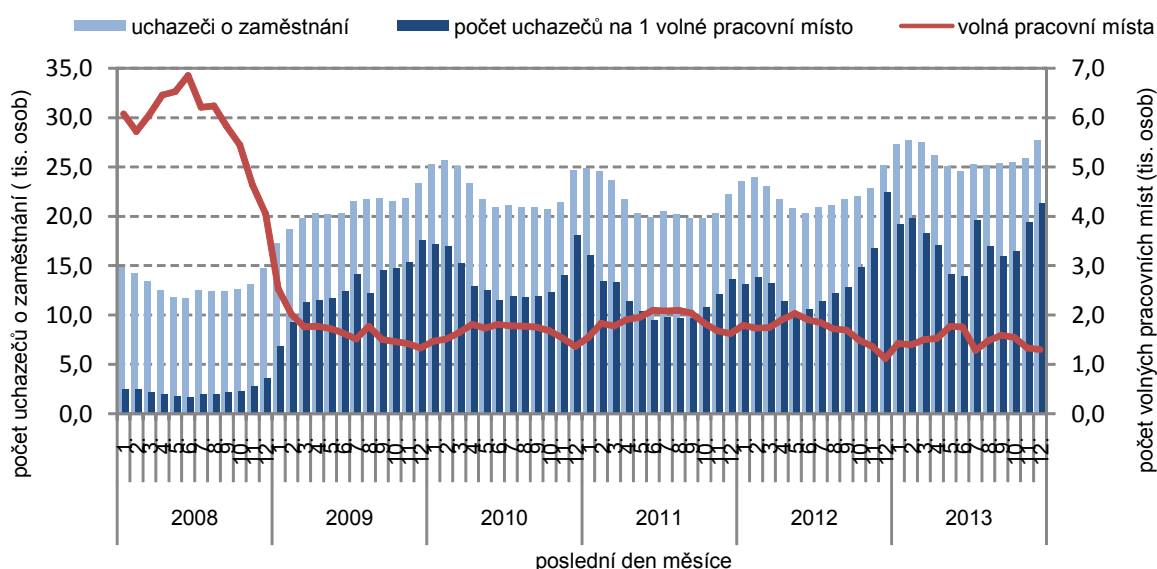
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvořilo v roce 2013 celkem 41,5 % (tj. 195,4 tis. osob) z obyvatel starších 15 let. Přes stárnutí populace, které je nejrychlejší ze všech krajů, se v posledních dvou letech snížil počet ekonomicky neaktivních i jejich podíl na obyvatelstvu kraje 15-letém a starším. To je ovlivněno i neustále zvyšující se hranicí odchodu do důchodu. Proti roku 1993 se počet ekonomicky neaktivních v kraji zvýšil o 20,4 tis. osob, tj. o 11,7 %, proti roku 2008 naopak poklesl o 3,1 tis. osob, tj. o 1,6 %.

Nezaměstnanost (z údajů MPSV):

Nejvíce nezaměstnaných bylo v únoru 2013 a v závěru tohoto roku.

Koncem roku 2013 bylo evidováno na úřadech práce kraje celkem 27 678 uchazečů o zaměstnání, proti předchozímu roku to bylo o 2 468 nezaměstnaných (o 9,8 %) více. V porovnání s koncem roku 2008, kdy se ekonomice ještě dařilo, představuje nárůst nezaměstnaných téměř 13 tisíc osob, tj. o 87,9 %. Vliv krize na trh práce se v kraji plně projevil počátkem roku 2010, kdy se počty nezaměstnaných přehouply přes hranici 25 tisíc osob. V následujících dvou letech pak počty nezaměstnaných opisovaly obdobnou křivku (snížení počtu nezaměstnaných v letních měsících vlivem sezónních prací a jejich opětovným nárůstem v závěru roku). Konec roku 2012 představoval opět atak hranice 25 tisíc nezaměstnaných, který kulminoval v únoru 2013 (27 697 uchazečů o zaměstnání) viz graf 2.7. Během jednotlivých měsíců roku 2013 počty nezaměstnaných téměř nepoklesly pod hranici 25 tis. osob v kraji.

Graf 2.7 Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa v Královéhradeckém kraji (MPSV)

Hospodářská recese ovlivnila počty volných pracovních míst.

Úřady práce v kraji hlásily ke konci roku 2013 celkem 1 299 volných pracovních míst, proti prosinci 2012 to představuje 16% nárůst. Po roce 2008 nabídka volných pracovních míst vlivem hospodářské recese v kraji výrazně klesla, v prosinci 2013 byla na třetinové úrovni konce roku 2008. Z podrobného pohledu na měsíční údaje o volných pracovních místech za roky 2008–2013 můžeme vyčíslit, že nejméně jich bylo k dispozici v prosinci 2012 (1 121 míst), naopak nejvíce v červnu 2008 (6 852 míst).

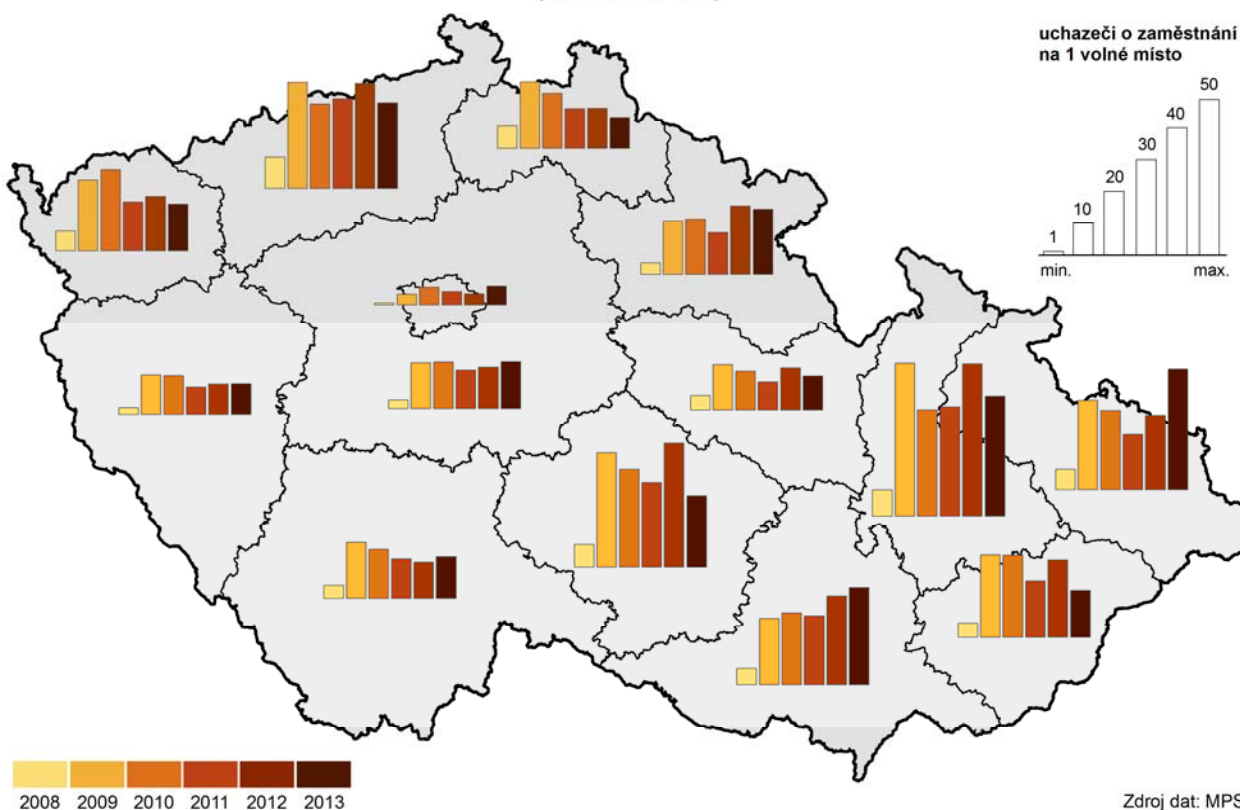
...21 uchazečů na 1 volné místo.

K 31. 12. 2013 připadlo na 1 volné pracovní místo celkem 21,3 uchazečů o zaměstnání, to je druhý nejvyšší počet (v prosinci 2012 22,5 uchazečů) od začátku roku 2008 a zároveň je to dvanásobek počtu z června 2008, kdy bylo uchazečů na jedno volné pracovní místo nejméně (1,7 osob).

Necelá čtvrtina nezaměstnaných pobírala podporu v nezaměstnanosti...

Ke konci roku 2013 pobíralo podporu v nezaměstnanosti celkem 6 442 uchazečů o zaměstnání, tj. necelá čtvrtina nezaměstnaných osob v kraji. Meziročně se počet nezaměstnaných, kteří dosáhli na podporu v nezaměstnanosti, mírně snížil (o 0,59 p.b.) na 23,3 %.

Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2008 až 2013 (stav k 31. 12.)

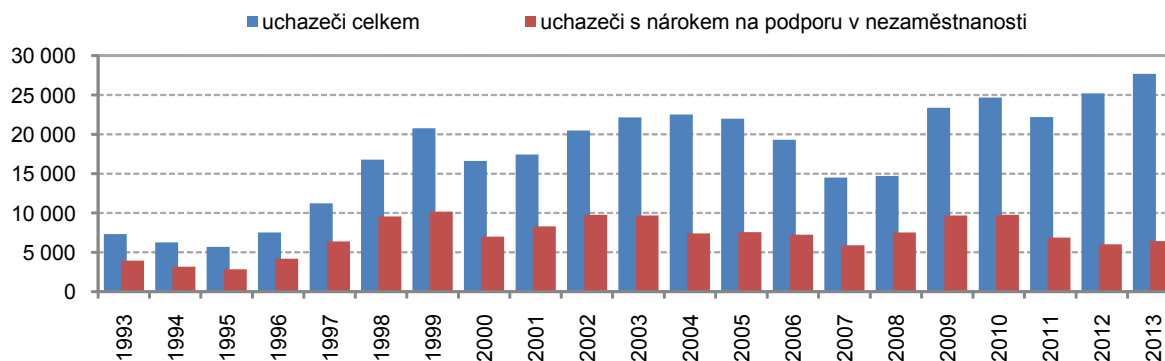

Zdroj dat: MPSV

... dlouhodobě se jejich podíl snižuje.

Nárůst osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti byl výrazný mezi roky 2007 a 2008, kdy se začínaly projevovat první známky recese, a dále rostl mezi následujícími dvěma lety (2008 a 2009), kdy došlo k dalšímu velkému přílivu uchazečů o zaměstnání na úřady práce. Naopak výrazný pokles uchazečů s podporou v nezaměstnanosti nastal v roce 2004, kdy vešel v platnost nový zákon o nezaměstnanosti, který upravil pravidla pro vyplácení podpory a podobně tomu bylo i v roce 2011, kdy se tato pravidla dále zpřísnila. Z dlouhodobého hlediska se podíl uchazečů s podporou v nezaměstnanosti na celkovém počtu uchazečů snižuje. Jestliže se do roku 2003 pohyboval kolem 50 %, po změně v roce 2004 již pobírala podporu jen třetina uchazečů, v roce 2008 podíl stoupl opět na přibližně polovinu nezaměstnaných a v roce 2013 se na podporu v nezaměstnanosti mohla spolehnout jen necelá čtvrtina uchazečů o zaměstnání.

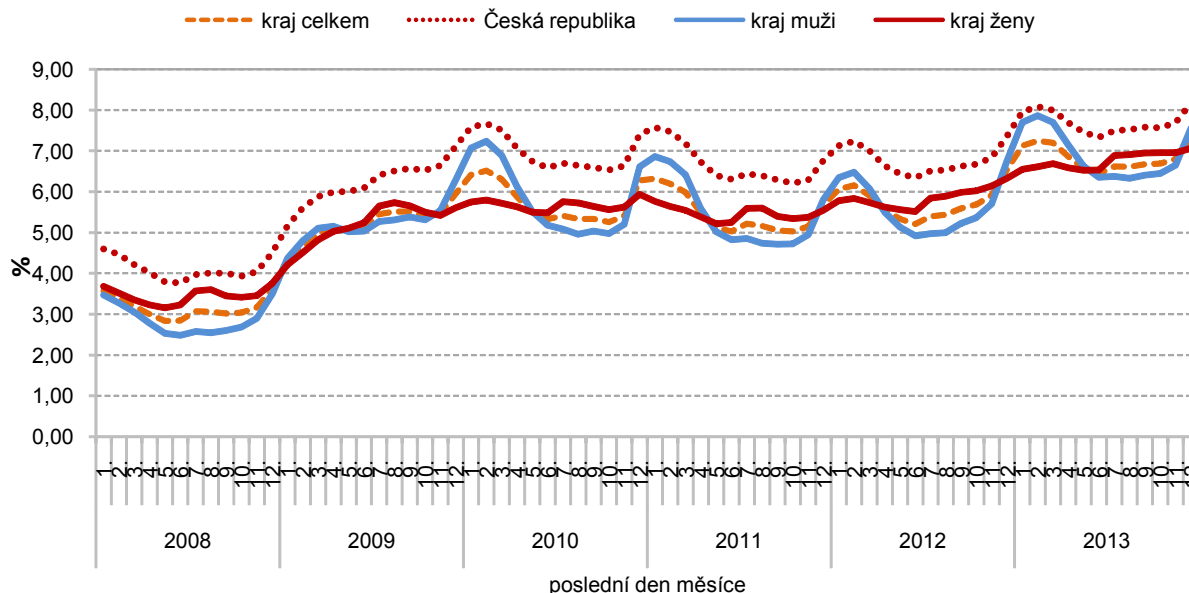
Graf 2.8 Neumístění uchazeči s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji k 31. 12. (MPSV)

Podíl nezaměstnaných osob pod průměrem ČR...

Podle nového ukazatele podíl nezaměstnaných osob¹ zůstává jeho hodnota v kraji dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem. Ke konci roku 2013 se vyšplhala na úroveň 7,31 % (muži 7,55 %, ženy 7,07 %), což bylo o 0,86 p.b. méně než činil průměr za ČR a mezi kraji to byla pátá nejnižší hodnota.

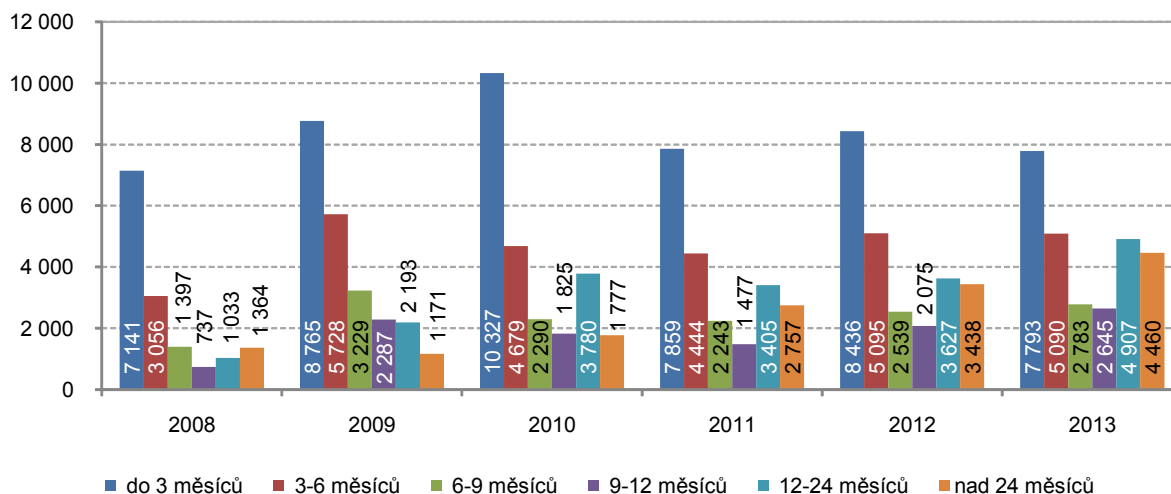
Graf 2.9 Podíl nezaměstnaných osob v Královéhradeckém kraji v jednotlivých měsících (MPSV)

...od roku 2008 byl v kraji nejvyšší v prosinci 2013...

Porovnáním míry nezaměstnanosti v jednotlivých měsících za období 2008–2013 vyplývá, že nezaměstnanost v kraji kulminovala v prosinci 2013 a podobně v prvních třech měsících tohoto roku se podíl nezaměstnaných přehoupl přes 7% hranici. Naopak nejnižší nezaměstnanost vykázal kraj v jarních měsících roku 2008, nejnižší byla v květnu 2,84 %. Podíl nezaměstnaných opisuje pravidelnou křivku s vyšším podílem nezaměstnaných na počátku a koncem roku a jejich snížením v letních měsících (vlivem sezónních prací), ale jak vyplývá z grafu 2.9, se stále rostoucím trendem.

Graf 2.10 Počet uchazečů o zaměstnání podle délky evidence v Královéhradeckém kraji k 31. 12. (MPSV)

¹ Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel téhož věku – nový ukazatel, který zavedlo MPSV od října 2012 místo dříve užívané míry registrované nezaměstnanosti. Pro sledování vývoje nového ukazatele je zpětně dopočtena časová řada, od roku 2005 i do úrovně okresů.

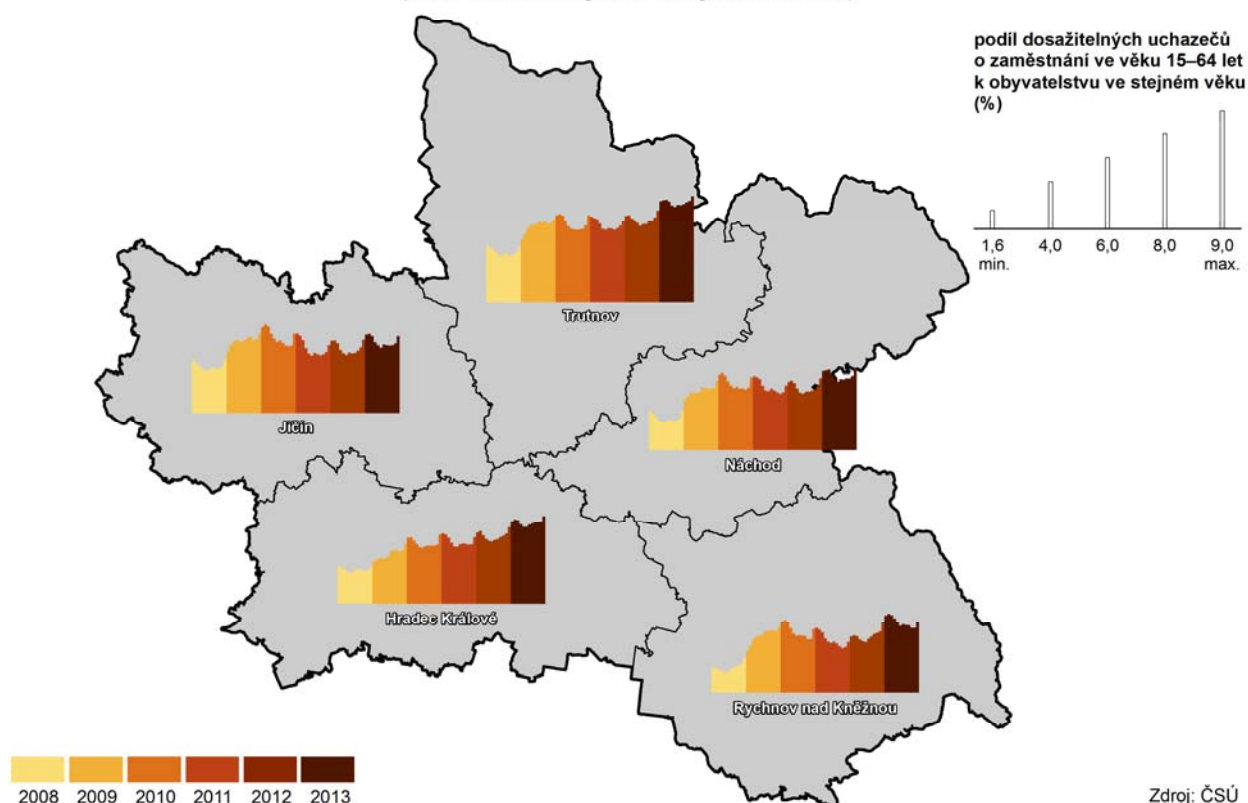
...rozdíly u obou pohlaví v souvislosti s nabídkou sezónních prací.

Ve sledovaném období 2008–2013 rozdíly v podílu nezaměstnaných mezi oběma pohlavími nepřesáhly 1,44 p.b. a mezi kraji patřily k nejnižším. Z grafu 2.9 je zřejmé, že muži daleko citlivěji reagují na výkyvy v nabídce sezónních prací než ženy, především v posledních čtyřech letech. V měsících, kdy nezaměstnanost v kraji rostla, tedy na počátku a koncem roku, podíl nezaměstnaných mužů převyšoval podíl nezaměstnaných žen v kraji.

Počty dlouhodobě nezaměstnaných patří v ČR k nejnižším.

Dlouhodobá nezaměstnanost nepředstavuje v kraji tak velký problém jako v jiných regionech. Počet nezaměstnaných déle než jeden rok v kraji postupně roste, zatímco koncem roku 2008 jich bylo 2 397 (16,3 % z celkového počtu nezaměstnaných), na konci roku 2013 se jejich počet zvýšil na 9 367 (33,8 % z celkového počtu nezaměstnaných). Tento vývoj byl ovlivněn, v posledních třech letech, zejména zvyšováním počtu nezaměstnaných, kteří byli v evidenci úřadů práce déle než 2 roky. V období 2008–2013 patřily počty dlouhodobě nezaměstnaných ze všech krajů k nejnižším.

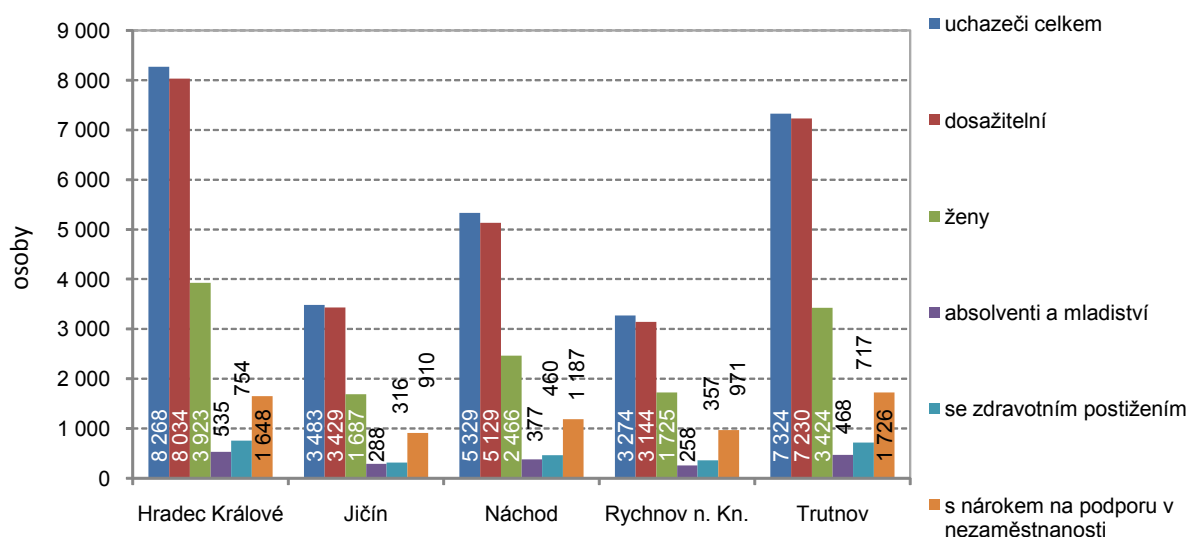
Nezaměstnanost v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2008 až 2013 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Nejvyšší podíl nezaměstnaných vykazuje dlouhodobě okres Trutnov, nejnižší okres Rychnov nad Kněžnou.

Z hlediska nižších územně správních celků, nejvyšší počet nezaměstnaných ke konci roku 2013 byl evidován v okrese Hradec Králové. Ovšem dlouhodobě nejvyšší podíl nezaměstnaných osob vykazuje v kraji okres Trutnov (k 31. 12. 2013 to bylo 8,99 % a mezi 77 okresy ČR to byla 28. příčka s nejvyšší nezaměstnaností). Naopak nejnižší podíl nezaměstnaných zůstává dlouhodobě v okrese Rychnov nad Kněžnou (5,92 %), který se tak řadí na 10. příčku s nejnižší nezaměstnaností mezi okresy ČR. Pro úplnost pořadí ostatních okresů z hlediska podílu nezaměstnaných osob bylo ke konci roku 2013 následující: okres Hradec Králové (7,45 %, tj. 50. příčka), Náchod (6,94 %) a Jičín (6,44 %) obsadily 59., resp. 62. pořadí mezi všemi okresy ČR.

Graf 2.11 Uchazeči o zaměstnání podle okresů Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2013 (MPSV)

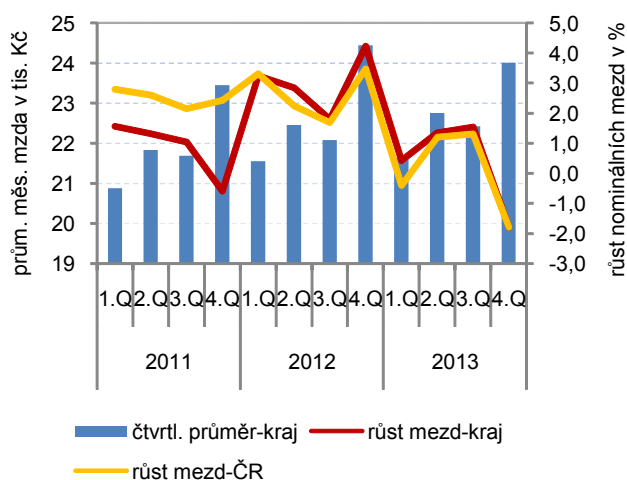

Mzdy:

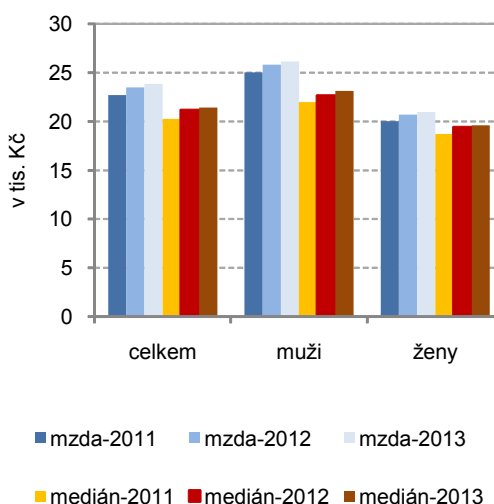
Reálný pokles průměrné hrubé měsíční mzdy o 1,1 %.

Průměrná hrubá měsíční mzda¹ v roce 2013 dosáhla v Královéhradeckém kraji hodnoty 22 702 Kč, za průměrem České republiky zaostala o 2 426 Kč a v porovnání s ostatními kraji se jednalo o osmou nejvyšší mzdu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k jejímu nominálnímu zvýšení o 0,3 %, po započtení inflace (růst spotřebitelských cen v roce 2013 činil 1,4 %) mzda v kraji reálně klesla o 1,1 %. Meziroční pokles reálných mezd zaznamenaly koncem roku 2013 všechny kraje. Průměrný evidenční počet zaměstnanců meziročně klesl o 2,6 tis. osob na 180,8 tis. osob, podíl kraje na celkovém počtu zaměstnanců tak činil 4,9 % a byl pátý nejnižší mezi kraji.

Graf 2.12 Průměrná hrubá měsíční mzda¹⁾ a její meziroční změny v Královéhradeckém kraji

Graf 2.13 Medián mezd a průměrná hrubá měsíční mzda podle pohlaví v kraji

¹⁾ podle místa pracoviště, přepočteno na osoby plně zaměstnané

Změny ve strukturálním šetření mezd...

Data ze strukturální mzdové statistiky, která ČSÚ přebírá od MPSV a MF²⁾, od roku 2011 nejsou plně srovnatelná s předchozími roky. Nově zahrnují data za podniky s méně než 10 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce.

... nedovolí srovnávat

Také se liší od průměrné mzdy získané z podnikového výkaznictví ČSÚ, kde je

¹ Průměrná hrubá měsíční mzda je počítána podle skutečného místa pracoviště zaměstnanců – tzv. pracovištní metoda; za osoby přepočtené na plně zaměstnané.

² MPSV – šetření o průměrném výděлку, MF – šetření o platu a služebním příjmu.

data v časové řadě. celkový objem mzdových prostředků poměřován evidenčním počtem zaměstnanců, kde jsou zahrnuti i zaměstnanci nemocní nebo s neplacenou nepřítomností kratší než 4 týdny. Z výše uvedeného vyplývá, že mzdy podle strukturálního šetření se liší, jsou vyšší a zatíženy výběrovou chybou.

V roce 2013 pobíraly ženy v kraji průměrnou mzdu o pětinu nižší než muži... Medián mezd¹ dosáhl v roce 2013 v kraji hodnoty 21 421 Kč; u mužů byl 23 127 Kč a u žen 19 602 Kč. Ve všech krajích je medián mezd nižší než průměrná mzda, největší rozdíl je v Hl. městě Praze, kde je velký podíl osob s vysokými příjmy a rozdíl činil 6 882 Kč. V Královéhradeckém kraji tvořil medián mezd 89,9 % průměrné mzdy, která činila 23 834 Kč. Z hlediska pohlaví představoval medián mezd u mužů 88,4 %, u žen 93,5 % jejich průměrné mzdy, ta činila u mužů 26 149 Kč a u žen 20 957 Kč. Ženy tak pobíraly v průměru o 5 192 Kč nižší mzdu než muži.

...mezi kraji 8. nejvyšší mzda. V porovnání s ostatními čtrnácti kraji nejvyšší průměrný výdělek v roce 2013 byl dosažen v Hl. městě Praha (34 685 Kč), nejnižší v kraji Karlovarském (22 315 Kč), Královéhradecký kraj s výše uvedenou mzdou obsadil 8. příčku. Podobné postavení dosáhl kraj i při porovnání hodnot mzdového mediánu.

Pracovní neschopnost Vývoj pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz byl v posledních pěti letech ovlivněn především změnami v systému nemocenského pojištění, které vstoupily v platnost k 1. 1. 2009. V roce 2013 bylo v kraji průměrně nemocensky pojištěno 189 612 osob, což je nejméně za posledních pět let. V porovnání s rokem 2012 se průměrný počet pojištěnců snížil o téměř 5 %, proti roku 2008 byl úbytek pojištěnců více než 12 %. Průměrné počty nemocensky pojištěných se v posledních letech snižovaly ve všech krajích (kromě Hl. m. Prahy), v Královéhradeckém kraji byl úbytek pojištěnců v letech 2008 až 2013 druhý nejvyšší.

Nejnižší počet nemocensky pojištěných za posledních pět let. Nově hlášených případů pracovní neschopnosti bylo během roku 2013 celkem 59 726, což bylo o 4,5 % více než v roce 2012. Na tento nárůst měly vliv především nově hlášené případy pracovní neschopnosti pro nemoc (nárůst o 5,9 %), naopak nejvyšší meziroční pokles byl zaznamenán u nově hlášených případů pro pracovní úraz (pokles o 10,8 %). Celkový meziroční nárůst nově hlášených případů pracovní neschopnosti byl zaznamenán ve všech krajích ČR. Jiná je situace při hodnocení delšího časového úseku, při porovnání let 2013 a 2008 se počet nově hlášených případů snížil o více než dvě pětiny (43,3 %), tento trend se projevil ve všech krajích ČR.

Meziročně přibylo nově hlášených případů pracovní neschopnosti, v porovnání s rokem 2008 byl však zaznamenán výrazný pokles. Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti dosáhl v roce 2013 hodnoty 2,5 mil., v porovnání s rokem 2012 se počet dní snížil jen nepatrně (o 0,4 %). Mnohem výraznější je snížení počtu kalendářních dní pracovní neschopnosti v delší časové řadě. Od roku 2008 se počet dní snížil o téměř 40 % (ze 4,2 mil. v roce 2008 na 2,5 mil. v roce 2013), relativní snížení počtu kalendářních dní pracovní neschopnosti v posledních pěti letech bylo mezi ostatními kraji ČR nejvyšší.

V kraji se v posledních pěti letech nejvíce snížil počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti. Průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v kalendářních dnech činila v roce 2013 celkem 42,4 dne, proti roku 2012 se tato doba snížila o 2,1 dne. Na tomto snížení se podílela především průměrná doba trvání nemoci, která se meziročně snížila o 2,2 dny a průměrná doba trvání ostatních úrazů s meziročním snížením o 0,6 dne. Naopak průměrná doba trvání pracovního úrazu se o 0,6 dne meziročně zvýšila. V porovnání s průměrnou dobou trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v ČR byla krajská hodnota o 1,6 dne nižší.

Průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti se meziročně snížila a byla pod úroveň republikového průměru. Průměrné procento pracovní neschopnosti dosáhlo v roce 2013 v kraji hodnoty 3,655 %, což bylo o 0,2 p.b. více než v předchozím roce, ale o více než 1,6 p.b. méně než v roce 2008. Z hlediska meziokresního srovnání se průměrné procento pracovní neschopnosti pohybovalo mezi 3,225 % v okrese Hradec Králové a 4,191 % v okrese Trutnov. Mezi ostatními kraji byla krajská hodnota 3,655 % třetí nejvyšší.

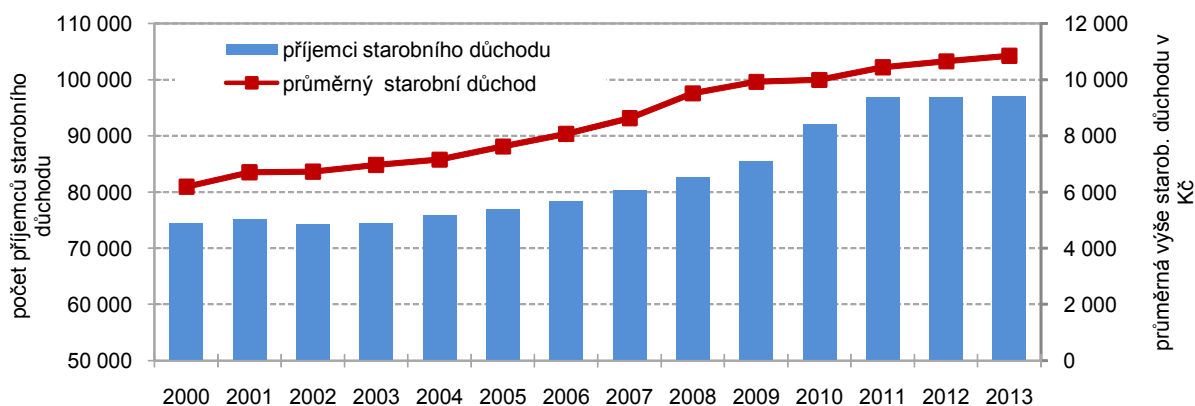
¹ Medián mezd představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení. To znamená, že polovina zaměstnanců má mzdu pod a polovina nad mediánem; lépe vypovídá o skutečné mzdové úrovni. Medián mezd je zjišťován strukturálním šetřením.

Důchody

Nárůst celkového počtu příjemců důchodu se v posledních dvou letech zastavil...

V prosinci roku 2013 bylo v kraji evidováno 158 479 příjemců důchodů celkem, tzn. starobního, invalidního, sirotčího a vdovského nebo vdoveckého. Prudký nárůst příjemců důchodů, který začal kolem roku 2000, se v roce 2011 zastavil a v letech 2012 až 2013 začal nepatrně klesat. V porovnání s rokem 2008 se počet příjemců důchodů ještě zvýšil o téměř 3 %, ale od konce roku 2011 poklesl o 0,9 %, tj. o 1 463 osob.

Graf 2.14 Příjemci starobního důchodu a průměrná výše důchodu v Královéhradeckém kraji

... stále však stoupá počet starobních a předčasných starobních důchodců.

Mezi příjemci důchodů celkem byl v posledních pěti letech zaznamenán nejvyšší nárůst příjemců starobního důchodu o 17,3 %, počet příjemců předčasného starobního důchodu se zvýšil o 58,7 %. Neustále se zvyšuje také podíl předčasných starobních důchodců na počtu starobních důchodců celkem, zatímco v roce 2008 tento podíl činil 21,2 %, v roce 2013 byl podíl předčasných starobních důchodců více než 30 %. Výrazný nárůst počtu příjemců starobních důchodů v roce 2010 byl částečně ovlivněn novelou zákona, na základě této úpravy se od 1. 1. 2010 invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní.

Starobní důchod žen byl v průměru o dva tisíce nižší než u mužů.

Ke konci roku 2013 činila průměrná výše důchodu celkem 10 599 Kč, starobního důchodu pak 10 848 Kč. Starobní důchod vzrostl v porovnání s rokem 2008 o necelých 14 %, meziroční nárůst v roce 2013 však činil pouhých 1,8 %. Nezanedbatelné jsou rozdíly ve výši průměrného starobního důchodu u mužů a žen. Zatímco muži pobírali v roce 2013 starobní důchod v průměru ve výši 11 908 Kč, starobní důchod žen stále ještě nepřekročil hranici deseti tisíc, jeho výše činila v průměru 9 948 Kč.

Výše starobního důchodu v kraji byla 122 Kč pod republikovým průměrem.

Při porovnání s ostatními kraji ČR zaujímá Královéhradecký kraj s průměrnou výší starobního důchodu 10 848 již několik let osmou příčku. Republikový průměr starobního důchodu v prosinci 2013 dosáhl výše 10 970 Kč, starobní důchodci v Královéhradeckém kraji byli 122 Kč pod tímto průměrem. Z hlediska meziokresního srovnání se starobní důchody v kraji pohybovaly v intervalu 10 587 Kč v okrese Náchod až 11 138 Kč v okrese Hradec Králové.

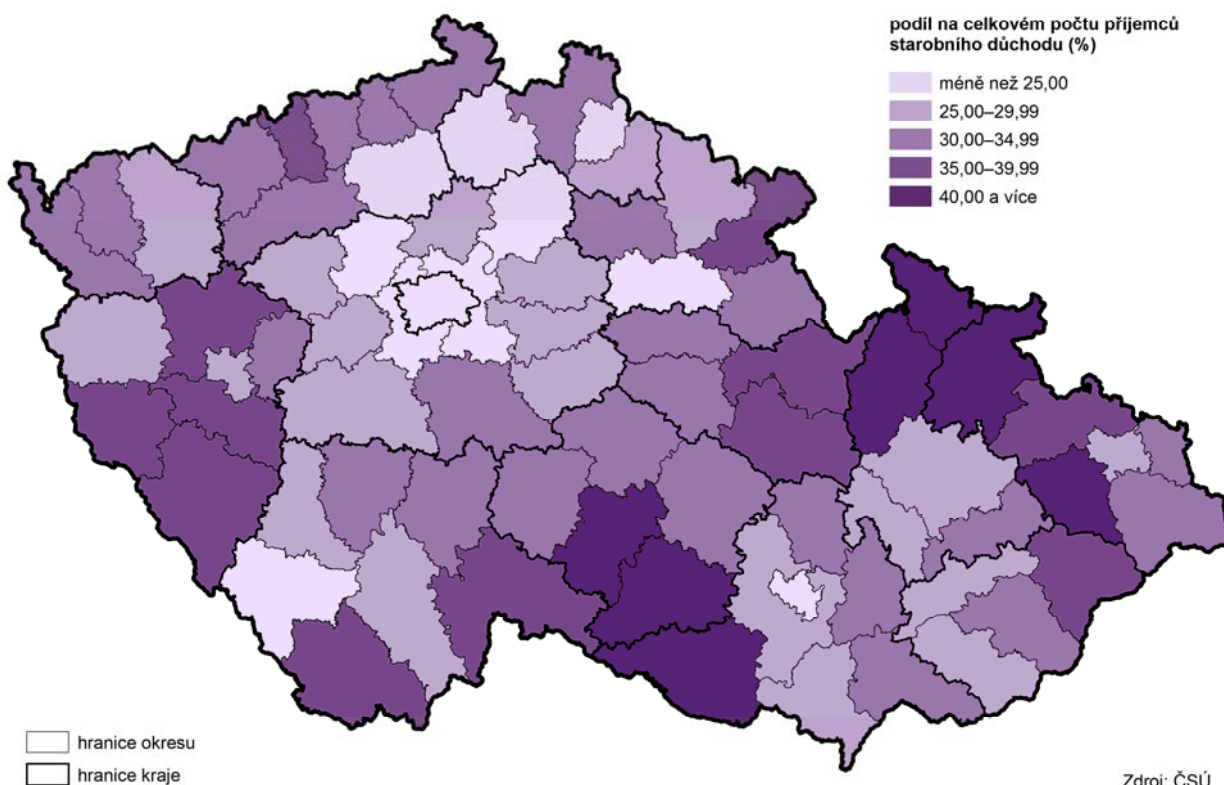
Státní sociální podpora Na vyplacených dávkách státní sociální podpory se nejvíce podílel rodičovský příspěvek.

Obyvatelům Královéhradeckého kraje byly v roce 2013 vyplaceny dávky státní sociální podpory (včetně dávek pěstounské péče) ve výši 1 833 mil. Kč. Meziročně se objem dávek zvýšil o 3 %, v porovnání s rokem 2008 bylo však na dávkách státní sociální podpory vyplaceno o 16 % méně. Nejvyšší podíl na vyplacených dávkách měl rodičovský příspěvek (68 %), příspěvek na bydlení činil 16,7 % všech dávek, přídatků na dítě pak 9,6 %. Dávky pěstounské péče byly vyplaceny ve výši 97 mil. Kč, což odpovídá 5,3 % objemu vyplacených dávek.

Hodnota vyplacených dávek na jednoho obyvatele byla mezi ostatními kraji spíše nižší.

Při přepočtu vyplacených dávek státní sociální podpory na jednoho obyvatele bylo v roce 2013 v kraji každému obyvatele vyplaceno v průměru 3 319 Kč. V porovnání s rokem 2012 to bylo o 102 Kč více, od roku 2008 se však výše dávek na jednoho obyvatele snížila o 630 Kč. Výše dávek za rok 2013 ve srovnání s ostatními kraji patřila k těm nižším (5. místo), průměrná hodnota dávek na jednoho obyvatele v rámci celé ČR byla o 227 Kč vyšší.

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2013

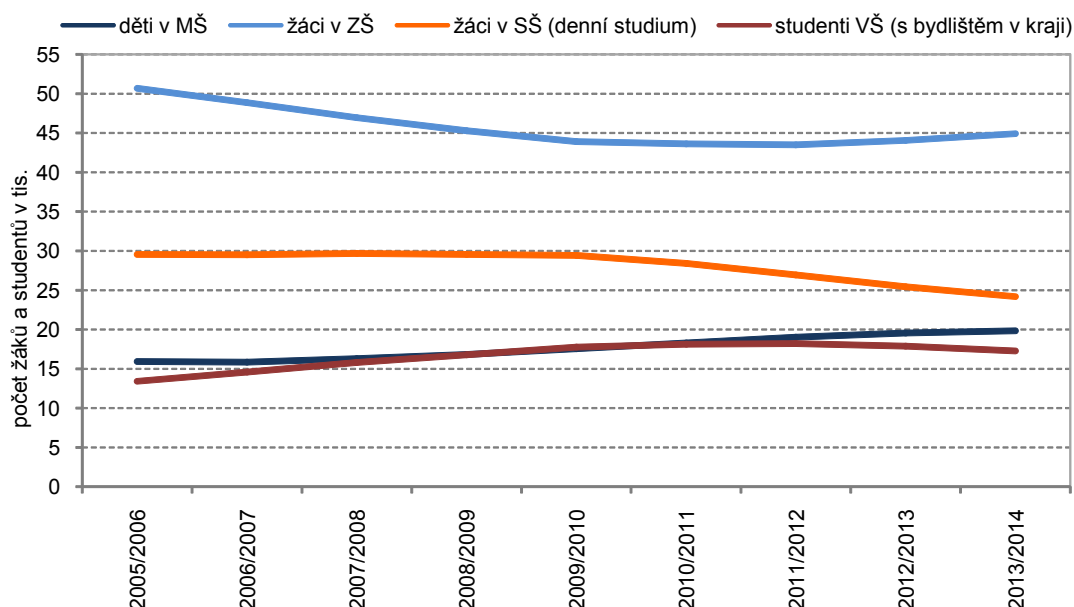

Školství

Děti v mateřských školách stále přibývá, i když ne tak výrazně jako v předchozích letech.

Mateřské školy v kraji navštěvovalo ve školním roce 2013/2014 celkem 19 859 dětí, což je o 18 % více, než ve školním roce 2008/2009. Meziroční nárůst dětí v mateřských školách již nebyl tak výrazný jako v předchozích letech, přesto i ve školním roce 2013/2014 navštěvovalo mateřské školy o 1,6 % více dětí, než v roce 2011/2012. Nárůst počtu dětí v mateřských školách se projevoval i ve zvyšujícím se počtu dětí na jednu třídu. Zatímco v roce 2008 připadalo na jednu třídu 22,9 dětí, v roce 2013 se průměrný počet dětí ve třídě zvýšil na 23,4 dětí.

Graf 2.15 Počty žáků a studentů podle typu školy v Královéhradeckém kraji

Po několikaletém úbytku dětí v základních školách se jejich počet od roku 2012 zvyšuje.

Ve školním roce 2013/2014 bylo v kraji 44 898 žáků základních škol. Jejich počet se zatím stále ještě nevrátil na hodnoty před rokem 2008, přesto byl v posledních dvou letech zaznamenán výrazný meziroční nárůst. V porovnání s rokem 2011 se počet žáků v základních školách zvýšil o 3,2 %, což souvisí s vyšší porodností v letech 2007 až 2008. V jedné třídě základní školy v kraji v roce 2013 bylo v průměru 19 žáků, z hlediska mezikrajského srovnání to byl druhý nejnižší počet v ČR.

Střední školy navštěvovalo nejméně studentů za posledních 10 let.

Dlouhodobě ubývá žáků denního studia středních škol, ve školním roce 2013/2014 navštěvovalo střední školy v kraji 24 197 studentů, což je nejméně za posledních deset let. V porovnání s rokem 2008 studovalo na středních školách v kraji o téměř jednu pětinu studentů méně, přesto tento úbytek patří v porovnání s ostatními kraji k těm nižším (4. místo). Proti školnímu roku 2012/2013 se počet studujících na středních školách snížil o 1 262 studentů.

Počet studentů vyšších odborných škol dlouhodobě mírně klesá.

Na 11 vyšších odborných školách studovalo ve školním roce 2013/2014 v kraji 884 studentů. Přestože se počet VOŠ meziročně zvýšil o jednu školu, počet studentů v dlouhodobějším pohledu pozvolna klesá. Meziročně se počet studentů snížil o 0,9 %, v porovnání s rokem 2008 činil úbytek studentů 8,6 %, což byl pátý nejvyšší úbytek mezi ostatními kraji ČR.

V posledních dvou letech ubylo i studentů vysokých škol.

Po dlouhodobém nárůstu studentů vysokých škol v posledních deseti letech se od roku 2011 jejich počet v kraji mírně snižoval. V roce 2013 mělo v Královéhradeckém kraji trvalé bydliště 17 279 studentů, což bylo o 5,3 % méně, než v roce 2011. Meziročně se počet studentů VŠ snížil o 3,3 %, tento úbytek byl v mezikrajském srovnání pátý nejnižší.

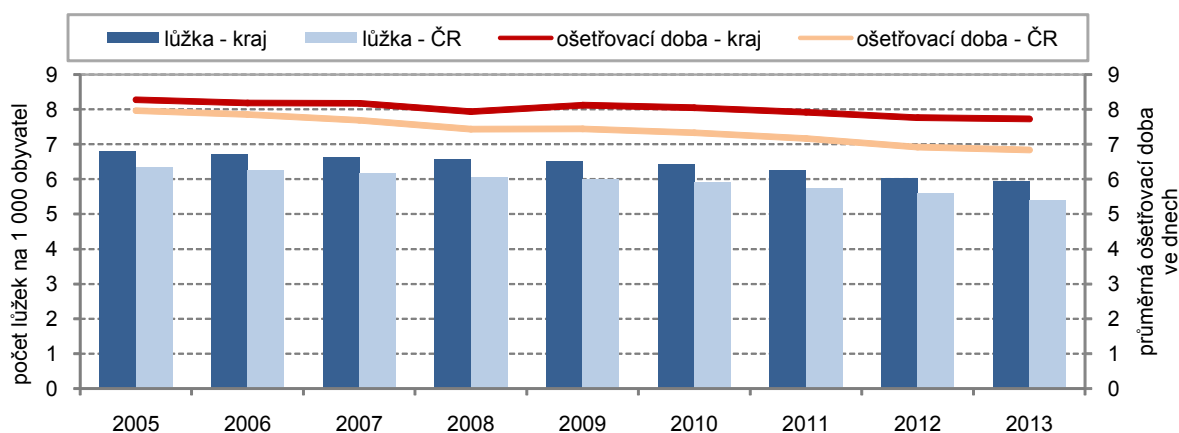
**Zdravotnictví
Počet lékařů se meziročně mírně snížil...**

Na území Královéhradeckého kraje působil v roce 2013 celkem 2 520 lékařů. Přestože se počet lékařů meziročně nepatrně snížil (o 1 %), byl jejich počet v letech 2012 až 2013 nejvyšší za posledních pět let. Počet lékařů v nemocnicích meziročně poklesl o 1,8 %, počet lékařů v ambulantní péči byl v porovnání s rokem 2012 o 1,1 % nižší.

... přesto zůstal počet lékařů na 1 000 obyvatel nad republikovým průměrem.

Při porovnání počtu lékařů na 1 000 obyvatel středního stavu se kraj s hodnotou 4,6 umístil na pátém místě mezi ostatními kraji, překročil tak o 0,1 p.b. průměr za ČR 4,5 lékařů na jeden tisíc obyvatel. V porovnání s rokem 2008 se počet lékařů na jeden tisíc obyvatel zvýšil o 0,2 p.b.

Graf 2.16 Počet lůžek na 1 000 obyvatel a průměrná ošetrovací doba v nemocnicích v Královéhradeckém kraji a ČR

Snižuje se počet nemocnic i počet nemocničních lůžek...

Počet nemocnic se v kraji i nadále postupně snižuje, v roce 2008 bylo v provozu 11 nemocnic, od roku 2012 to bylo pouze 9 nemocnic. Přestože se počet nemocnic v letech 2012 až 2013 již neměnil, snížil se meziročně počet lůžek v nemocnicích o 1,4 %, tj. o 45 lůžek, od roku 2008 se počet nemocničních lůžek snížil celkem o 9,6 %, tj. o 348 lůžek. Počet lůžek přepočtený na 1 000 obyvatel středního stavu se za posledních 5 let snížil z 6,6 na 6,0, přesto však kraj zaujímal touto hodnotou třetí nejvyšší příčku mezi ostatními kraji a překračoval republikový průměr o 0,6 p.b. Z hlediska meziokresního srovnání se počet lůžek na 1 000 obyvatel pohyboval v intervalu 8,9 lůžek v okrese Hradec Králové až 3,3 lůžka v okrese Rychnov nad Kněžnou. Právě v okrese Rychnov nad Kněžnou došlo v posledních pěti letech k nejvyššímu relativnímu úbytku lůžek o téměř 30 % (o 109 lůžek).

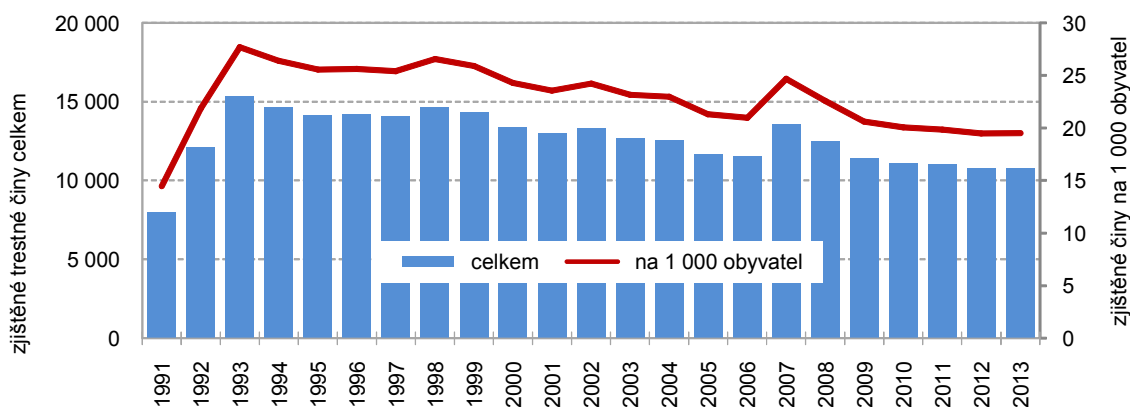
...průměrná ošetrovací doba byla přesto nejvyšší v ČR.

Průměrná délka ošetrovací doby se v posledních čtyřech letech plynule snižovala meziročně o 0,1 dne z 8,1 dne v roce 2009 na 7,7 dne v roce 2013, tento pokles byl však v mezikrajském srovnání jeden z nejmírnějších (třetí místo). Krajská hodnota 7,7 dne byla o 1,1 dne vyšší, než průměrná ošetrovací doba za ČR, a stala se tak nejvyšší průměrnou ošetrovací dobou mezi ostatními kraji.

**Kriminalita
Počet zjištěných trestných činů v roce 2013 stagnoval.**

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2013 zjištěno celkem 10 787 trestných činů. Z dlouhodobého pohledu byl meziroční nárůst zaznamenán naposledy v roce 2007, od roku 2008 se počet trestných činů snižoval, v roce 2013 stagnoval (meziroční rozdíl 2 trestné činy). Počty zjištěných trestných činů v letech 2012 a 2013 byly nejnižší od roku 1992. V porovnání s rokem 2008 se počet zjištěných trestných činů snížil o 13,8 %. Více než jedna desetina zjištěných trestných činů spadala do oblasti hospodářské kriminality, téměř tři čtvrtiny trestných činů byly delikty kriminality obecné. Na obecné kriminalitě se nejvíce podílely prosté krádeže (39 %) a krádeže vloupáním (26 %).

Graf 2.17 Kriminalita v Královéhradeckém kraji

Zdroj: MVČR

Čtvrtý nejnižší počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel v ČR.

Z hlediska přepočtu zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v roce 2013 v kraji zjištěno 19,5 činů, v porovnání s rokem 2008 to bylo o 3,1 činů méně. V mezikrajském srovnání byl v kraji zjištěn čtvrtý nejnižší počet trestných činů na 1 000 obyvatel, tuto pozici měl kraj i v roce 2008. Průměr zjištěných trestných činů za ČR dosáhl v roce 2013 hodnoty 31,0, kraj byl pod úrovní republikového průměru o 11,4 p.b.

Nejvyšší kriminalita v okrese Hradec Králové, nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel se výrazně lišil mezi jednotlivými okresy kraje. V roce 2013 byla nejvyšší kriminalita zjištěna v okrese Hradec Králové (21,3 trestných činů), zatímco v roce 2008 bylo nejvíce trestných činů zjištěno v okrese Trutnov (29,0 trestných činů). Okresem s nejnižší kriminalitou byl v letech 2008 až 2013 Rychnov nad Kněžnou, v roce 2013 zde bylo zjištěno 14,3 trestných činů na 1 000 obyvatel, v roce 2008 to bylo o 3,6 činů více.

Dopravní nehody

Počet dopravních nehod meziročně poklesl, poprvé od roku 2009.

V roce 2013 vyjžděla Policie České republiky k celkem 4 164 hlášeným dopravním nehodám. Počet dopravních nehod se od roku 2009 poprvé meziročně snížil, a to o 2,7 %, tj. o 117 událostí. V delší časové řadě není možné vývoj nehodovosti sledovat, neboť v roce 2009 došlo ke změně pravidel pro jejich hlášení Policií ČR. Počet dopravních nehod se meziročně snížil ve všech okresech kraje, více než jedna třetina hlášených nehod se stala v okrese Hradec Králové.

Nehodovost v kraji byla pátá nejvyšší v ČR.

V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu došlo na území kraje k 7,5 hlášeným dopravním nehodám, v porovnání s ostatními kraji šlo o pátou nejvyšší nehodovost v ČR. Tato hodnota byla však stále ještě pod úrovní průměrné nehodovosti za celou ČR, která v roce 2013 činila 8,0 nehod na 1 000 obyvatel.

Snižuje se počet zraněných, nejvýraznější meziroční pokles usmrcených v ČR.

V posledních dvou letech se snižoval počet zraněných při dopravních nehodách. V porovnání s rokem 2011 se nejvíce snížil počet těžce zraněných, a to o 33 %, počet lehce zraněných se snížil o 6,9 %. Počet usmrcených, který v posledních pěti letech stagnoval na hodnotě 57 (výjimkou byl rok 2009 s počtem usmrcených 53) se v roce 2013 snížil na 37, tento meziroční pokles o 35 % byl nevýraznější mezi ostatními kraji. Vlivem alkoholu došlo v roce 2013 v kraji ke 247 dopravním nehodám, což bylo nejméně za posledních pět let.

Meziročně poklesla výše škod způsobená při dopravních nehodách.

Škody na vozidlech, jejich nákladu nebo na komunikaci, způsobené při dopravních nehodách, dosáhly v roce 2013 hodnoty téměř 232 milionů Kč, po dvou letech nárůstu v období 2011 až 2012 byl v roce 2013 zaznamenán meziroční pokles o 9,3 %.

Další údaje k sociálním vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.

Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)

a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)

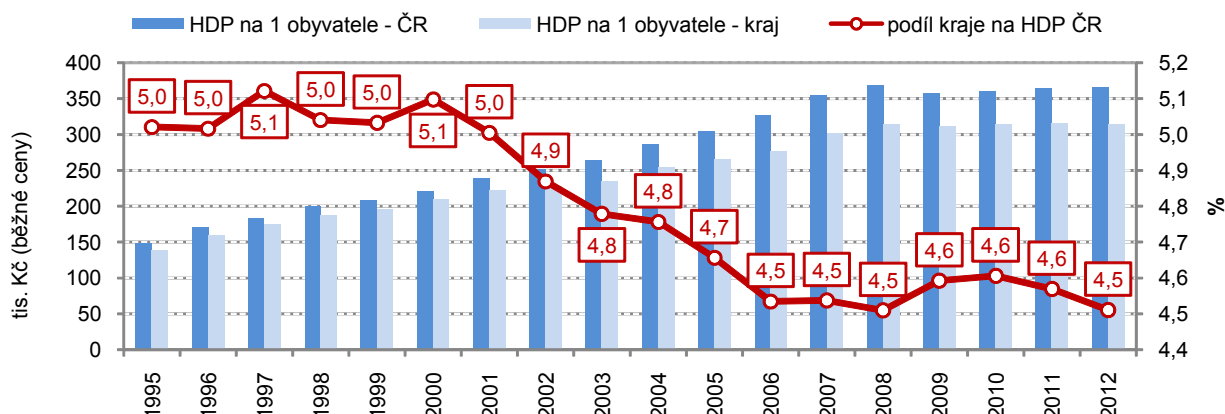
Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Makroekonomika:
Podíl kraje na HDP ČR byl pátý nejnižší mezi kraji.

Makroekonomické údaje za rok 2013 budou v krajském členění k dispozici až ke konci roku 2014, proto se v této oblasti omezíme na období do konce roku 2012. Navíc, jak už bylo zmíněno v úvodu, v současnosti probíhá rozsáhlá revize dat v časové řadě od roku 1995 a výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem letošního roku. Regionální hrubý domácí produkt (HDP) v běžných cenách v Královéhradeckém kraji vykazoval do roku 2008 příznivý (rostoucí) vývoj, v následujících čtyřech letech stagnoval nebo mírně klesal. Podíl kraje na HDP České republiky má od přelomu tisíciletí klesající tendenci, v roce 2012 činil 4,5 % a mezi kraji byl pátý nejnižší.

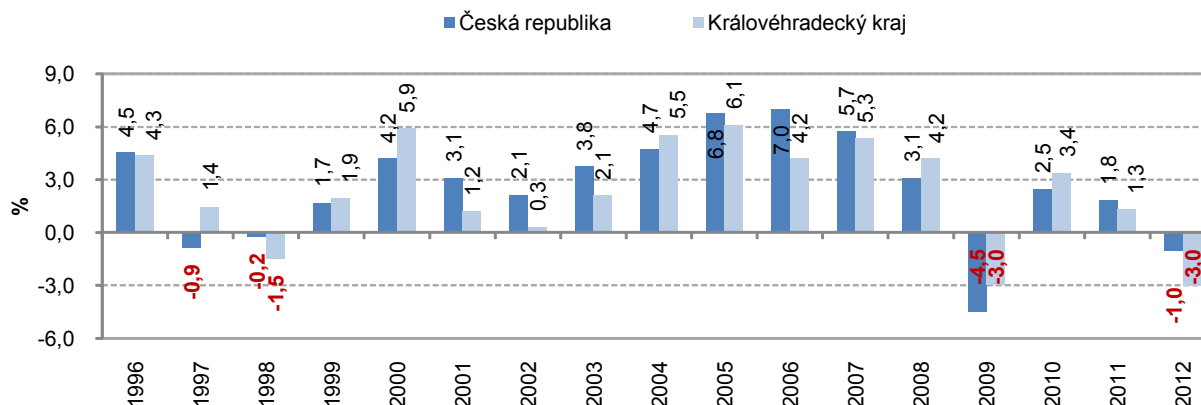
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

HDP na obyvatele tvořil 85,7 % HDP na obyvatele ČR.

Podobně se vyvíjel i regionální hrubý domácí produkt v běžných cenách v přepočtu na jednoho obyvatele. Stejně jako v České republice jako celku rostl do roku 2008, recese měla za následek pokles a stagnaci v následujících letech. V roce 2012 připadl na jednoho obyvatele kraje vytvořený HDP ve výši 313,5 tis. Kč, tj. 85,7 % průměru ČR¹ a mezi kraji je to prostřední (sedmý) pořadí.

Graf 3.2 Vývoj regionálního HDP v Královéhradeckém kraji ve stálých cenách (předchozí rok = 100 %)

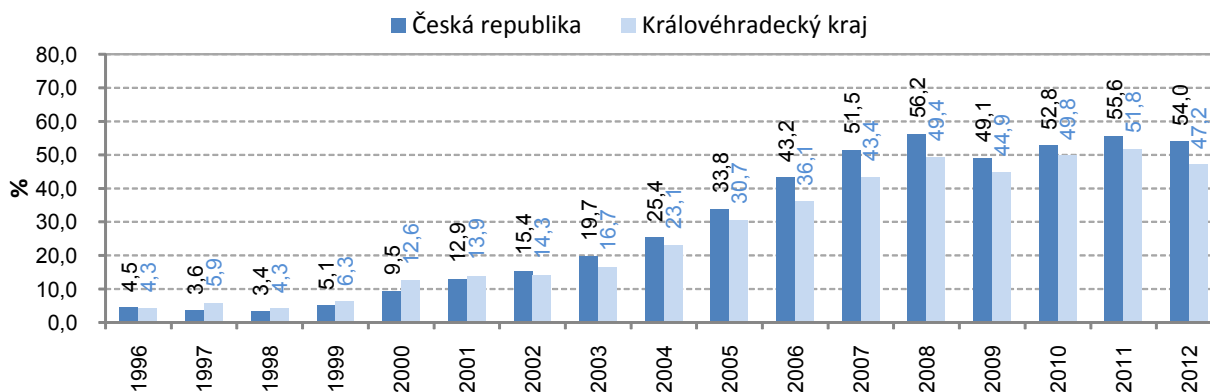

Meziroční pokles HDP, nejvyšší v roce 2009 a 2012.

Meziroční vývoj HDP po vyloučení cenových vlivů zobrazuje graf 3.2. Směr vývoje v kraji byl téměř shodný jako vývoj v České republice s výjimkou roku 1997, kdy byl v ČR zaznamenán meziroční pokles a v Královéhradeckém kraji mírný nárůst. Meziroční pokles byl shodně zaznamenán v letech 1998, 2009 a 2012, v posledních dvou zmiňovaných letech bylo snížení v kraji nejvyšší (o 3,0 %). V roce 2012 tak objem regionálního HDP meziročně klesal rychleji (o 2 procentní body) než činil průměr za ČR.

¹ Průměr ČR překračuje z krajů pouze Hl. město Praha a to více než dvojnásobně.

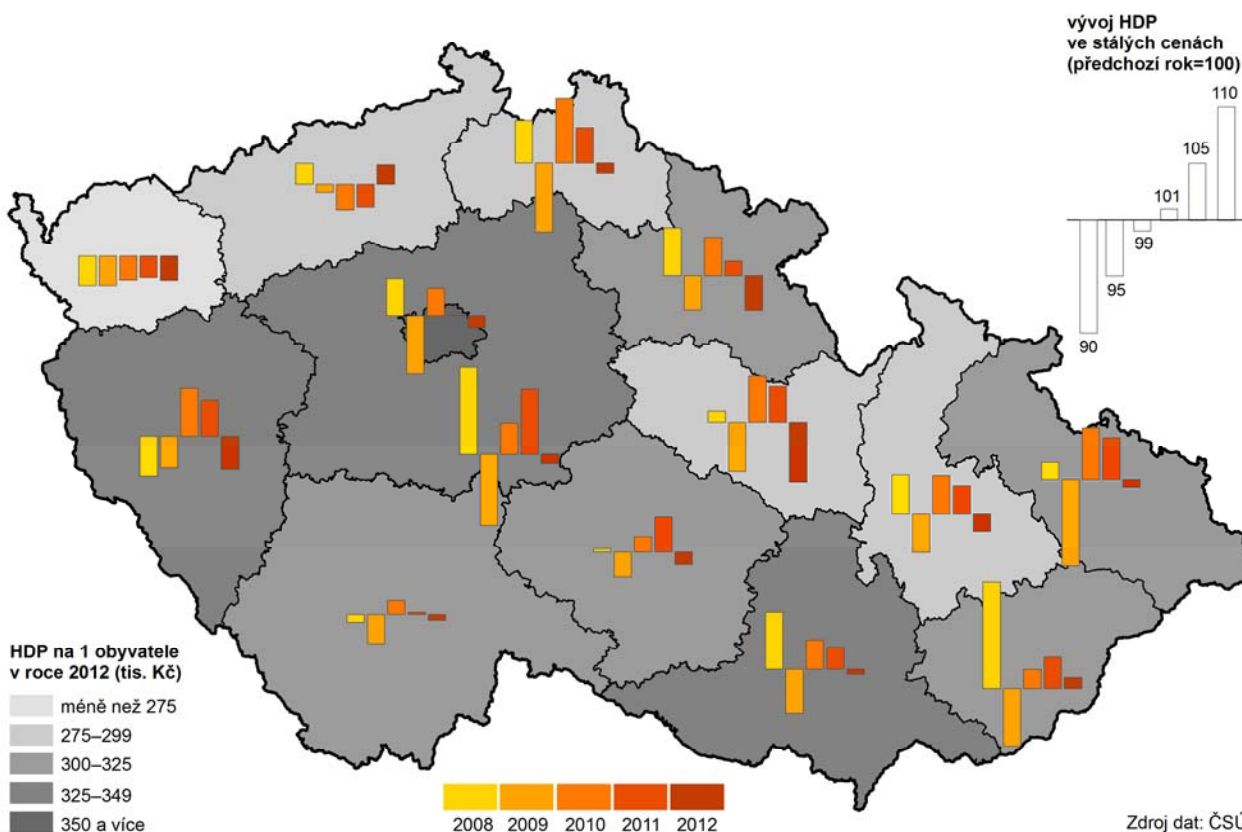
Graf 3.3 Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (rok 1995 = 100 %)

Předkrizový přírůstek HDP překonán.

Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách roku 1995 naznačuje graf 3.3. Z něho je patrné, že předkrizový přírůstek v roce 2008 (49,4 %) byl překonán v roce 2011 i 2010 (o 2,4 resp. 0,4 p.b.).

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012

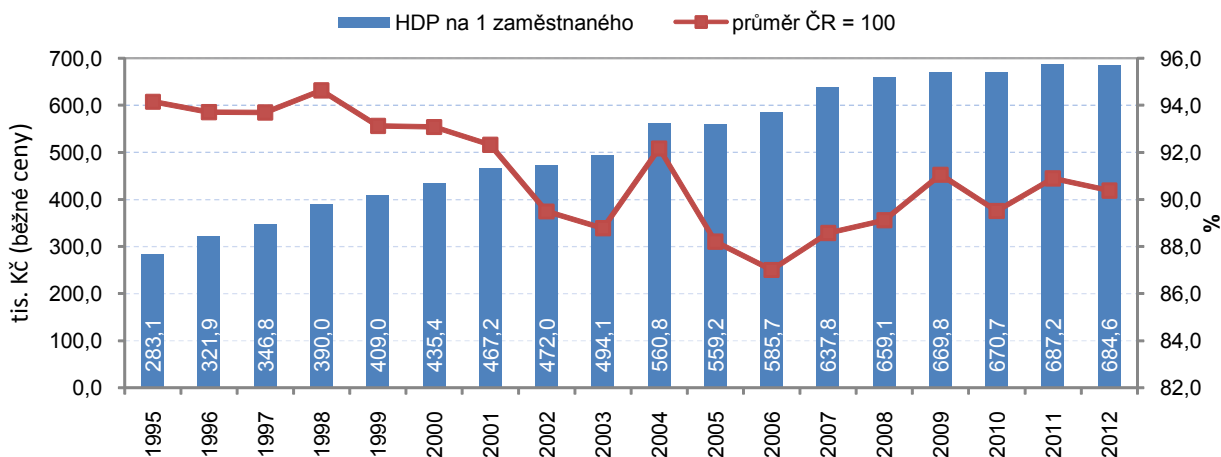
Pokles zaměstnanosti ovlivnil produktivitu práce...

Obecně lze růstu HDP docílit buď rozšířením zaměstnanosti a investičními aktivitami, nebo růstem produktivity práce a kapitálu (případně oběma souběžně). Podíl HDP na jednoho zaměstnaného podle místa pracoviště (tj. produktivita práce) dosáhl v roce 2012 výše 684,6 tis. Kč, mezi kraji to byla osmá příčka. Proti roku 2011 došlo k poklesu produktivity práce o 2,6 tis. Kč na zaměstnaného (o 0,4 %), podobné snížení bylo v dalších pěti krajích. Od roku 1996 byl zaznamenán pokles produktivity ještě v roce 2005 (o 1,6 tis. Kč, o 0,3 %), v ostatních letech produktivita rostla. V porovnání s předkrizovým rokem 2008 představoval nárůst produktivity práce v roce 2012 (o 3,9 %) celkem 25,5 tis. Kč na zaměstnaného, toho bylo dosaženo snížením zaměstnanosti.

...produktivita práce měla vzrůstající tendenci.

Objem regionálního HDP proti roku 2008 mírně klesl a počet zaměstnaných se snížil o 9,9 tis. osob, tj. o 3,8 %. Jestliže regionální produktivita se vyvíjela vcelku rovnoměrně se vzrůstající tendencí, její vztah k průměru ČR byl kolísavý. V roce 2012 dosáhla produktivita práce v kraji 90,4 % průměru ČR, meziročně klesla o 0,5 p. b. V dlouhodobé časové řadě byl nejvyšší podíl na průměru ČR v roce 1998 (94,6 %), naopak nejnižší hodnoty dosáhl v roce 2006, kdy regionální produktivita práce představovala jen 87 % republikového průměru.

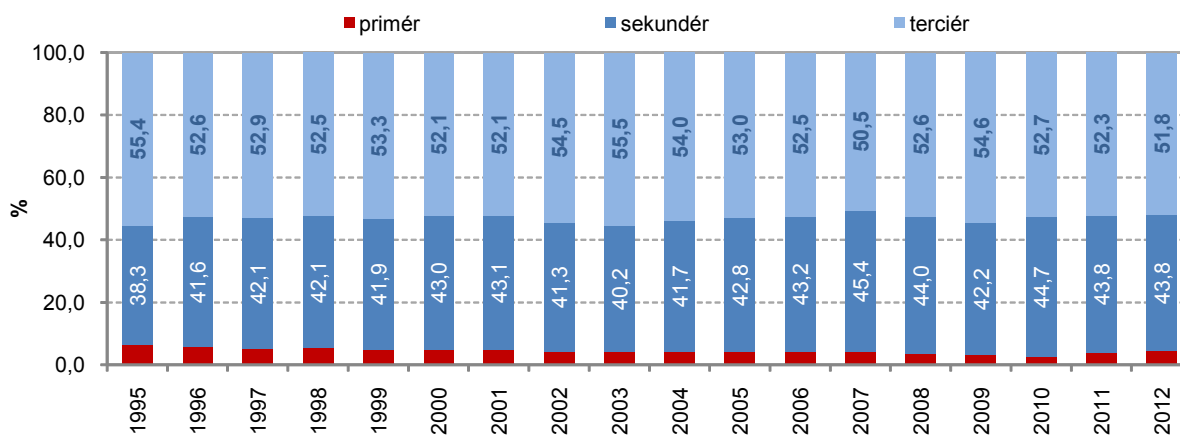
Graf 3.4 Vývoj regionálního HDP na jednoho zaměstnaného v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

Nejvyšší nárůst podílu primárního sektoru mezi kraji....

Zastoupení primárního sektoru na tvorbě hrubé přidané hodnoty¹ (HPH) mělo v kraji i v České republice klesající trend, v letech 2011 a 2012 kraj zaznamenal opětovný nárůst. Zastoupení primárního sektoru ve struktuře HPH činilo v Královéhradeckém kraji v roce 2012 4,39 % a v České republice 2,36 %. V celém sledovaném období byl příspěvek tohoto sektoru na tvorbě HPH nadprůměrný, v roce 2012 byl třetí nejvyšší mezi kraji. Sekundární sektor v roce 2012 tvořil 43,80 % HPH, to je o 6,53 p.b. více než byl průměr za ČR a mezi kraji to byla prostřední (sedmá) příčka.

Graf 3.5 Podíl sektorů na tvorbě hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji

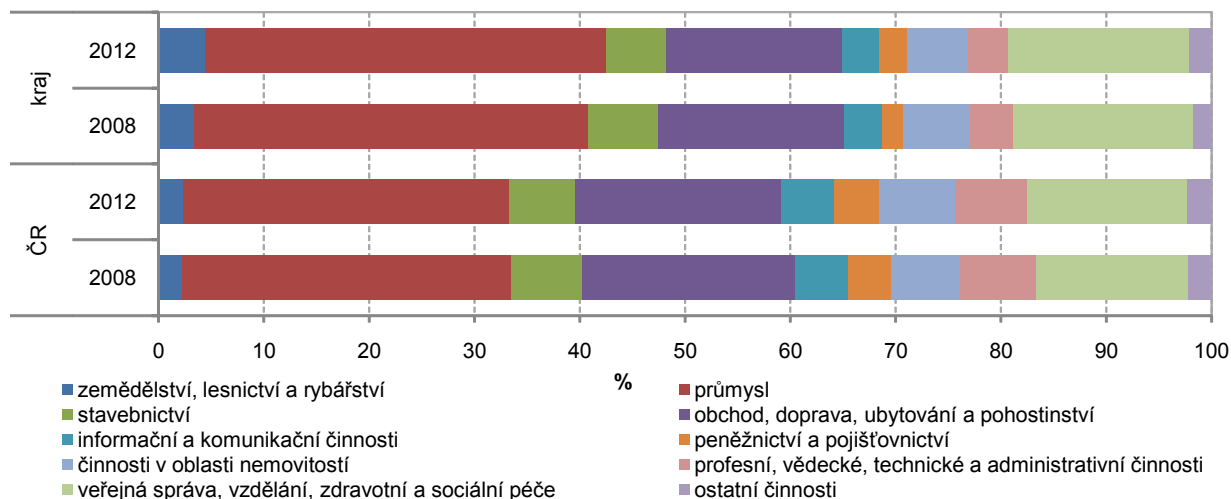

¹ HPH – nově vytvořená hodnota, kterou získávají institucionální jednotky z používání svých výrobních kapacit; je stanovena jako rozdíl mezi celkovou produkcí (oceněnou v základních cenách) a mezispotřebou (oceněnou v kupních cenách).

...hrubou přidanou hodnotu vytvářel především sektor služeb.

Dlouhodobě se zvyšuje význam terciárního sektoru na tvorbě HPH, i když v posledních třech sledovaných letech jeho podíl v kraji mírně klesl. Terciární sektor se v roce 2012 podílel v kraji na tvorbě HPH 51,8 % a převážil podíl sekundárního sektoru o 8,01 p.b. V mezikrajském srovnání vykazuje nejvyšší podíl primárního sektoru na tvorbě HPH Kraj Vysočina (5,51 % v roce 2012), sekundární sektor byl nejvíc zastoupen v kraji Zlínském (52,63 %), terciární sféra se podílela nejvyšší měrou na tvorbě HPH v Hl. městě Praha (83,96 %).

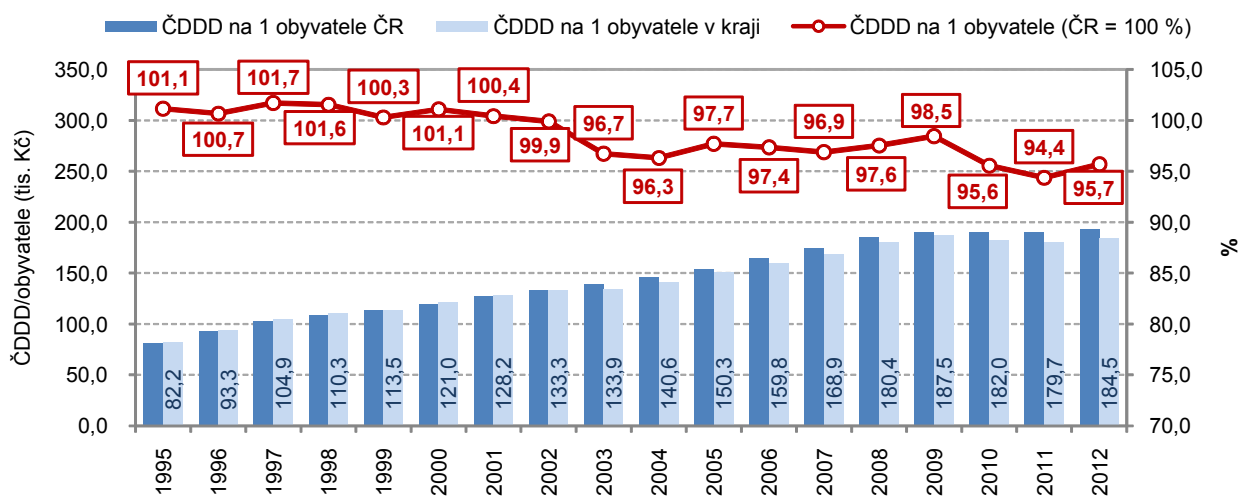
Graf 3.6 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji a ČR

Čistý disponibilní důchod domácností v roce 2012 mírně vzrostl.

Ukazatel čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) vyjadřuje materiální bohatství domácností v jednotlivých regionech. V roce 2012 dosáhla hodnota tohoto ukazatele v kraji 102,1 mld. Kč běžných cen, v přepočtu na jednoho obyvatele to představuje částku 184,5 tis. Kč a to byla pátá nejvyšší úroveň mezi kraji. Nadprůměrného ČDDD dosahoval kraj do roku 2001, v následujících letech se od republikového průměru začal vzdalovat. Přes meziroční nárůst tohoto ukazatele (o 2,7 %), který byl třetí nejrychlejší mezi kraji, v roce 2012 pouze dva kraje v ČR (Hl. město Praha a Středočeský kraj) vykázaly ČDDD přepočtený na jednoho obyvatele vyšší než byl průměr ČR (192,8 mil. Kč).

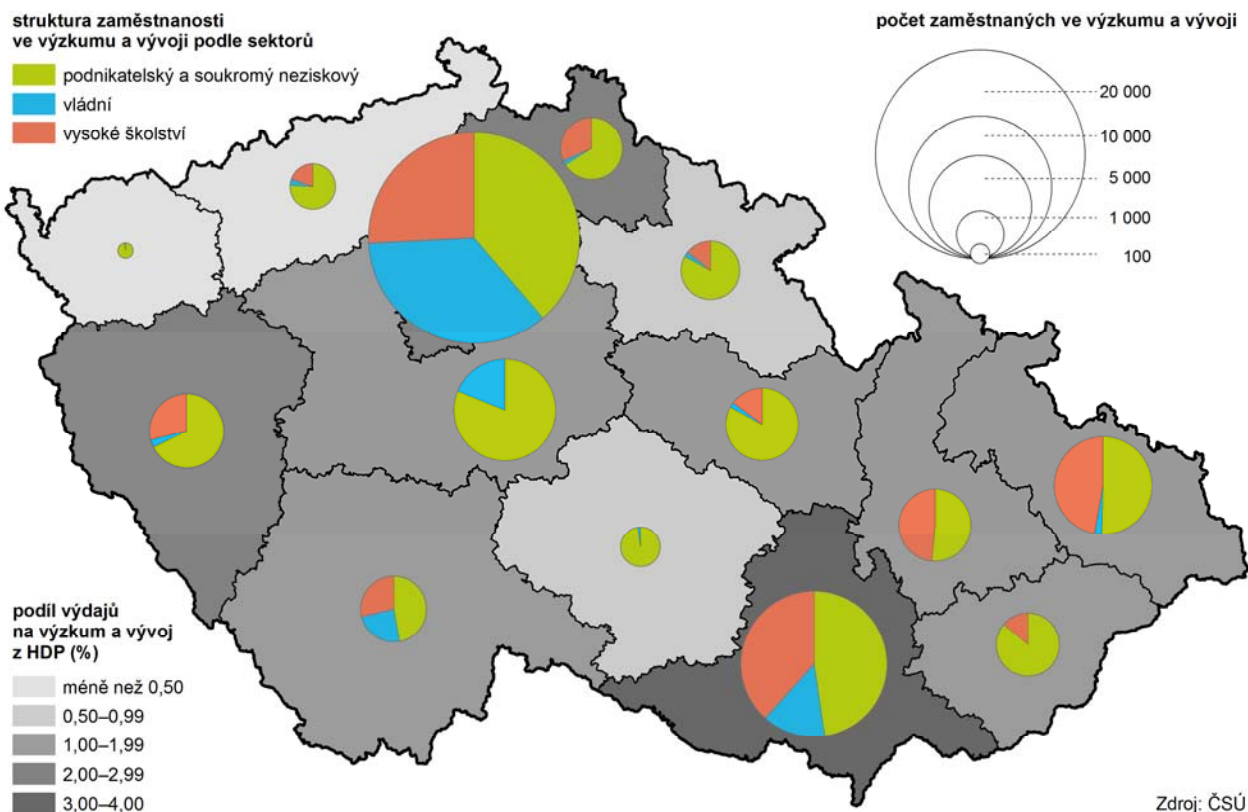
Graf 3.7 Čistý disponibilní důchod domácností v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

Výzkum a vývoj:
Výdaje na výzkum a vývoj jsou stabilní...

Výše výdajů na výzkum a vývoj má, obdobně jako úroveň vzdělanosti obyvatelstva, velký význam pro rozvoj společnosti každého regionu. V roce 2012 bylo v Královéhradeckém kraji vynaloženo na vědu a výzkum celkem 1,6 mld. Kč, z toho mzdových nákladů 0,9 mld. na 134 krajských pracovištích. Na celkovém hrubém domácím produktu kraje se tyto výdaje podílely 0,9 %. Za sledovaných pět let to představuje celkem 7,7 mld. Kč, z toho na mzdy připadly 4 mld. Kč. Na celkovém objemu výdajů na výzkum a vývoj v České republice se kraj podílel 2,2 % a tento podíl byl meziročně o 0,5 p.b. nižší, v roce 2008 to byly 2,4 %.

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2012

...ve financování se zvýšil podíl sektoru podnikatelského...

Výdaje financované z veřejných zdrojů činily 0,5 mld. Kč, tj. o 70 mil. Kč méně než v předchozím roce, kdy dosáhly nejvyššího objemu ve sledovaném období. Ve struktuře výdajů podle sektorů provádění výzkumu a vývoje převažují výdaje podnikatelského sektoru, jehož podíl se meziročně zvýšil o 4,5 p.b. na 76,4 %, podíl výdajů vysokých škol činil 20,3 %, na vládní sektor připadlo v roce 2012 jen 1,4 % a na soukromý neziskový sektor zbývajících 1,9 %.

...snížil se počet zaměstnanců...

V Královéhradeckém kraji bylo zaměstnáno ve výzkumu a vývoji v roce 2012 celkem 2 674 osob, což bylo 3,1 % celorepublikového stavu a z toho 826 žen, tj. 30,9 %. V přepočtu na plně zaměstnané to bylo 1 695 osob, tj. 2,8 % počtu v České republice, z toho bylo 470 žen, tj. 27,7 %. Meziročně došlo k poklesu zaměstnaných osob a klesá již druhým rokem.

...rekordní počet udělených patentů.

V roce 2012 byl udělen rekordní počet patentů, v Královéhradeckém kraji to bylo 20 patentů a za celou Českou republiku 423 patentů přihlašovatelům z ČR. V předchozím roce to bylo 13 patentů a v roce 2008 celkem 18 patentů.

Informační technologie:

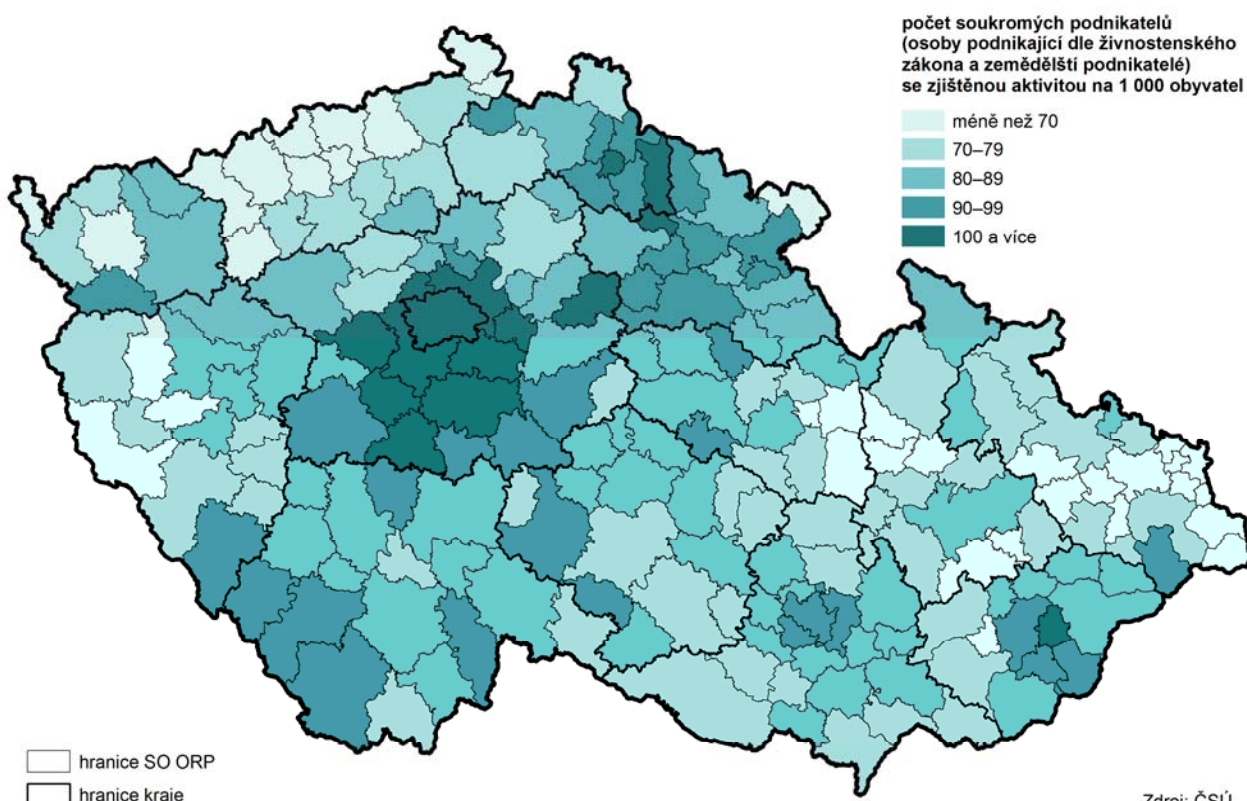
70 % domácností vybaveno osobním počítačem...

Dnes jsou již nedílnou součástí života informační a komunikační technologie. Statistika poskytuje základní informace o stavu a vývoji používání moderních informačních a komunikačních technologií v hlavních oblastech naší společnosti. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2012 vybaveno osobním počítačem již 70 % domácností, v roce 2008 to byla jen polovina z nich. Přitom celostátní průměr byl o 3,2 p.b. nižší. V posledních letech se dynamicky zvýšil podíl domácností, které mají k dispozici vysokorychlostní připojení k internetu (144 kb/s a více), těch bylo v kraji celkem 61,6 % a za pět let je toto zhruba dvojnásobné zvýšení. Celorepublikový podíl 61,8 % byl tak o 0,2 p.b. vyšší a mezi kraji to byl třetí nejvyšší podíl za Hl. městem Prahou a Jihomoravským krajem.

...nejvyšší podíl obyvatel nad 16 let nakupujících přes internet.

Pokračuje rychlý nárůst zájmu o nákup zboží či služeb přes internet. Této formy nákupu využilo v roce 2012 již 37,6 % obyvatel kraje ve věku 16 a více let, když v roce 2008 to bylo jen 17,9 %, což je dvojnásobný nárůst. V České republice nakupovalo na internetu v průměru 31,0 % jednotlivců a mezi kraji to bylo nejvíce.

Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Zdroj: ČSÚ

Ekonomické subjekty:

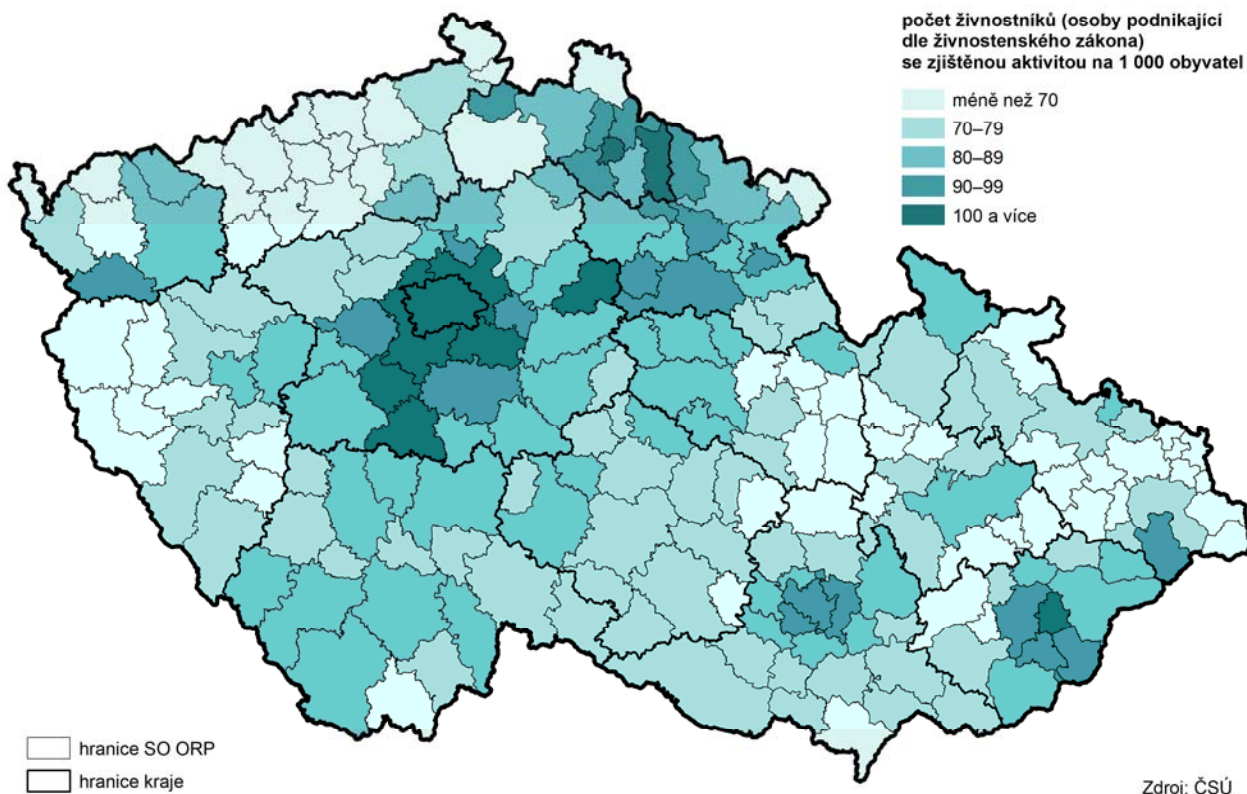
V roce 2013 bylo v kraji evidováno 75 tisíc subjektů...

Po spuštění základních registrů veřejné správy od 1. 7. 2012 se základním zdrojem pro aktualizaci dat Registru ekonomických subjektů ČSÚ stal Registr osob (ROS). Ve srovnání s předchozími roky nejsou údaje plně srovnatelné. Ke konci roku 2013 bylo v Registru ekonomických subjektů evidováno celkem 134 tisíc subjektů se sídlem v kraji, z toho 75 tisíc, tj. 56 % bylo se zjištěnou aktivitou. Většinu z nich tvoří fyzické osoby, kterých bylo 57 tisíc a z nich téměř 48 tisíc živnostníků.

...nových živnostníků se registrovalo méně.

V roce 2013 vzniklo v kraji 4 450 nových ekonomických subjektů, převážně podnikajících osob, což bylo nejméně od roku 2008. Nové IČO mělo v roce 2013 přiděleno téměř 3 tisíce živnostníků, tj. dvě třetiny nově vzniklých subjektů v kraji. Nových živnostníků vzniklo ve sledovaném období nejméně, jejich počet se zvyšoval jen do roku 2011 a druhým rokem klesal.

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Zemědělství: Významné je pěstování obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny...

Královéhradecký kraj patří mezi významné zemědělské pěstitele, zejména obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny (mrkve, cibule, petržele a zelí). Největší podíl měl kraj v roce 2013 na celorepublikových osetých plochách u mrkve (36 % osetých ploch v ČR), cukrovky technické (necelá pětina), cibule a petržele (po 14 %). Ve sledovaném období byl nejúrodnější rok 2011, který znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos.

...na zemědělské produkci ČR se kraj podílí 7,2 %...

Hodnota zemědělské produkce v roce 2012 dosáhla v Královéhradeckém kraji 8,9 mld. Kč (7,2 % podíl na ČR), z toho 5,3 mld. Kč tvořila rostlinná produkce (7,3 % podíl na ČR) a 3,2 mld. Kč živočišná produkce (7,1 % podíl na ČR). Zatímco ještě v roce 2006 převládala v kraji živočišná produkce, v dalších letech se poměr obrátil a byl vyšší podíl rostlinné produkce, která se již třetím rokem meziročně zvyšuje. V přepočtu na hektar zemědělské půdy je celková produkce v kraji vyšší než v ČR a mezi kraji to byla třetí nejvyšší hodnota.

...vzrostla výměra obhospodařované zemědělské půdy.

Celkem 236 160 ha zemědělské půdy bylo v kraji v roce 2013 obhospodařováno. Tato výměra je ve sledovaném období nejvyšší. Z toho bylo 167 268 ha orné půdy, jejíž podíl každoročně klesl ze 72,4 % v roce 2008 na 70,8 % v roce 2013.

Nejvíce malých zemědělských podniků je v okrese Náchod.

Z výsledků strukturálního šetření jsou k dispozici výsledky o velikostní struktuře zemědělských podniků až do úrovně okresů. Nejvíce jich má okres Náchod (2 951) a z hlediska velikosti převažují podniky hospodařící do 5 ha zemědělské půdy, v roce 2012 to bylo v kraji 44,8 %, největší počet těchto zemědělských podniků v Královéhradeckém kraji je také v okrese Náchod. V celorepublikovém průměru byly malé podniky zastoupeny 50,7 %, mezi kraji jich má nejvíce Jihomoravský kraj (78,9 %), nejméně Karlovarský kraj (22,8 %).

Rok 2013 byl úrodný na obiloviny, kterých se sklídilo o desetinu více...

V Královéhradeckém kraji se v uplynulém roce sklídilo meziročně o desetinu více obilovin při nižších oseťových plochách. V roce 2013 bylo v Královéhradeckém kraji na ploše 88 tis. ha sklizeno 480 tis. tun obilovin a průměrný výnos činil 5,44 tun na hektar. Tři pětiny sklizňové plochy připadají v kraji na pšenici ozimou, která se na celkové sklizni obilovin podílela 64,4 %. V roce 2013 se sklídilo 309 tis. tun zrna, tj. proti předchozímu roku třetinový nárůst. Stejněho zvýšení sklizně dosáhla i druhá nejrozšířenější obilovina, ječmen ozimý. U obou plodin bylo dosaženo vyššího hektarového výnosu. Ve sledovaném období byl neúrodnější rok 2011, který znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos.

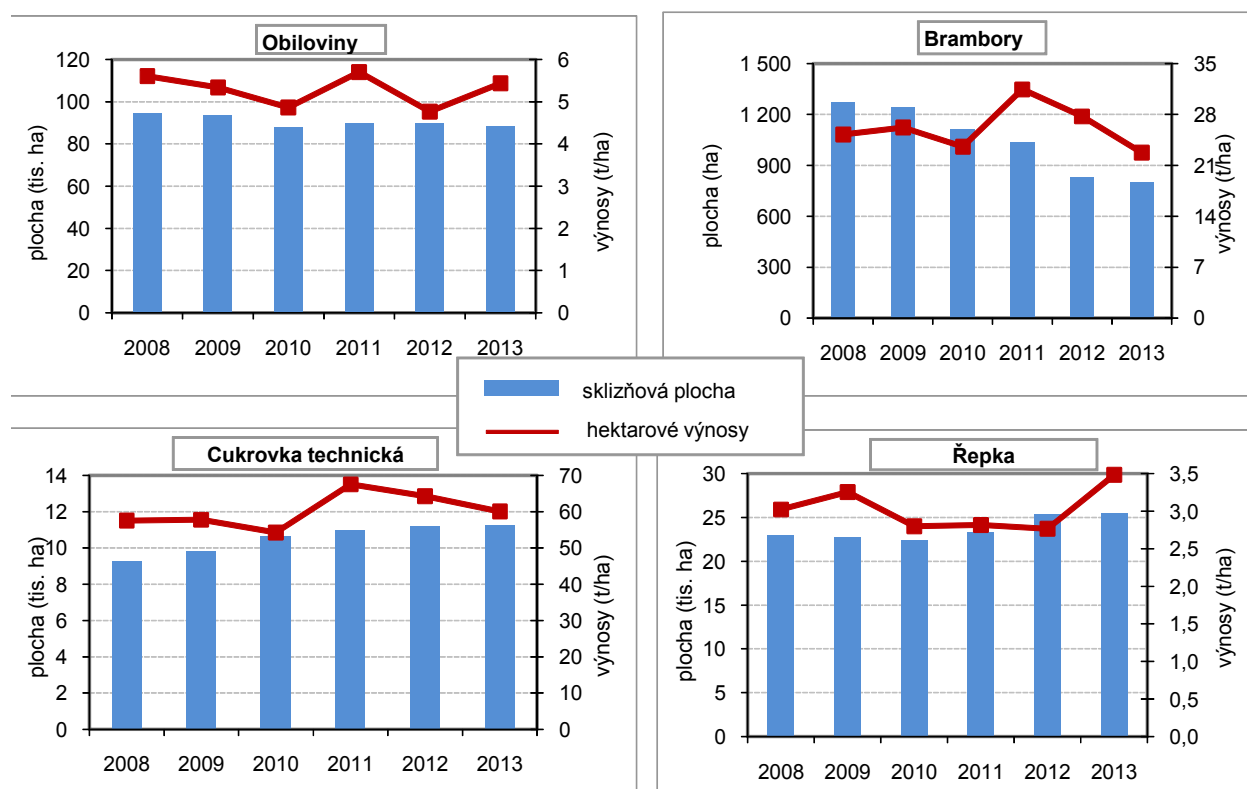
...brambor se sklídilo o pětinu méně...

Celková sklizeň brambor v roce 2013 představovala meziroční snížení o pětinu, tj. o 4,8 tis. tun. Hektarový výnos ve výši 22,73 tun byl nižší o 5,02 tuny.

...výrazně vyšší hektarové výnosy u cukrovky technické.

V rámci České republiky je Královéhradecký kraj jedním z největších pěstitelů cukrovky technické (spolu s krajem Středočeským a Olomouckým) a na celorepublikové produkci se podílí 18 %. Při výnosu 60,06 tun z jednoho hektaru jí bylo sklizeno 678 tis. tun bulev, tzn. meziroční pokles o 6,3 %. Produkce řepky dosáhla 89 tis. tun a proti roku 2012 vzrostla o čtvrtinu (tj. o 19 tis. tun).

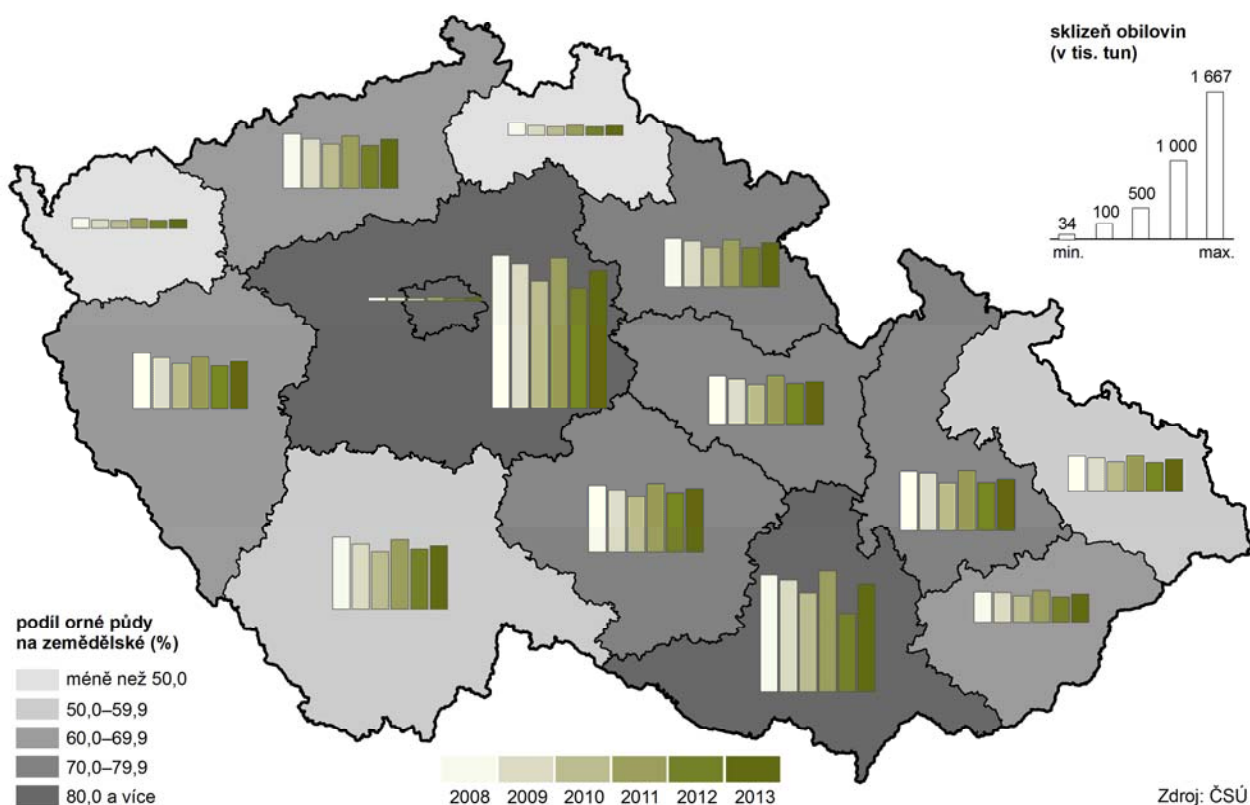
Graf 3. 8 Sklízňové plochy a hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin

Stavy hospodářských zvířat stagnují...

Stavy hospodářských zvířat v Královéhradeckém kraji stagnují. Meziroční změny již nebyly významné, mírně vzrostly celkové stavy skotu, prasat a ovcí a naopak počty koní a koz poklesly. Nejvýraznější meziroční nárůst nastal u drůbeže vlivem zvýšení počtu slepic. Z dlouhodobého pohledu se v živočišné výrobě omezuje chov skotu i prasat a od roku 2009 se naopak rozšiřuje chov drůbeže, ovcí, koz a koní. Z hlediska stavu hospodářských zvířat se kraj řadí na druhé místo mezi kraji v počtu chovaných slepic.

Skližeň obilovin v krajích v letech 2008 až 2013

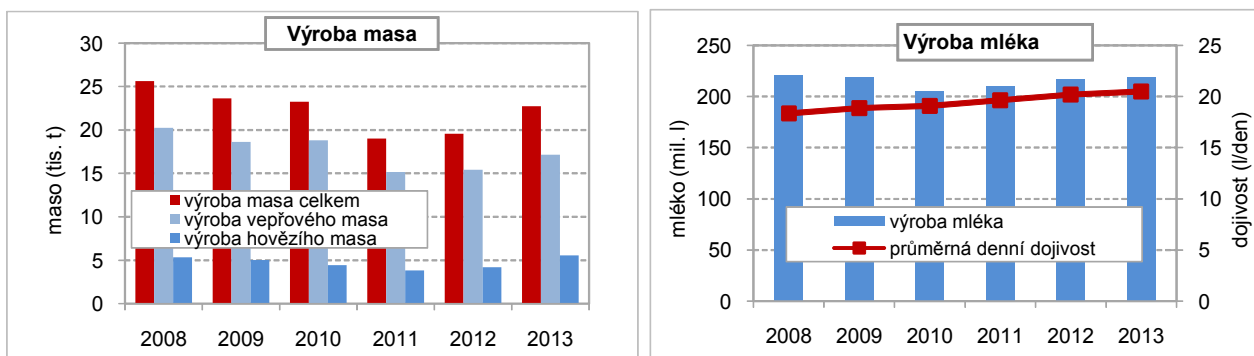
Výroba masa vzrostla...

V Královéhradeckém kraji bylo od ledna do prosince 2013 vyrobeno 22,7 tis. tun masa v jatečné hmotnosti (bez masa drůbežního), tj. o 16,1 % meziročně více. Převažující část výroby v kraji tvořilo vepřové maso (75,5 %), kterého se vyrobilo o 11,4 % více, a byl to druhý nejvyšší nárůst mezi kraji. Největší nárůst v mezikrajském srovnání zaznamenal náš kraj ve výrobě hovězího masa včetně telecího, kterého bylo vyrobeno 5,5 tis. tun, tj. o třetinu více a skopového a koziho masa, kterého bylo vyrobeno o 7 tun více. Na republikové produkci se kraj podílel 7,6 %.

...produkce mléka se třetím rokem zvyšuje.

V roce 2013 bylo v kraji vyrobeno téměř 219 tis. litrů mléka a meziročně se produkce zvýšila téměř o 1,7 tis. litrů, tj. o 0,8 %. Nejvíce mléka bylo po roce 2000 v kraji vyrobeno v roce 2002 (234 tis. litrů) a nejméně v roce 2010 (206 tis. litrů) a poslední tři roky se meziročně zvyšuje.

Graf 3.9 Produkce masa a mléka v Královéhradeckém kraji

Lesnictví:

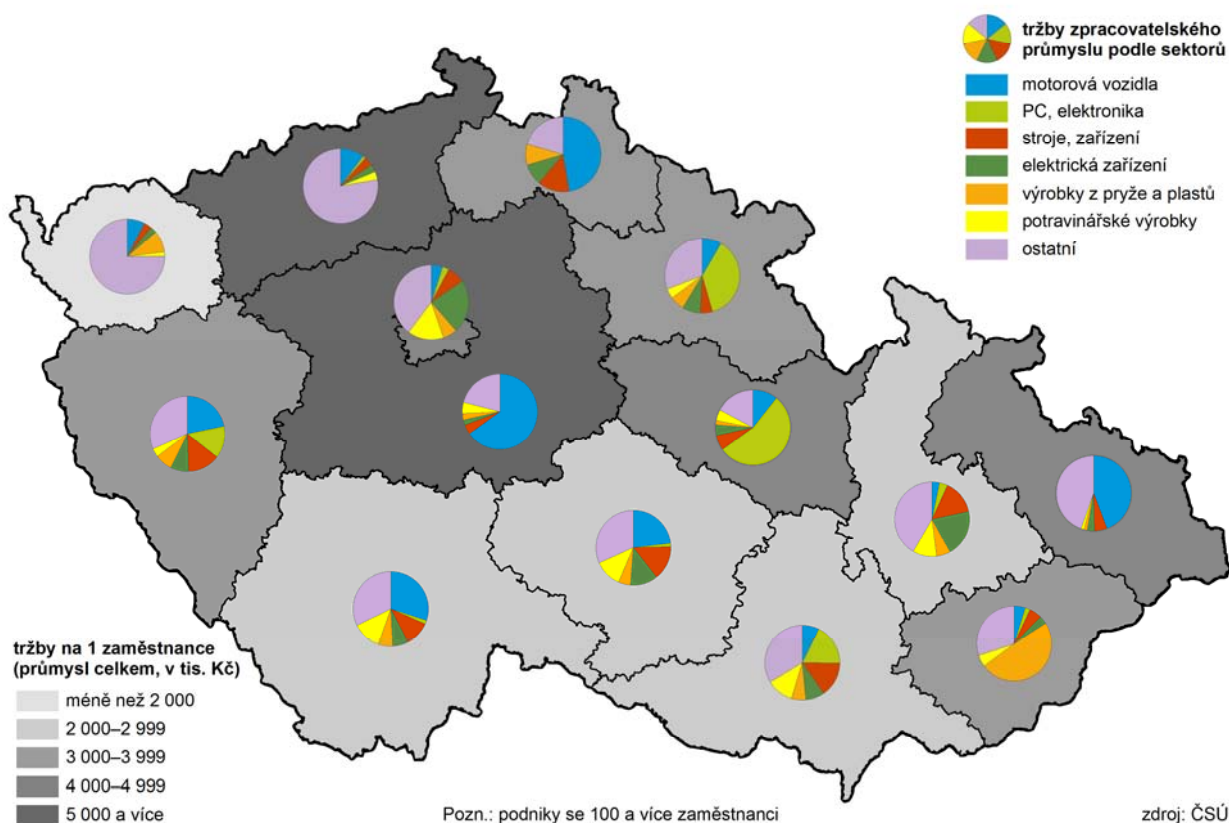
Nejvíce se zalesnilo v roce 2013...

Celková plocha lesních pozemků (147,9 tis. ha) představuje téměř třetinu plochy kraje (31,1 % v roce 2013) a dlouhodobě se každoročně zvyšuje. Za sledované období let 2008 až 2013 bylo v kraji zalesněno 5 577 ha, přitom rozsah zalesňování byl nejvyšší v roce 2013 (959 ha). Zalesněno bylo 63,6 % lesních ploch jehličnany, z toho téměř čtyři pětiny tvořil smrk a 36,4 % listnatými stromy převážně dubem a bukem se shodným podílem 44 %.

...převažovala těžba jehličnatých stromů.

Těžba dřeva se v hodnoceném období pohybovala průměrně ročně kolem 756 tis. m³b.k. a v roce 2013 to bylo 736 tis. m³b.k. Z 88 % se jednalo o těžbu jehličnatých stromů. I zde se těžba orientovala především na smrk (81,0 %) a borovici (14,1 %). V těžbě listnatých dřevin převládá dub (36,9 %) následovaný bukem (29,3 %). Vedle plánované těžby má význam i nahodilá těžba dřeva (živelní), která byla v tomto období nejvyšší v roce 2008 o celkovém objemu 346,4 tis. m³b.k., což představovalo 47,2 % celkové roční těžby.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013

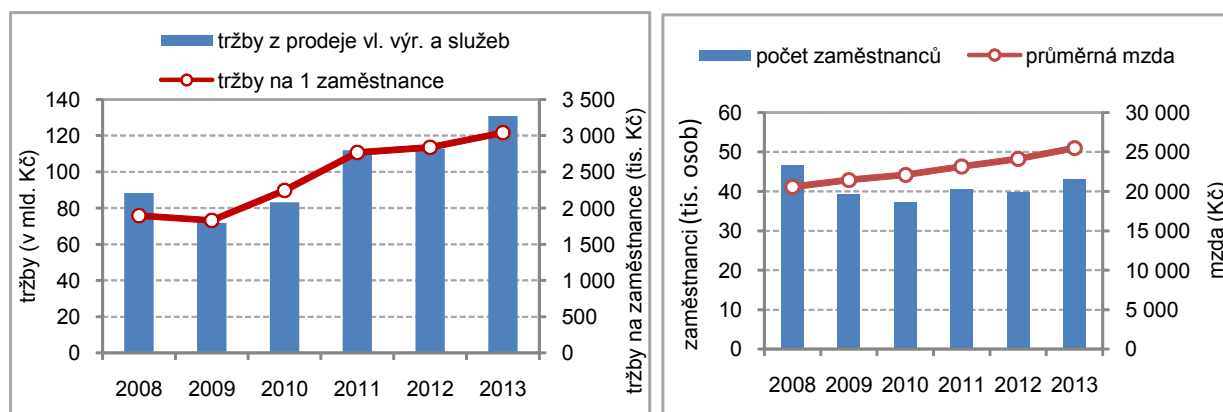

Průmysl:

Základní ukazatele průmyslu v kraji rostly.

Velké průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji zaznamenaly v roce 2013 meziroční nárůst ve všech základních ukazatelích. Celkem 127 průmyslových podniků zaměstnávalo 43 tisíc pracovníků, to je čtvrtý nejmenší počet mezi kraji. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb dosáhly v těchto podnicích 131 miliard Kč (šestý nejmenší objem mezi kraji) a tvořily 4,4 % z tržeb v celé ČR (šesté nejnižší pořadí). Produktivita práce vyjádřená přepočtem tržeb za prodej vlastních výrobků na jednoho zaměstnance meziročně výrazně vzrostla díky nárůstu tržeb, přesto mezi kraji byla šestá nejnižší. Vyšší produktivita práce ovlivnila i úroveň průměrných mezd, jejich hodnota vzrostla v roce 2013 v průmyslu na 25 498 Kč, mezi kraji to bylo 7. pořadí.

Graf 3.10 Ukazatele průmyslu v Královéhradeckém kraji

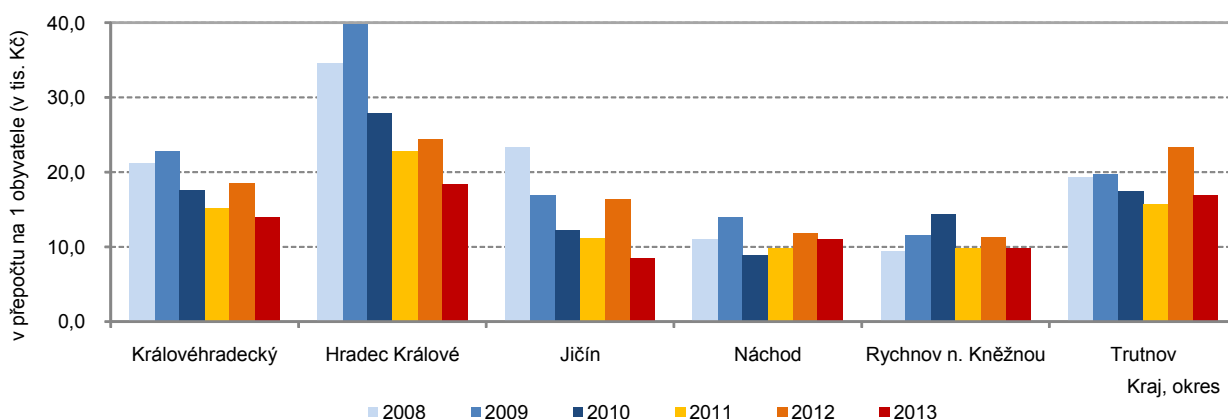
Výrazné změny ve struktuře tržeb zpracovatelského průmyslu.

Díky fúzi některých průmyslových podniků došlo v kraji v roce 2013 k výrazným přesunům mezi odvětvími. To významně ovlivnilo strukturu tržeb zpracovatelského průmyslu, kde do roku 2012 měla výrazně nejvyšší zastoupení (více než 40%) výroba motorových vozidel (bez motocyklů), přívěsů a návěsů. V roce 2013 převzala dominantní postavení výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (37% podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu) viz kartogram na předchozí straně.

Stavebnictví: Velké stavební firmy jsou v kraji v útlumu.

Velké stavební firmy (firmy s 50 a více zaměstnanci) se sídlem na území Královéhradeckého kraje vykázaly v roce 2013 ve všech základních ukazatelích výrazný meziroční pokles. Počet pracovníků ve stavebnictví se snížil na téměř poloviční stav roku 2012, objem základní stavební výroby (ZSV) dosáhl 2,4 mld. Kč, tj. 62 % stavu roku 2012. Na snížení ZSV se podílelo především pozemní stavitelství, které meziročně kleslo o 1,2 mld. Kč, tj. o 46,5 % a na ZSV se podílí 60 %. Útlum stavebnictví trvá od roku 2009 a v kraji prodělává hlubší krizi než celé odvětví v rámci ČR.

Graf 3.11 Stavební práce provedené podle dodavatelských smluv podle místa stavby v okresech Královéhradeckého kraje (za podniky s 20 a více zaměstnanci)

Práce na stavbách na území kraje klesly v roce 2013 o čtvrtinu, nejvíc ze všech krajů.

Podobné výsledky byly zjištěny i ve stavebních firmách s 20 a více zaměstnanci. Stavební práce provedené podle dodavatelských smluv v tuzemsku podle okresu místa stavby od roku 2009 v kraji klesaly s výjimkou roku 2012. V roce 2013 zaznamenaly meziroční pokles všechny kraje s výjimkou Ústeckého, v Královéhradeckém kraji bylo snížení stavebních prací v tuzemsku vůbec nejvyšší, více než čtvrtinové.

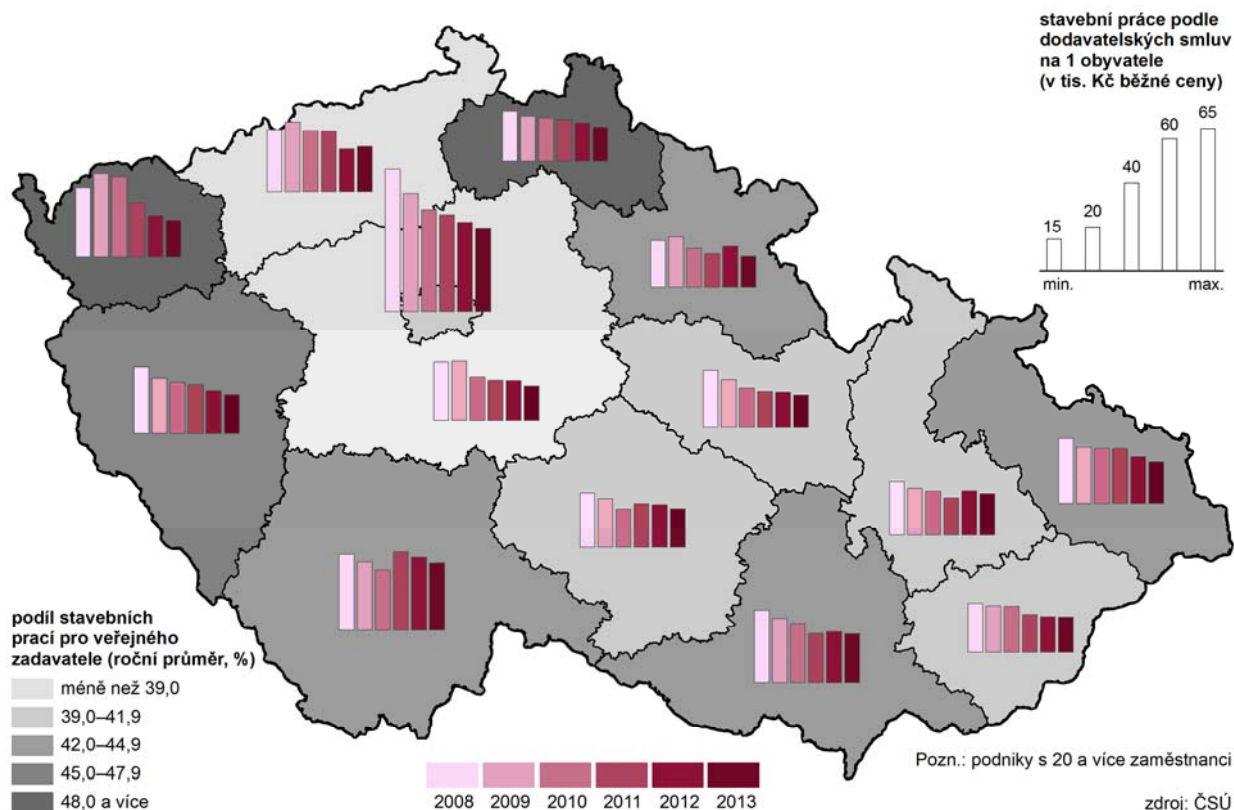
Stavební aktivita na jednoho obyvatele nejnižší mezi kraji.

Na stavbách v Královéhradeckém kraji byla stavební aktivita přepočtená na jednoho obyvatele nižší než celorepublikový průměr, v letech 2008, 2011 a 2013 byla nejnižší ze všech krajů.

Práce pro veřejné zadavatele tvořily 42,1 %.

Z celkového objemu stavebních prací provedených v Královéhradeckém kraji v období 2008–2013 tvořily práce pro veřejné zadavatele 42,1 %, což je průměrná sedmá příčka mezi kraji. Pod celorepublikovým průměrem se pohybovaly tyto práce v roce 2011 a 2013. Objem prací pro veřejné zadavatele měl v ČR od roku 2010 klesající trend, v Královéhradeckém kraji v období 2008–2013 kolísал.

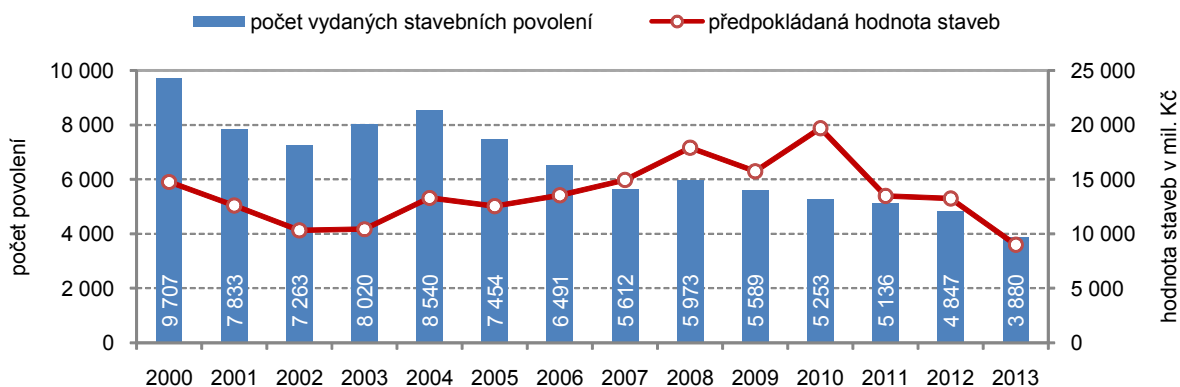
Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2008 až 2013

V kraji se nejvíc staví v okrese Hradec Králové.

Z hlediska okresů dlouhodobě nejvyšší stavební aktivitu vykazuje okres Hradec Králové. Naopak stavebně slabší lokalita je okres Rychnov nad Kněžnou (v absolutním vyjádření i v přepočtu na jednoho obyvatele), v roce 2013 byl vystřídán okresem Jičín, kde byl meziroční pokles nejvýraznější (50%).

Graf 3.12 Vydaná stavební povolení v Královéhradeckém kraji

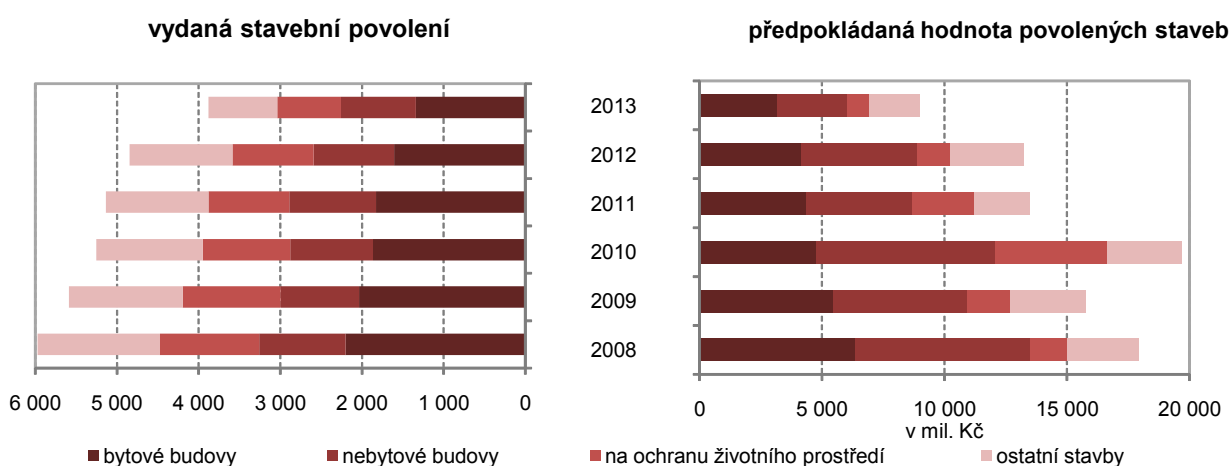
Výrazný meziroční pokles počtu i hodnoty vydaných stavebních povolení.

Jak ukazuje graf 3.12 počet vydaných stavebních povolení v roce 2013 byl v kraji nejnižší za posledních čtrnáct let, meziroční pokles byl téměř pětina. Celková hodnota staveb na něž byla stavební povolení vydána kolísala a obdobně jako u počtu povolení nejnižší hodnotu vykázal kraj v roce 2013, meziroční pokles byl téměř třetinový. Meziroční snížení hodnoty zaznamenaly všechny typy výstavby, nejvýraznější bylo u nebytových budov (o téměř 40 %). U staveb na ochranu životního prostředí byl pokles hodnoty 35%, přičemž v období 2008–2010 měla výrazně vzrůstající tendenci.

Průměrná hodnota povolených staveb rostla do roku 2008.

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení se v kraji zvyšovala od roku 2003 do roku 2008, poté byl vývoj proměnlivý, v roce 2010 došlo k třetinovému meziročnímu nárůstu, rok 2013 představoval meziroční pokles o 15,3 %. Výrazné výkyvy měla hodnota staveb na ochranu životního prostředí, v roce 2010 se proti roku 2008 zvýšila více než trojnásobně na 4,3 mil. Kč, v roce 2013 klesla na 1,2 mi. Kč.

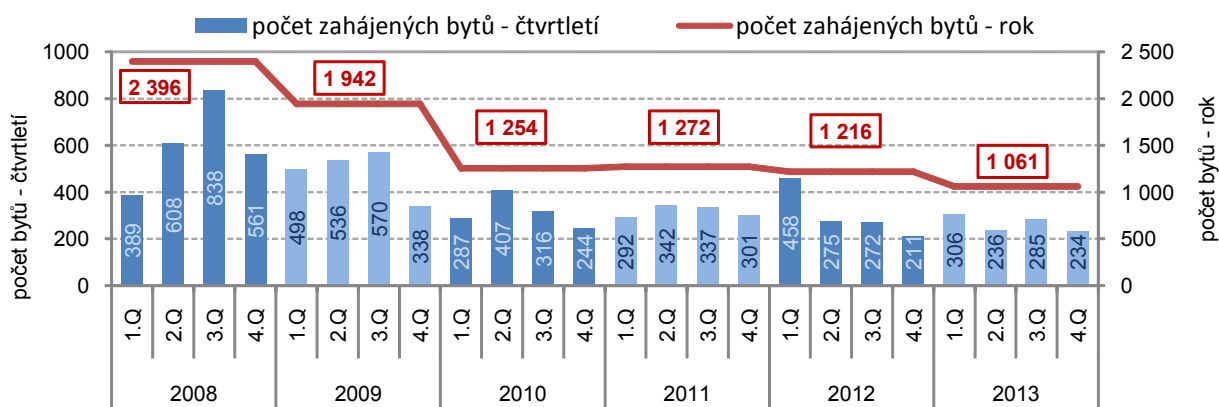
Graf 3.13 Vydaná stavební povolení podle typů výstavby v Královéhradeckém kraji

Nejnižší počet zahájených bytů od roku 1996.

V roce 2013 byla v kraji zahájena výstavba nejnižšího počtu bytů od roku 1996 celkem 1 061, což představuje meziroční pokles o jednu osminu. Více než polovina zahájených bytů byla v rodinných domech, pětina v domech bytových, 13,7 % v nástavbách, přístavbách a vestavbách k rodinným a bytovým domům. Další nové byty vzniknou v nebytových budovách (49 bytů), stavební úpravou nebytových prostor (34 bytů) a o 29 bytů se rozšíří nabídka bytů v domovech-penzionech a v domovech pro seniory.

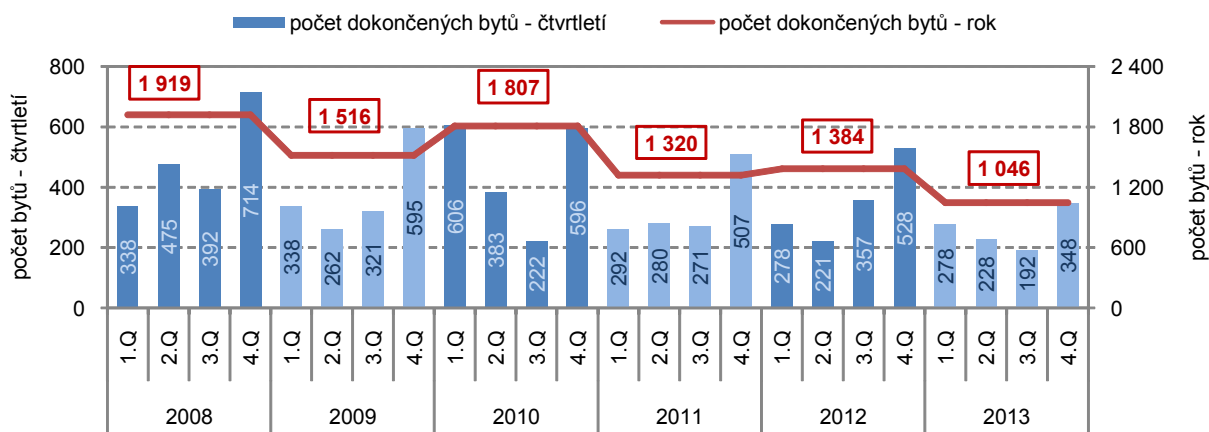
Graf 3.14 Zahájené byty v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Druhý nejnižší počet dokončených bytů od roku 1996.

Obdobně jako u zahájených bytů i počet dokončených bytů v roce 2013 patřil v kraji, v časové řadě od roku 1996, k nejnižším (nižší byl jen v roce 1996). V roce 2013 bylo v kraji zkolaudováno celkem 1 046 bytů, což bylo méně než počet bytů zahájených. Ve struktuře dokončených bytů převažovaly byty v rodinných domech (78,1 %). U bytových domů došlo k výraznému meziročnímu propadu počtu dokončených bytů (o 77,8 %), což negativně ovlivnilo celkový počet dokončených bytů. V domovech-penzionech a v domovech pro seniory v průběhu roku 2013 nebyl dokončen žádný byt v kraji.

Graf 3.15 Dokončené byty v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Nejvyšší intenzita bytové výstavby byla v obci Sendraž.

Intenzita bytové výstavby, tj. počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, dosáhla v kraji v roce 2013 hodnoty 1,90 bytů. Z hlediska okresů vykázal nejvyšší intenzitu dokončených bytů okres Rychnov nad Kněžnou (2,40 ‰), nad průměrem kraje byl i okres Trutnov (1,92 ‰). Z pohledu jednotlivých obcí Královéhradeckého kraje zaznamenala bytová výstavba nejvyšší intenzitu v obci Sendraž na Náchodsku (40,4 bytů na 1 000 obyvatel), Litič na Trutnovsku (31,6 ‰) a Běleč nad Orlicí na Královéhradecku (23,6 ‰).

Doprava:

Délka silnic a dálnic v kraji beze změn...

Silniční síť byla v roce 2013 v Královéhradeckém kraji tvořena 3 769 km silnic I. až III. třídy a dálnic, která je v kraji v provozu od prosince 2006. Ve sledovaném období 2008 až 2013 nedošlo ke změnám. Ke konci roku 2013 bylo nejvíce km silnic v okrese Jičín (23,5 %), dále v okrese Hradec Králové (21,5 %), v okrese Rychnov nad Kněžnou (20,8 %) a nejméně v okrese Náchod (16,9 %). Sousedstvím Královéhradeckého kraje s Polskem je území kraje z hlediska dopravy zatíženo tranzitní dopravou zejména v okrese Náchod a v samotném městě Náchod.

...nejhustší silniční síť je v okrese Jičín...

Hustota silniční sítě v rozsahu 79,3 km na 100 km² území patří mírně nad průměr České republiky (70,7 km na 100 km²). Z územního pohledu má kraj nejhustší síť silnic v okrese Jičín (100,1 km na 100 km²) a naopak nejnižší v okrese Trutnov (57,4 km na 100 km²), což souvisí s osídlením okresů a geografickou polohou.

...okres Trutnov má nejvyšší podíl silnic I. třídy.

Ve struktuře komunikací kraje tvoří dálnice 0,4 %, silnice I. třídy (určené zejména pro dálkovou a mezinárodní dopravu) 11,8 %, silnice II. třídy 23,7 % a nejvíce silnice III. třídy 64,1 % (slouží k propojení obcí). Dálnice se na délce silničních komunikací okresu Hradec Králové podílí 2,1 %. Silnic I. třídy má nejvíce okres Trutnov (17,4 %) a dále okres Hradec Králové (12,1 %). Největší podíl silnic II. tříd má okres Rychnov nad Kněžnou (32,5 %) a Trutnov (27,4 %). Okres Jičín má nejvyšší počet obcí a zejména menších obcí, s tím také souvisí největší podíl silnic III. třídy (72,5 %).

Cestovní ruch:

Téměř dvě třetiny zařízení se nacházejí v okrese Trutnov...

Královéhradecký kraj je typický rozsáhlým cestovním ruchem a pro rozvoj kraje má nemalý význam. Počtem hromadných ubytovacích zařízení a zejména návštěvností se kraj řadí trvale na přední místo mezi kraji. Počtem hromadných ubytovacích zařízení je na druhém místě za Jihočeským krajem. Na základě projektu MMR došlo ke zpřesnění a revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013 a z tohoto důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné. Ke konci roku 2013 se hosté ubytovávali v 1 116 hromadných ubytovacích zařízeních kraje, z nichž téměř dvě třetiny připadají na okres Trutnov.

...ubytovalo se téměř milion hostů...

V roce 2013 se v Královéhradeckém kraji ubytovalo v hromadných ubytovacích zařízeních 965 tisíc hostů, z toho téměř čtvrtina ze zahraničí. Návštěvnost kraje se meziročně téměř nezměnila, poklesla jen o 0,3 %, což představovalo 3 tisíce hostů, z nichž domácích přijelo o 4 tisíce méně a zahraničních naopak o tisíc více.

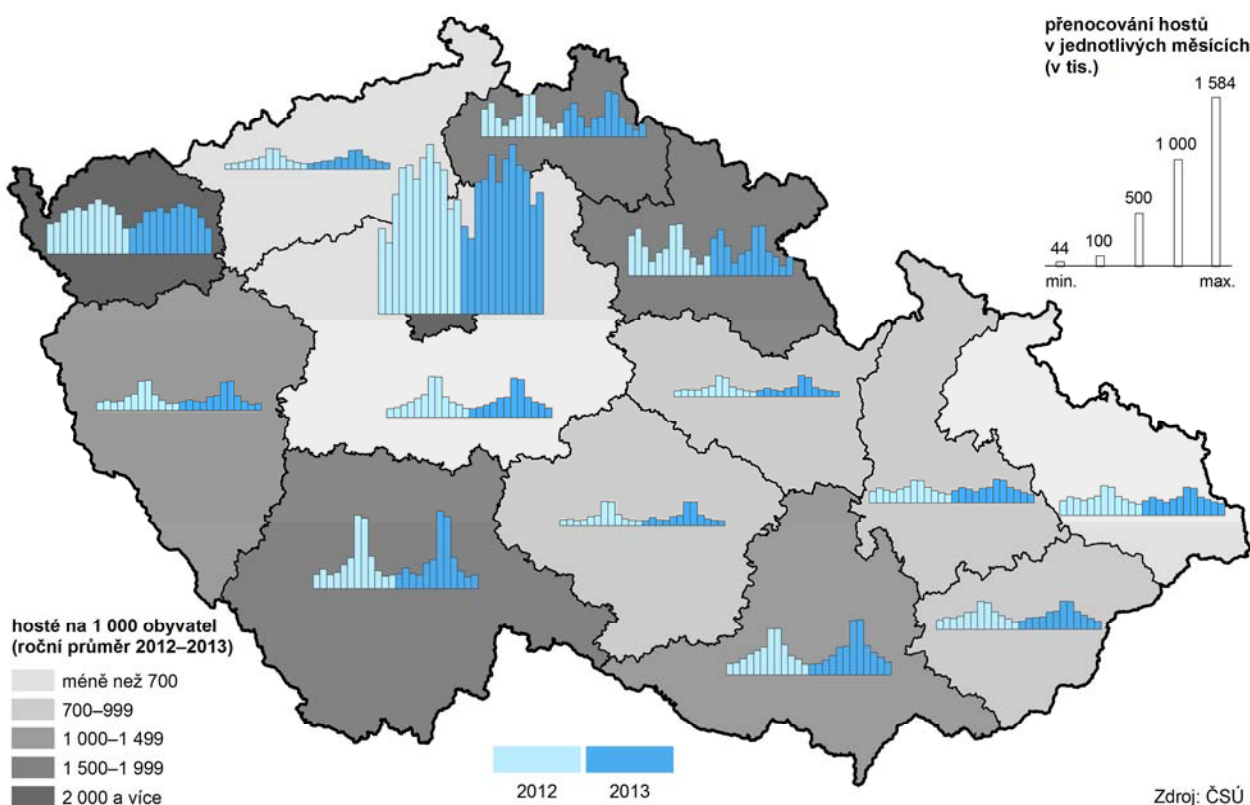
...zahraničních hostů přijelo více a nadále jsou nejčastěji z Německa a Polska...

Z celkového počtu hostů kraje tvořili zahraniční návštěvníci 231 tis. osob, tj. 24,0 %. Nejčastějšími jsou již tradičně hosté z Německa (43,7 %) a proti roku 2012 jich přijelo o 2 tis. více, tj. o 2,3 %. Početně druzí byli hosté z Polska (16,3 %), těch přijelo také o 2 tis. více, tj. o 6,2 %, následovali hosté ze Slovenska (6,4 %) s meziročním nárůstem o 3,2 % a z Nizozemska (5,6 %), jejichž počet se meziročně snížil o 3 tis., tj. o pětinu.

...nejvíce hostů se ubytovává v zimních a letních měsících.

Průměrný počet přenocování dosáhl 3,3, což bylo o 0,5 přenocování nad celorepublikovým průměrem (2,8), shodně i u domácích hostů, ale u zahraničních to bylo 3,5 přenocování. Z hlediska sezónnosti jsou pro hosty kraje rozhodující pro ubytování zimní a letní měsíce.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013

Ceny:

Inflace v roce 2013 činila 1,4 %.

Pro dokreslení základních tendencí ekonomického vývoje kraje je účelné uvést vývoj cenové hladiny vyjádřený indexem spotřebitelských cen, který se zjišťuje za Českou republiku jako celek (v regionálním členění není publikován). Meziroční míra inflace v prosinci 2013 dosáhla hodnoty 1,4 %. Průměrná roční míra inflace (vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců) činila také 1,4 %.

Další údaje k ekonomickému vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.

Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)

a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)

Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Půdní fond:

Orné půdy neustále meziročně ubývá...

Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2013 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Výměra zemědělské půdy od roku 2008 poklesla o 1 286 ha, tj. o 0,5 %, z toho orná půda o 1 511 ha, tj. o 0,8 % a průměrně ročně o 214 ha. Orná půda představuje dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce v okresech v úrodné Polabské nížině Hradec Králové (58,8 %) a Jičín (51,9 %), nejméně v horském okrese Trutnov (23,9 %). Orné půdy ubývá na území kraje ve všech okresech, zejména od roku 2008 v okrese Rychnov nad Kněžnou, což představuje snížení podílu orné půdy o 0,9 p.b. a ve zbývajících okresech pak podíl orné půdy klesl o 0,1 p.b. resp. o 0,2 p.b. v okrese Trutnov.

...rozšiřují se lesní pozemky.

Výměra nezemědělské půdy se v kraji zvýšila od roku 2008 o 1 315 ha, tj. o 0,7 %. Postupně dochází k rozšiřování lesních ploch, kdy od roku 2008 přibýlo celkem 480 ha lesních pozemků, tj. zvýšení o 0,3 %. Podíl zastavěných ploch se zvýšil nepatrně. Zastavěné plochy a nádvoří ke konci roku 2013 tvořily 2 % výměry kraje a jejich podíl meziročně vzrostl o 0,1 p.b.

Obhospodařovaná půda tvoří 85 % zemědělské půdy.

Nedílnou součástí krajiny je zemědělství a jeho význam je dán mimo jiné i rozlohou obhospodařované půdy, která v kraji zabírá 85,0 % zemědělské půdy. Největší část obhospodařované půdy je půda orná, která v roce 2013 tvořila 70,8 %, což je o 1,5 p.b. méně než v roce 2008.

Ekologické zemědělství:

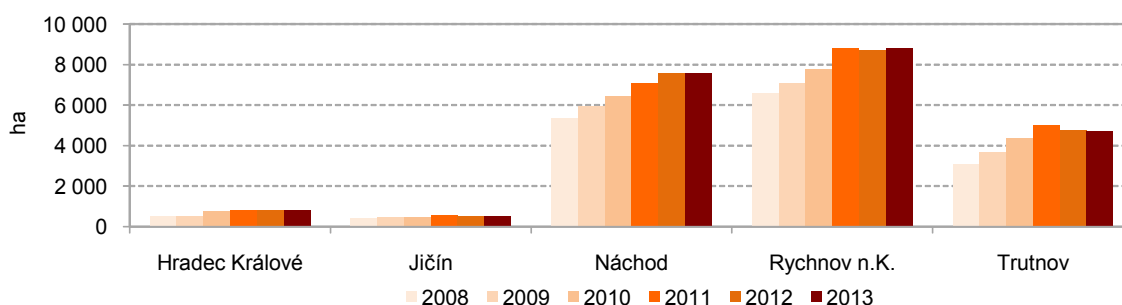
Počet ekofarem se za pět let zdvojnásobil a ustálil na 212...

V Královéhradeckém kraji bylo ke konci roku 2013 celkem 212 ekofarem a jejich počet se za pět let zdvojnásobil. Ekofarmy přibývaly do roku 2011 a poslední tři roky je jejich počet stabilní, dokonce dvě ubyly. Celkem 19 zemědělců provozovalo souběžně konvenční produkci, což souvisí s intenzivnějším využíváním zemědělsky méně vhodných ploch (např. podhorských oblastí) pro jinou než klasickou produkci, která by v daných lokalitách byla ekonomicky neudržitelnou. O tom svědčí i velmi malý počet ekologických zemědělců, kteří hospodaří souběžně konvenčním způsobem. Na celkovém počtu ekofarem v ČR se kraj podílel 5,4 %, nejvíce jich bylo zaznamenáno v kraji Jihočeském (523, tj. 13,4 % v ČR).

...nejvíce ekofarem je v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Z územního hlediska bylo v roce 2013 ekologické hospodaření soustředěno rovnoměrně mezi okresy Náchod (64), Rychnov nad Kněžnou (61) a Trutnov (55). Z celkového přírůstku 106 farem v kraji od roku 2008 jich nejvíce přibýlo opět v okresech Trutnov (33), Rychnov nad Kněžnou (30) a Náchod (27).

Graf 4. 1 Výměra ekologicky obhospodařované půdy v Královéhradeckém kraji podle okresů

Podíl ekologicky obhospodařované půdy činil 8 %...

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2013 hospodařily ekofarmy v kraji na 22 439 ha (ekologicky obhospodařované půdy bylo 21 575 ha a 864 ha půdy bylo jen v přechodném období), což představuje 8,1 % výměry zemědělské půdy a od roku 2008 zvýšení o 2,4 p.b.

...největší výměra je v okresech s horami a vyšší nadmořskou výškou.

Největší výměra i podíl ekologicky obhospodařované půdy je soustředěn do podhorských oblastí, tj. oblastí méně vhodných pro zemědělství, kde jsou stěžejní dotace. Vzestupný trend se zastavil zejména z důvodu, že rok 2011 byl z plánovacího období patrně posledním, kdy mohli zemědělci požádat o dotace na ekologické zemědělství.

Vodovody a kanalizace:

Pokračoval klesající trend spotřeby vody...

Klesající trend spotřeby vody pokračoval i v roce 2013 a s vyšší intenzitou. Pokleslo specifické množství vody fakturované celkem i vody fakturované domácnostem. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2013 fakturováno celkem 120,7 litrů pitné vody na osobu a den, domácnostem pak 78,1 litrů, což jsou hodnoty pod celorepublikovým průměrem. Spotřeba fakturované pitné vody klesla meziročně o 4,3 litru na osobu a den, tj. o 3,4 % a množství vody fakturované domácnostem o 3,9 litru na osobu a den, tj. o 4,8 %. Proti roku 2008 došlo již k poklesu o 16,7 litru a u domácností o 9,9 litru na osobu a den. Jde o celospolečenský trend, kdy meziroční pokles za ČR představoval u vody fakturované celkem 2,9 litru, u vody fakturované domácnostem 0,9 litru na osobu a den.

...rostly ceny vodného i stočného....

Ceny vodného i stočného se meziročně dále zvýšily. V Královéhradeckém kraji se vodné zvýšilo o 1,0 Kč/m³ na 31,3 Kč/m³ a sazba stočného stoupla o 1,1 Kč/m³ na 31,2 Kč/m³. Růst ceny vody zaznamenaly všechny kraje a růst stočného jen náš kraj spolu s Krajem Vysočina a Jihočeským krajem. Cena vodného se v kraji pohybovala pod celorepublikovým průměrem, naopak cena stočného jej přesáhla o 2,0 Kč/m³. Ceny vodného a stočného jsou uváděny bez DPH.

...objem vyrobené vody se snížil.

V roce 2013 bylo vodou z vodovodů zásobeno 94,3 % obyvatel kraje, tj. o 0,5 p.b. nad průměrem České republiky a mezi kraji je to 8. pořadí. Vodovodní síť v délce 4 998 km tvořila 6,6 % vodovodní sítě ČR. Vyrobeno bylo 30,5 mil. m³ vody, z toho 90,5 % představovala voda podzemní a meziročně poklesl celkový objem vyrobené vody o 4,5 %.

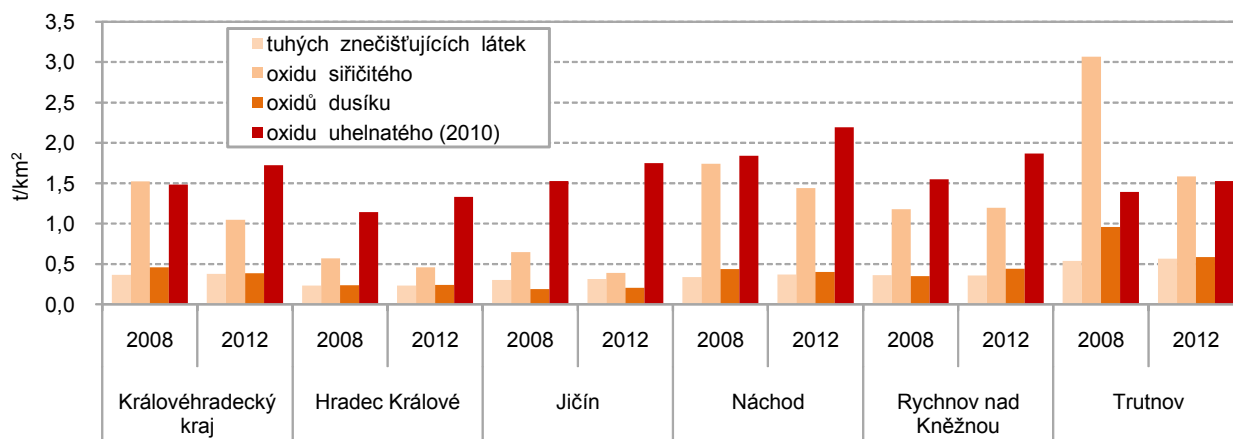
Vzestupnou tendenci má podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci má od roku 2010 vzestupnou tendenci. V roce 2013 vzrostl na 76,5 %, což je meziroční nárůst o 2,7 tisíc osob, tj. zvýšení podílu o 0,7 p.b. Celkový počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci je již 422 tisíc, v roce 2008 to bylo 404,5 tisíc osob. Z toho bylo 70,4 % již napojeno na čistírnu odpadních vod, tj. meziroční nárůst o 5,2 tisíc obyvatel, tj. zvýšení podílu meziročně o 1,1 p.b. a proti roku 2008 o 2,7 p.b.

Čistíren odpadních vod je v kraji 131.

V roce 2013 bylo v kraji 131 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 225 tisíc m³ na den. Ve sledovaném období let 2008 až 2013 přibýlo v kraji celkem 21 zařízení ČOV. Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace představoval 93,5 %, v roce 2008 to bylo 93,0 %. Množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace se meziročně zvýšilo o 1,7 tisíc m³, tj. o 7,5 %.

Graf 4.2 Měrné emise znečišťujících látek v okresech Královéhradeckého kraje (REZZO 1-3)

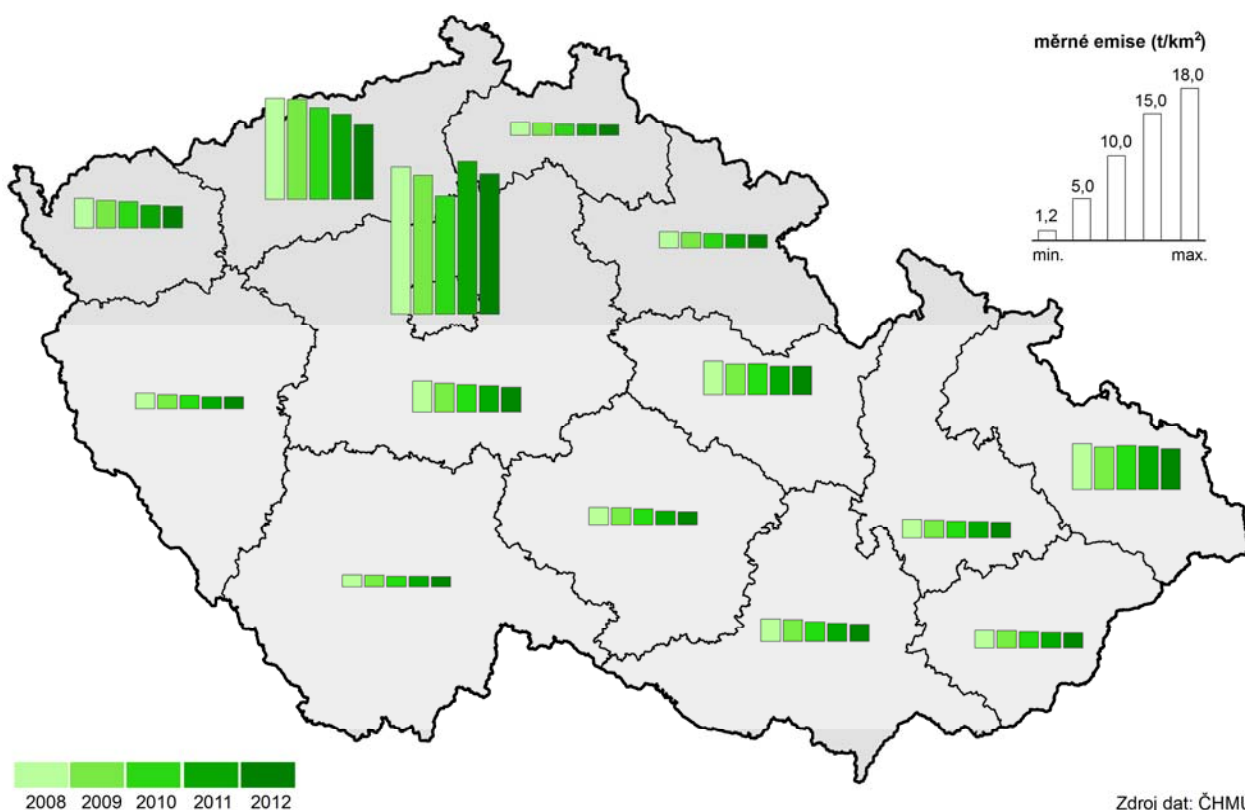

Emise:

Emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesají...

Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2008–2013 postupně snižovaly, zejména vlivem velkých stacionárních zdrojů. U všech druhů emisí je kraj stále pod úrovní hodnot za Českou republiku.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2008 až 2012

.... nejvíce u oxidu siřičitého...

Za rok 2012 je výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn novou metodikou s novou sadou emisních faktorů. To ovlivnilo zejména hodnoty u oxidu uhelnatého za rok 2012 u všech kategorií (REZZO 1–4) a nejsou tak plně srovnatelné s předchozími roky. Nejvýraznější pokles emisí nastal u oxidu siřičitého, kde se emisní hodnoty snížily z 1,5 t/km² v roce 2008 až na 1,1 t/km² v roce 2012, tj. o třetinu. Emise oxidů dusíku od všech znečišťovatelů také každoročně klesaly a za celé sledované období o necelou pětinu. Měrné emise oxidu uhelnatého z mobilních zdrojů se snížily mezi roky 2008 až 2012 o dvě pětiny. Naproti tomu měrné emise tuhých znečišťujících látek po celé období stagnovaly.

...vlivem poklesu v okrese Trutnov.

V územním pohledu jsou k dispozici údaje pouze za kategorie stacionárních zdrojů REZZO 1 (velké zdroje), REZZO 2 (střední zdroje) a REZZO 3 (malé stacionární zdroje) znečištění. Měrné emise sledovaných znečišťujících látek pocházejících z REZZO 1–3 ve všech okresech spíše klesaly nebo stagnovaly. Výrazný byl pokles emisí oxidu siřičitého v okrese Trutnov, který ovlivnil krajské hodnoty.

Odpady: Produkce podnikového odpadu se snížila...

Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. V roce 2012 bylo v kraji vyprodukováno 152 tisíc tun komunálního (z toho tříděný tvořil necelou pětinu), 377 tisíc tun podnikového odpadu a nakládáno¹ bylo s 1,7 mil. tunami odpadů, z toho bylo 8,5% nebezpečných. Komunálního odpadu bylo mezitím o 1,0 % a podnikového o 5,1 % méně.

...produkce odpadu komunálního je stabilní a druhá nejnižší mezi kraji...

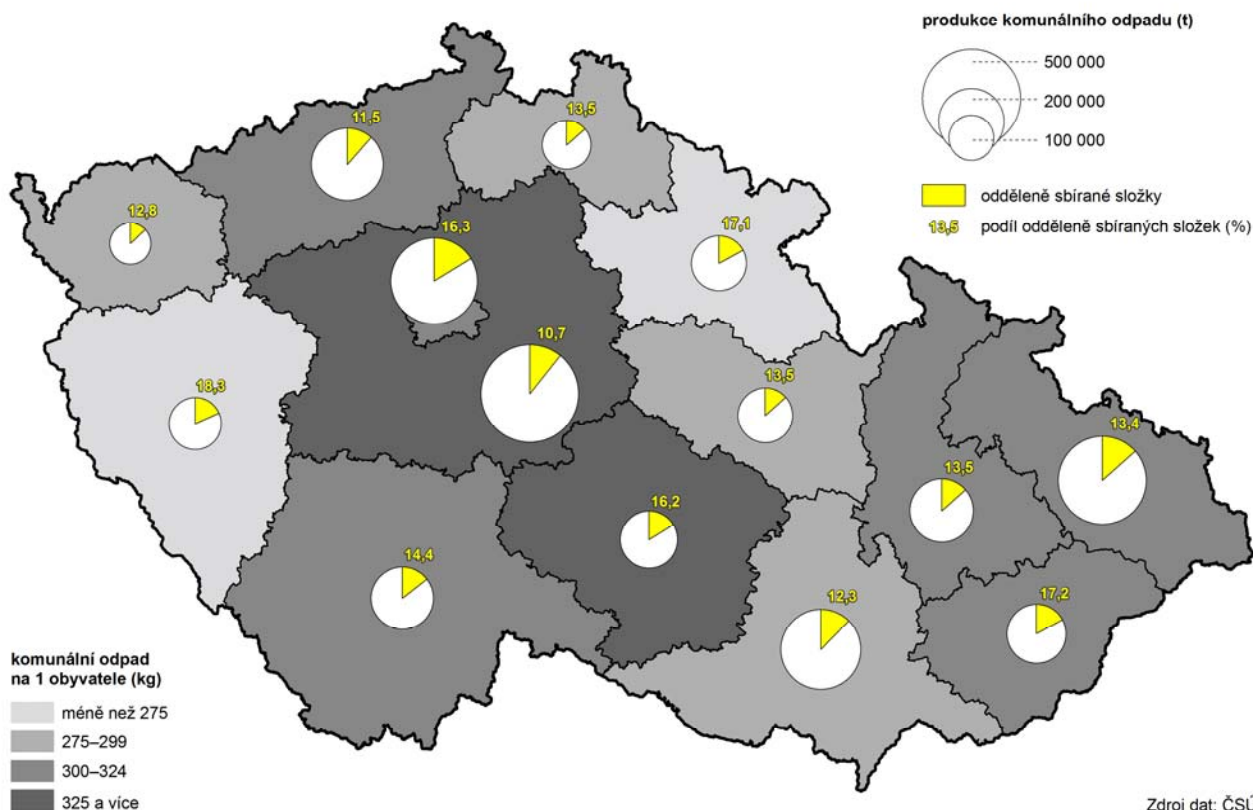
Obyvatel kraje v roce 2012 vyprodukoval v průměru 274 kg odpadu za rok, což byl meziroční pokles, přitom v České republice v průměru 308 kg. Dlouhodobě kraj patří mezi tři kraje s nejnižším množstvím. Mezi kraji to byla v roce 2012 druhá nejnižší hodnota za krajem Plzeňským (243 kg), naproti tomu nejvíce odpadu na obyvatele vyprodukovaly kraje Středočeský (375 kg) a Kraj Vysočina (326 kg).

¹ Nakládání s odpady zahrnuje kromě vyprodukovaného podnikového a komunálního odpadu také odpady, které byly v daném roce odebrány ze skladu nebo dovezeny a dále s nimi bylo nakládáno.

...třetí nejvyšší podíl odděleně sbíraných složek.

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu byl s 17,1 % v roce 2012 mezi kraji třetí, zařadil se za Plzeňský a Zlínský kraj. V letech 2010 a 2011 byl tento podíl druhý nejvyšší a v roce 2008 (21,4 %) a 2009 (19,2 %) dokonce nejvyšší mezi kraji. V České republice činil v roce 2012 tento podíl 13,9 %.

Komunální odpad v krajích v roce 2012

Recyklovaný odpad klesl na desetinu.

Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady byl v roce 2012 druhý nejnižší mezi kraji a tvořil pouze desetinu. V letech 2008 až 2013 byl jeho podíl nejvyšší v roce 2008 (14,2 %). V České republice činil v roce 2012 tento podíl 20,4 % a v roce 2008 to bylo 18,6 %.

Výdaje na ochranu ŽP: Investic na ochranu životního prostředí bylo o polovinu více...

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. V roce 2012 dosáhly v Královéhradeckém kraji pořízené investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora 2 mld Kč, což bylo meziročně o 0,7 mld Kč, tj. téměř o polovinu více. Pořízené investice podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2012 opět vzrostly a představovaly částku 2,7 tis. Kč, což bylo nejvíce v průběhu pětiletého období.

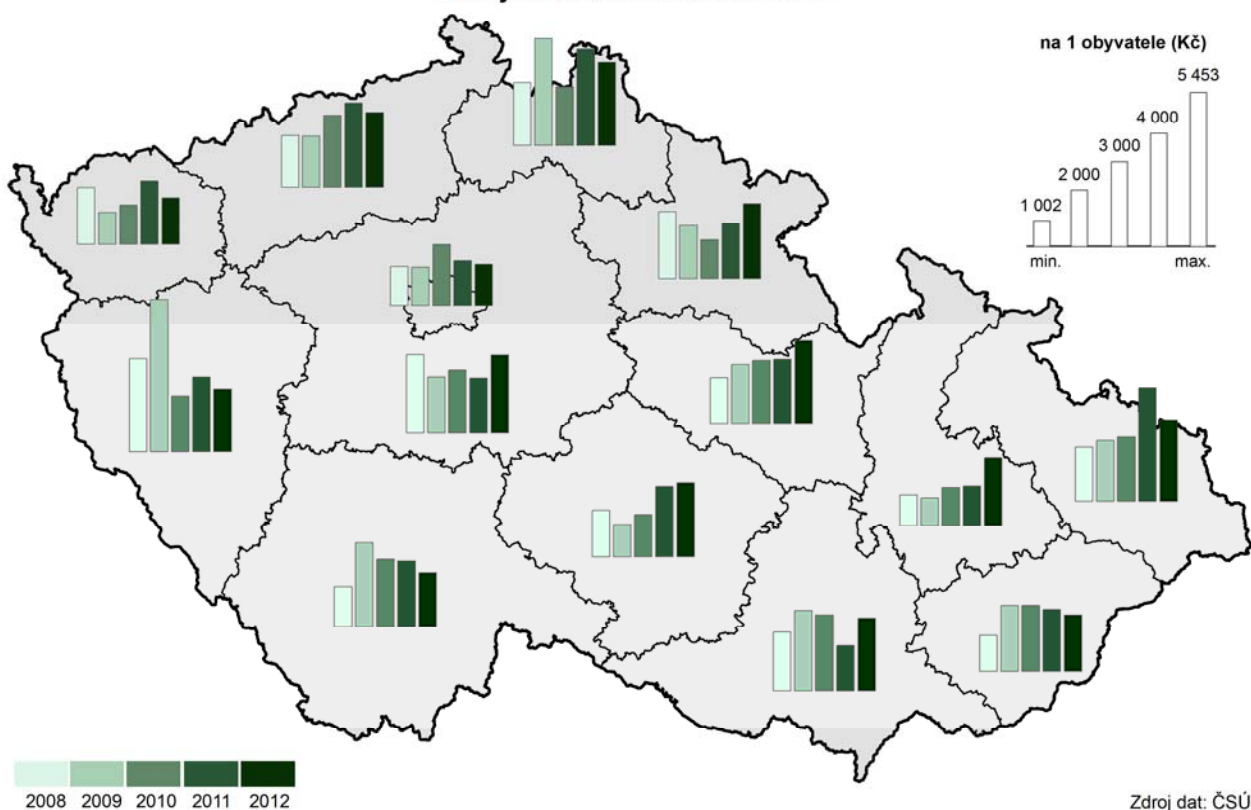
...investice šly nejvíce na nakládání s odpadními vodami...

V členění dle účelu byl za posledních pět let největší podíl investičních nákladů směřován na nakládání s odpadními vodami, významný podíl také na nakládání s odpady. Na ochranu ovzduší a klimatu směřovalo v roce 2006 42,4 % investic, tento podíl se však v posledních letech výrazně snížil na 3,9 % v roce 2010.

... neinvestiční náklady byly vynaloženy na odpady.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v roce 2012 téměř 2,4 mld Kč, což je od roku 2009 stabilní částka. Z toho bylo využito 71,2 % na nakládání s odpady a více než pětina na nakládání s odpadními vodami. Celkově byla většina výdajů na ochranu životního prostředí vynaložena především na odpady.

**Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice
v krajích v letech 2008 až 2012**

**Další údaje o životním prostředí Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.
Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)
a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)
Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)**

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
Živě narození mimo manželství (%)															
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) (%)															
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,2	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,1	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,5	2,4	4,4	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2008	4,5	1,8	3,4	3,7	4,0	5,8	7,3	5,0	3,6	4,5	4,7	5,1	4,9	4,5	6,1
2009	7,1	3,2	5,5	5,9	6,5	8,7	9,9	8,3	6,0	7,3	7,7	8,1	8,9	8,0	8,9
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2008	1,4	0,3	0,8	0,7	0,9	1,9	2,9	1,3	0,6	1,1	1,3	1,6	1,4	1,4	2,6
2009	1,7	0,4	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,9	0,9	1,5	1,7	2,0	1,8	1,8	2,7
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	190,4	244,4	205,0	183,0	187,0	172,4	171,3	178,0	187,5	180,7	180,8	187,5	175,6	178,6	174,5
2010	190,4	252,5	207,8	179,7	187,2	171,3	170,8	179,8	182,0	175,2	179,8	188,0	170,6	175,6	173,2
2011	190,4	250,1	206,7	181,2	187,9	171,8	170,9	178,7	179,7	177,1	180,1	184,8	172,4	178,6	176,1
2012	192,8	249,6	208,9	181,6	192,0	169,6	171,2	179,8	184,5	180,9	181,1	189,9	178,5	182,7	178,0
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	22 262	27 454	22 904	21 104	22 192	19 837	21 176	21 436	21 178	20 946	20 869	21 732	21 011	20 403	21 987
2013	22 557	27 803	23 215	21 382	22 528	20 306	21 506	21 931	21 421	21 166	21 311	22 044	21 285	20 786	22 202
Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu s vdovským a vdoveckým) (ČSSZ)															
2008	9 638	10 289	9 673	9 532	9 604	9 475	9 571	9 563	9 523	9 437	9 370	9 540	9 377	9 430	9 694
2009	10 045	10 730	10 101	9 942	10 009	9 855	9 968	9 984	9 932	9 835	9 771	9 941	9 766	9 833	10 084
2010	10 123	10 817	10 184	10 014	10 075	9 925	10 047	10 056	10 003	9 909	9 847	10 003	9 829	9 900	10 194
2011	10 552	11 266	10 629	10 449	10 507	10 330	10 466	10 482	10 438	10 333	10 279	10 430	10 245	10 323	10 619
2012	10 778	11 520	10 868	10 669	10 727	10 536	10 687	10 701	10 661	10 553	10 498	10 649	10 457	10 546	10 845
2013	10 970	11 726	11 074	10 861	10 920	10 707	10 871	10 893	10 848	10 740	10 689	10 832	10 636	10 739	11 035
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁵⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁵⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9
2012 ⁵⁾	28,2	14,7	24,8	29,7	32,2	30,3	31,4	26,8	29,0	33,7	36,2	26,7	31,5	30,0	33,0
2013 ⁵⁾	29,0	15,1	25,4	30,6	32,9	31,2	32,2	27,6	30,1	34,7	37,2	27,5	32,5	31,1	34,0

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

³⁾ od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1-9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁴⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v provincii

⁵⁾ v letech 2010-2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	358,3	764,0	321,1	307,4	310,0	265,8	300,4	267,7	311,3	290,7	294,6	338,9	270,5	308,0	294,6
2010	360,4	771,8	318,8	306,0	319,6	260,1	292,0	275,7	315,0	291,2	292,3	340,4	274,3	301,5	304,3
2011	364,2	768,2	325,8	306,6	326,5	260,1	289,9	279,7	315,3	297,8	303,3	341,0	281,5	308,6	317,8
2012	366,0	763,0	325,6	311,3	325,9	258,4	295,1	283,7	313,5	289,9	307,1	345,8	284,5	322,2	319,3
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,3	227,0	65,5	73,5	96,5	62,2	84,2	52,8	58,0	54,9	64,3	80,2	76,6	50,0	66,7
2010	88,5	207,5	67,8	78,8	77,8	74,2	104,9	55,5	55,4	66,7	61,9	79,0	73,4	56,0	70,5
2011	87,9	214,5	79,1	67,0	69,0	74,1	96,9	58,9	50,4	62,0	63,1	79,5	61,2	55,5	72,2
2012	84,5	191,4	80,1	67,1	69,7	76,4	89,3	62,3	48,6	61,1	67,5	77,6	58,4	52,7	71,9
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2008	33,7	37,5	30,0	30,0	16,8	30,9	23,0	36,9	36,7	36,1	40,3	33,5	33,2	29,9	
2009	27,7	30,9	24,4	24,7	13,4	24,3	18,7	31,3	30,9	29,3	33,4	27,1	26,9	25,0	
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012 ¹⁾	34,7	40,8	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,2	38,3	37,4	33,7	34,3	30,3	
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2008	885,6	74,0	101,5	50,3	59,3	24,5	64,0	49,8	46,6	50,6	53,8	78,0	53,4	53,9	125,8
2009	782,8	76,3	94,0	45,7	51,5	20,6	56,0	41,4	39,2	42,6	44,4	69,1	44,3	47,0	110,6
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2008	3,7	5,2	6,6	4,3	4,7	2,0	1,2	3,1	3,5	3,6	3,4	4,0	2,9	2,2	2,0
2009	3,7	6,0	6,0	3,4	3,6	1,7	1,3	3,4	2,7	3,1	2,7	4,3	3,2	3,2	2,4
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ (tis.)															
2008	12 836	4 587	665	936	487	680	367	704	903	361	396	1 186	427	497	640
2009	11 986	4 347	645	917	479	666	336	653	810	321	359	1 041	377	448	586
2010	12 212	4 743	631	893	484	670	290	633	804	317	336	1 042	378	463	527
2011	12 899	5 051	695	916	496	710	337	633	826	324	358	1 115	397	469	572
2012	15 099	5 726	853	1 107	595	809	417	754	969	366	439	1 318	475	572	699
2013	15 408	5 900	820	1 139	559	787	427	753	965	369	448	1 427	512	603	698

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	2,2	1,8	2,1	0,9	1,0	2,7	11,6	0,6	1,2	2,8	0,4	0,4	0,9	1,3	4,1
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,7
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	2,9	18,0	3,1	1,2	1,4	2,8	10,0	1,3	1,6	3,3	1,6	2,2	1,9	1,8	5,0
2012	2,7	16,5	2,9	1,2	1,4	2,6	8,8	1,2	1,5	3,3	1,5	2,0	1,9	1,8	4,7
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	18,6	10,1	9,5	29,5	28,8	4,3	12,7	6,9	11,2	12,4	9,0	26,4	21,4	12,0	36,1
2012	20,4	12,2	13,0	26,0	26,4	38,5	13,9	7,8	10,3	13,5	11,5	25,7	17,8	14,3	39,2
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj

	Měřící jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	554 520	554 402	554 803	553 856	552 946	551 909
v tom: muži		271 803	271 733	271 934	272 236	271 657	271 229
ženy		282 717	282 669	282 869	281 620	281 289	280 680
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	3,0	2,7	2,7	2,5	2,4	2,4
Sňatky	počet	2 738	2 421	2 484	2 347	2 337	2 268
Rozvody	počet	1 515	1 597	1 640	1 459	1 354	1 543
Rozvody na 100 sňatků	počet	55,3	66,0	66,0	62,2	57,9	68,0
Živé narození	osoby	6 254	6 261	6 021	5 437	5 467	5 451
z toho mimo manželství	%	35,9	38,8	40,8	42,4	43,8	47,1
Úhrnná plodnost ²⁾		1,528	1,558	1,526	1,418	1,463	1,493
Potraty	počet	2 228	2 256	2 179	2 079	2 010	1 961
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 358	1 401	1 305	1 284	1 246	1 213
Potraty na 100 narozených	počet	35,5	35,9	36,1	38,1	36,6	35,8
Zemřelí celkem	osoby	5 526	5 911	5 553	5 748	5 825	5 918
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 843	3 145	2 811	2 890	2 903	2 909
novotvary		1 509	1 492	1 523	1 447	1 416	1 470
Přirozený přírůstek	osoby	728	350	468	-311	-358	-467
Přistěhovalí celkem	osoby	6 595	5 086	5 051	4 070	4 278	4 098
z toho z ciziny		2 472	1 051	764	521	933	634
Vystěhovalí celkem	osoby	5 015	5 554	5 118	4 458	4 830	4 668
z toho do ciziny		112	1 161	924	279	763	741
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	1 580	-468	-67	-388	-552	-570
z toho s cizinou		2 360	-110	-160	242	170	-107
Celkový přírůstek	osoby	2 308	-118	401	-699	-910	-1 037
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	11,3	11,3	10,9	9,8	9,9	9,9
zemřelí	‰	10,0	10,7	10,0	10,4	10,5	10,7
přirozený přírůstek	‰	1,3	0,6	0,8	-0,6	-0,6	-0,8
přistěhovalí	‰	11,9	9,2	9,1	7,3	7,7	7,4
vystěhovalí	‰	9,1	10,0	9,2	8,0	8,7	8,5
přírůstek stěhováním	‰	2,9	-0,8	-0,1	-0,7	-1,0	-1,0
celkový přírůstek	‰	4,2	-0,2	0,7	-1,3	-1,6	-1,9
Mrtvorozenost	‰	2,2	3,7	2,5	2,8	4,0	3,7
Kojenecká úmrtnost	‰	1,9	1,4	2,7	2,6	3,3	2,0
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,4	0,6	1,5	1,3	1,8	0,9
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0–14 let	osoby	79 228	79 811	80 624	81 441	81 789	82 276
%		14,3	14,4	14,5	14,7	14,8	14,9
15–64 let	osoby	388 434	385 465	382 757	377 554	372 586	367 934
%		70,0	69,5	69,0	68,2	67,4	66,7
65 a více let	osoby	86 858	89 126	91 422	94 861	98 571	101 699
%		15,7	16,1	16,5	17,1	17,8	18,4
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,9	41,1	41,3	41,5	41,8	42,0
v tom: muži		39,3	39,5	39,7	40,0	40,2	40,5
ženy		42,4	42,6	42,8	43,1	43,3	43,5
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) ¹⁾	%	109,6	111,7	113,4	116,5	120,5	123,6
Index ekonomického zatížení (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let) ¹⁾	%	42,8	43,8	44,9	46,7	48,4	50,0
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	75,02	75,11	75,24	75,47	75,63	75,88
ženy	roky	80,44	80,57	80,78	81,33	81,48	81,56
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	15,50	15,48	15,45	15,68	15,80	15,76
ženy	roky	18,39	18,52	18,76	19,16	19,21	19,27

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	474,4	475,8	474,1	472,9	471,8	470,3
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	18,0	16,5	15,0	15,4	14,1	12,9
střední bez maturity	%	37,6	38,9	38,4	37,5	37,9	39,0
střední s maturitou	%	33,8	33,1	34,8	35,1	35,1	34,3
vysokoškolské ²⁾	%	10,6	11,5	11,7	11,9	13,0	13,8
Pracovní síla	tis. osob	275,9	276,0	272,5	271,5	272,6	275,0
v tom: zaměstnaní v NH		265,1	254,7	253,8	252,2	253,2	252,4
z toho ženy		116,9	109,2	109,5	111,2	112,4	110,0
nezaměstnaní		10,9	21,3	18,7	19,3	19,3	22,5
z toho ženy		6,7	11,9	9,8	9,9	9,4	12,1
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	198,5	199,8	201,7	201,4	199,3	195,4
z toho: studující (vč. učňů)		48,0	45,1	44,3	45,3	46,3	.
důchodci (starobní a invalidní)		120,2	125,4	125,7	128,2	127,6	.
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,8	4,0	3,5	4,2	4,1	4,2
průmysl a stavebnictví	%	45,5	41,9	41,1	40,9	40,8	40,6
služby	%	50,7	54,0	55,5	54,8	55,2	55,1
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	83,7	81,9	81,5	79,8	79,9	81,2
zaměstnavatelé	%	3,8	3,6	3,7	3,7	3,8	3,5
pracující na vlastní účet	%	12,0	14,1	14,5	16,2	15,8	14,7
Míra ekonomické aktivity	%	58,2	58,0	57,5	57,4	57,8	58,5
v tom: muži		66,1	67,0	66,5	65,3	65,6	66,7
ženy		50,6	49,5	48,9	49,9	50,3	50,6
Míra zaměstnanosti	%	55,9	53,5	53,5	53,3	53,7	53,7
v tom: muži		64,3	62,9	62,6	61,1	61,3	62,2
ženy		47,9	44,6	44,9	45,9	46,4	45,6
Obecná míra nezaměstnanosti	%	3,9	7,7	6,9	7,1	7,1	8,2
v tom: muži		2,8	6,1	5,8	6,2	6,6	6,8
ženy		5,4	9,8	8,2	8,2	7,7	9,9
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	14 728	23 373	24 678	22 185	25 210	27 678
z toho: ženy		7 605	10 963	11 596	10 731	12 065	13 225
absolventi škol a mladiství		1 205	1 769	1 703	1 707	1 717	1 926
osoby se zdravotním postižením		2 420	2 769	2 926	2 562	2 520	2 604
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		7 502	9 656	9 754	6 883	6 016	6 442
dosažitelní		14 078	22 958	24 048	21 462	24 519	26 966
v tom podle věku:							
15–24 let		2 823	4 445	4 266	4 363	4 942	5 060
25–34 let		3 281	5 454	5 611	4 995	5 636	6 140
35–44 let		2 866	4 793	5 277	4 864	5 681	6 329
45–54 let		3 416	5 295	5 485	4 918	5 154	5 610
55 a více let		2 342	3 386	4 039	3 045	3 797	4 539
průměrný věk	roky	39,5	39,1	39,3	38,7	38,1	39,0
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	4 120	5 888	6 142	5 889	6 520	7 277
střední bez maturity	osoby	6 482	11 020	11 411	9 845	11 335	12 153
střední s maturitou	osoby	3 440	5 362	5 833	5 107	5 853	6 554
vyšší odborné vč. nástavbového	osoby	116	193	208	197	227	227
vysokoškolské	osoby	570	910	1 084	1 147	1 275	1 476

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měsíční jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	2 024	3 182	3 409	2 420	1 540	2 740
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		3 266	5 530	6 275	6 374	5 680	8 542
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)							
manuální pracovníci	osoby	3 501	6 331	7 056	5 346	5 505	8 175
kvalifikovaní (třídy 6–8)		4 378	5 902	6 264	5 850	4 835	6 708
nekvalifikovaní (třída 9)							
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	7 141	8 765	10 327	7 859	8 436	7 793
3–6 měsíců	osoby	3 056	5 728	4 679	4 444	5 095	5 090
6–12 měsíců	osoby	2 134	5 516	4 115	3 720	4 614	5 428
od 1 roku do 2 let	osoby	1 033	2 193	3 780	3 405	3 627	4 907
více než 2 roky	osoby	1 364	1 171	1 777	2 757	3 438	4 460
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 271	5 431	5 462	5 396	5 920	6 054
Podíl nezaměstnaných osob ⁴⁾	%	3,6	6,0	6,3	5,7	6,5	7,3
v tom: muži		3,5	6,3	6,6	5,8	6,8	7,6
ženy		3,8	5,6	5,9	5,6	6,3	7,1
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	%	0,8	1,2	1,9	2,2	2,5	2,5
Volná pracovní místa	počet	4 052	1 333	1 365	1 624	1 121	1 299
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	3,6	17,5	18,1	13,7	22,5	21
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	14 723	12 007	11 906	11 559	.	.
z toho ze zemí mimo EU		8 038	6 158	5 342	4 597	.	.
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	12 116	9 030	8 530	8 270	.	.
z toho ženy		3 959	2 971	2 745	2 621	.	.
s platným živnostenským oprávněním	osoby	2 607	2 977	3 376	3 289	2 959	2 704
z toho ženy		733	798	901	897	798	710
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	99 871	103 970	100 893	99 571	102 079	.
na 1 obyvatele	Kč	180 431	187 499	182 020	179 715	184 495	.
průměr ČR = 100	%	97,6	98,5	95,6	94,4	96	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁶⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	23 148	23 386	23 950	22 837	23 687	23 834
v tom: muži		25 757	25 857	26 753	25 099	26 121	26 149
ženy		19 774	20 292	20 555	20 194	20 844	20 957
Medián mezd	Kč	20 637	20 670	21 174	20 338	21 315	21 421
v tom: muži		22 577	22 384	23 322	22 102	22 867	23 127
ženy		18 254	18 748	19 065	18 666	19 546	19 602
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	971,6	817,7	717,4	610,8	578,4	.
z toho přídavek na dítě		589,4	439,5	337,1	306,9	293,6	.
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	2 186	2 123	2 103	1 841	1 780	1 833
z toho přídavek na dítě		343	254	205	185	176	176
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 950	3 829	3 794	3 323	3 217	3 319
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů	počet	153 919	155 975	156 752	159 942	158 913	158 479
z toho ženy		94 190	94 926	95 069	96 434	95 592	95 076
Příjemci starobního důchodu ⁷⁾	počet	82 742	85 565	92 092	96 951	96 843	97 092
z toho ženy		46 723	47 865	50 568	52 863	52 623	52 522
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁸⁾	počet	17 523	19 671	21 454	25 689	26 777	27 801
z toho ženy		10 266	11 411	12 272	14 259	14 732	15 205
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu ⁹⁾	%	21,2	23,0	24,5	27,8	29,0	30,1

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
v tom: muži		20,1	21,9	23,6	27,6	28,9	30,0
ženy		22,0	23,8	25,2	28,0	29,1	30,1
Průměrná měsíční výše důchodu	Kč	9 362	9 743	9 825	10 240	10 437	10 599
v tom: muži		9 876	10 304	10 407	10 848	11 056	11 231
ženy		9 035	9 382	9 448	9 840	10 027	10 178
Průměrná měsíční výše starobního důchodu ⁷⁾	Kč	9 523	9 932	10 003	10 438	10 661	10 848
v tom: muži		10 474	10 935	10 996	11 463	11 707	11 908
ženy		8 789	9 143	9 187	9 583	9 782	9 948
Podíl průměrné výše starobního důchodu ⁷⁾ na mzdovém mediánu	%	46,1	48,1	47,2	51,3	50,0	50,6
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 504 003	1 159 385	991 081	934 838	829 471	798 926
z toho dávky:							
nemocenské		1 176 556	818 293	666 797	603 935	508 196	499 390
peněžitá pomoc v mateřství		282 787	299 557	301 121	294 235	284 046	255 738
ošetřovné		44 575	41 407	23 070	36 531	36 996	43 478
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	2 450	2 512	2 512	2 490	2 545	2 520
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 773	1 811	1 828	1 796	1 828	1 827
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	4,4	4,5	4,5	4,5	4,6	4,6
Nemocnice							
lůžka	počet	3 634	3 609	3 562	3 465	3 331	3 286
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	113	110	109	107	108	107
průměrná ošetřovací doba	dny	7,9	8,1	8,0	7,9	7,8	7,7
využití lůžek	dny	247,0	247,4	243,6	240,5	250,4	251
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		16 813	17 545	18 308	19 036	19 548	19 859
základních škol		45 266	43 879	43 621	43 494	44 065	44 898
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		29 551	29 433	28 429	26 962	25 459	24 197
vyšších odborných škol (denní studium)		967	963	919	902	892	884
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		16 809	17 752	18 114	18 234	17 871	17 279
s místem výuky v kraji		11 780	12 155	12 621	12 894	12 848	12 249
z toho v prezenčním studiu	%	64,1	63,4	64,6	64,5	64,5	65,5
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	2 391	2 465	2 524	2 922	2 883	3 002
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	12 511	11 435	11 121	11 004	10 785	10 787
na 1 000 obyvatel		22,6	20,6	20,1	19,9	19,5	19,5
Objasněné trestné činy	počet	6 133	5 862	5 499	5 122	5 095	5 527
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	57	53	57	57	57	37

¹⁾ do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím Sčítání lidu, domů a bytů 2011

²⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

³⁾ od roku 2012 zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁷⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 se invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní důchod

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ v letech 2010 až 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MAKROEKONOMIKA¹⁾							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	173 544	172 623	174 599	174 696	173 470	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	104,2	97,0	103,4	101,3	97,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	313 532	311 307	314 992	315 307	313 525	.
průměr ČR = 100	%	85,0	86,9	87,4	86,6	85,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	659 052	669 751	670 730	687 187	684 591	.
průměr ČR = 100	%	89,1	91,1	89,5	90,9	90,4	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	156 927	155 689	157 531	157 382	155 690	.
v tom sektory:							
primární	%	3,4	3,2	2,6	3,9	4,4	.
sekundární	%	44,0	42,2	44,7	43,8	43,8	.
terciární	%	52,6	54,6	52,7	52,3	51,8	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	30 042	32 167	30 701	27 900	26 911	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	54 274	58 010	55 387	50 356	48 638	.
průměr ČR = 100	%	54,9	65,7	62,6	57,3	57,6	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ²⁾	osoby	263 324	257 742	260 312	254 219	253 392	.
z toho zaměstnanci		218 274	209 070	212 450	204 956	204 547	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	28 956	28 285	28 804	29 582	30 421	.
z toho: přímé náklady		20 762	20 447	20 876	21 390	21 981	.
sociální požitky		364	281	281	282	252	.
sociální náklady a výdaje		7 593	7 342	7 470	7 718	7 986	.
personální náklady a výdaje		275	279	252	251	245	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	1 213	1 651	1 568	1 675	1 599	.
z toho: mzdové		585	793	853	924	855	.
financované z veřejných zdrojů		403	570	506	555	467	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	1 447	1 750	1 807	1 867	1 695	.
z toho výzkumní pracovníci		701	804	793	839	747	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti mající: ³⁾							
osobní počítač	%	50,1	56,9	62,3	65,9	69,9	.
internet	%	44,0	52,6	59,5	63,4	67,3	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ⁴⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	130 544	129 399	132 423	134 689	135 372	133 970
z toho fyzické osoby		106 327	104 108	105 959	107 658	107 861	108 076
z toho živnostníci		92 652	96 886	99 072	100 787	100 773	93 320
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou k 31. 12.	počet	72 156	71 265	73 025	75 565	78 161	75 140
z toho fyzické osoby		56 378	57 456	57 714	59 439	60 026	57 411
z toho živnostníci		49 541	52 340	52 212	53 791	54 237	47 637
Vzniklé subjekty	počet	5 215	5 445	5 730	5 147	4 910	4 450
z toho fyzické osoby		3 688	3 783	4 113	3 869	3 657	3 364
z toho živnostníci		3 562	3 562	3 745	3 751	3 496	2 974
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁵⁾	mil. Kč	8 695	7 339	7 637	8 444	8 852	.
z toho: rostlinná produkce		4 298	3 562	4 056	4 882	5 263	.
živočišná produkce		3 964	3 378	3 304	3 194	3 186	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	235 749	235 462	234 041	233 498	235 358	236 160
z toho orná		170 582	169 473	168 653	167 144	166 813	167 268
Sklizeň: obilovin	t	529 989	501 235	426 944	511 547	429 583	479 778
brambor	t	32 031	32 552	26 192	32 436	22 962	18 120
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	107 678	105 882	102 828	100 037	100 743	100 588
prasata	počet	169 423	131 721	138 209	124 286	86 006	85 277
drůbež	počet	1 548 609	2 732 408	2 690 420	2 727 760	2 271 349	2 289 073

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	25 637	23 629	23 267	19 016	19 584	22 728
z toho: hovězí (včetně telecího)		5 356	5 001	4 454	3 833	4 171	5 547
vepřové		20 263	18 611	18 795	15 170	15 401	17 159
Výroba mléka	tis. l	220 818	218 939	205 659	209 535	217 103	218 777
Snáška vajec (komzumních)	tis. ks	143 895	273 890	149 372	141 496	149 312	117 807
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	922	925	930	943	898	959
Těžba dřeva	m ³ b. k.	734 516	735 261	768 739	735 408	827 812	735 739
z toho nahodilá živelní		346 380	228 888	229 156	114 889	174 026	91 589
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	160	153	130	132	130	127
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	88 314	71 795	83 198	111 894	112 920	130 802
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 896	1 830	2 245	2 769	2 841	3 043
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	46 582	39 227	37 065	40 412	39 753	42 980
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	20 536	21 458	22 103	23 139	24 100	25 498
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	39	38	34	30	26	19
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	4 771	5 005	4 824	3 949	3 795	2 353
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 232	1 240	1 224	1 091	1 162	1 374
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	3 872	4 036	3 941	3 620	3 267	1 713
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	21 270	23 528	24 301	25 382	25 575	23 116
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁶⁾	mil. Kč	11 769	12 685	9 761	8 379	10 294	7 704
z toho pro veřejné zadavatele		4 912	6 701	4 844	2 767	3 488	2 790
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	17 912	15 738	19 697	13 479	13 250	8 984
z toho: budov (bytových a nebytových)		13 466	10 943	12 071	8 684	8 864	6 034
na ochranu životního prostředí		1 522	1 735	4 568	2 547	1 378	896
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 999	2 816	3 750	2 624	2 734	2 315
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 396	1 942	1 254	1 272	1 216	1 061
z toho v nových rodinných domech		1 142	1 144	942	897	700	573
Dokončené byty	počet	1 919	1 516	1 807	1 320	1 384	1 046
z toho v nových rodinných domech		1 013	845	934	953	943	817
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v novém rodinném domě	Kč	30 255	31 903	33 880	34 008	33 840	33 017
v novém bytovém domě	Kč	20 105	32 679	36 711	49 322	39 514	71 168
CESTOVNÍ RUCH⁷⁾							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	941	958	912	966	1 126	1 116
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	45 170	45 192	44 271	45 920	51 972	51 266
Hosté celkem	osoby	902 713	810 136	804 270	825 621	968 571	965 416
z toho ze zahraničí		290 150	223 961	207 992	202 154	229 782	230 886
Průměrná doba pobytu	dny	4,8	4,9	4,9	4,7	4,5	4,3
z toho hostů ze zahraničí		4,7	4,8	4,6	4,6	4,5	4,5

¹⁾ data budou revidována; revidovaná data budou zveřejněna koncem roku 2014

²⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

³⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2011 je vypočten z dat roku 2010, 2011 a 2012)

⁴⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky

⁵⁾ v roce 2012 semidefinitivní výsledek

⁶⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁷⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	278 792	278 441	278 162	277 926	277 690	277 506
z toho: orná půda		192 391	192 025	191 591	191 167	191 019	190 880
zahrady a ovocné sady		15 870	15 955	16 005	15 984	15 994	15 945
trvalé travní porosty		70 530	70 461	70 566	70 774	70 675	70 679
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	197 060	197 414	197 699	197 948	198 192	198 375
z toho: lesní pozemky		147 467	147 546	147 635	147 731	147 881	147 948
zastavěné plochy a nádvoří		9 259	9 223	9 240	9 252	9 260	9 283
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	108	142	181	214	214	212
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	11 139	13 526	14 828	16 912	19 380	21 576
Výměra půdy v přechodném období	ha	4 783	4 143	4 994	5 378	2 951	864
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	5,7	6,3	7,1	8,0	8,0	8,1
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	88,0	87,7	86,7	82,7	81,8	78,1
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	73,1	73,0	74,1	75,3	75,8	76,5
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV	%	65,3	66,3	66,9	68,3	69,3	70,4
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	93,0	91,4	92,8	93,9	93,4	93,5
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	0,7	0,8	0,8	0,7	0,8	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,5	1,2	1,3	1,2	1,1	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	3,9	3,8	3,5	3,1	5,7	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,4	2,3	1,8	1,6	1,5	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	829	608	904	717	681	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	281	280	268	277	274	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	21,4	19,2	18,4	19,2	17,1	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	60,1	53,8	49,3	53,2	46,9	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	1 493	1 443	1 654	1 718	1 733	.
z toho nebezpečné odpady	%	5,4	3,7	4,8	2,4	8,5	.
Podíl využitých odpadů	%	21,2	18,5	22,9	26,8	30,0	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)	%	14,2	12,1	12,0	11,2	10,3	.
Podíl odstraněných odpadů	%	38,9	35,4	43,2	36,4	27,7	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 395	1 891	1 386	1 959	2 681	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 372 396	1 002 341	1 307 413	1 465 648	2 041 856	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	1,6	0,5	3,9	4,3	2,4	.
nakládání s odpadními vodami	%	59,2	67,7	26,6	27,2	26,2	.
nakládání s odpady	%	25,5	18,9	12,8	20,4	14,3	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 952 548	2 294 413	2 354 797	2 337 073	2 352 358	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	1,4	1,0	1,3	2,2	1,2	.
nakládání s odpadními vodami	%	22,0	21,1	20,5	22,0	22,1	.
nakládání s odpady	%	72,9	74,4	74,1	72,3	71,2	.

¹⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn novou metodikou s novou sadou emisních faktorů

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	2008	554 520	162 377	79 585	112 582	79 198	120 778
	2010	554 803	163 378	80 165	112 294	79 152	119 814
	2011	553 856	162 820	79 686	112 206	79 086	120 058
	2013	551 909	162 651	79 168	111 595	78 933	119 562
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2008	3,0	3,3	3,7	2,5	2,0	3,1
	2010	2,7	3,2	3,4	2,2	1,8	2,5
	2011	2,5	3,0	3,0	2,2	1,8	2,4
	2013	2,4	2,8	2,5	2,3	1,9	2,4
Přírůstek na 1 000 obyvatel: přirozenou měnou	2008	1,3	1,5	0,3	1,4	1,2	1,8
	2010	0,8	1,1	0,6	0,4	1,3	0,8
	2011	-0,6	-0,6	-1,5	-0,3	0,1	-0,5
	2013	-0,8	-0,3	-2,0	-1,0	-0,0	-1,3
stěhováním	2008	2,9	4,9	8,9	-0,7	0,7	0,9
	2010	-0,1	1,2	6,3	-0,9	-2,4	-4,0
	2011	-0,7	1,1	-1,7	-1,8	-0,8	-1,3
	2013	-1,0	0,0	0,2	-1,5	-2,9	-1,6
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%) ¹⁾ : 0–14 let	2008	14,3	13,7	14,0	14,8	14,9	14,4
	2010	14,5	14,0	14,1	15,1	15,2	14,6
	2011	14,7	14,2	14,5	15,1	15,3	14,7
	2013	14,9	14,6	14,8	15,2	15,3	14,9
15–64 let	2008	70,0	69,7	70,3	69,4	70,0	71,0
	2010	69,0	68,7	69,5	68,2	68,9	69,7
	2011	68,2	67,8	68,5	67,5	68,3	69,0
	2013	66,7	66,2	67,1	66,2	67,0	67,2
65 a více let	2008	15,7	16,6	15,6	15,8	15,1	14,7
	2010	16,5	17,3	16,3	16,7	15,9	15,6
	2011	17,1	18,0	17,0	17,4	16,4	16,3
	2013	18,4	19,3	18,1	18,6	17,6	17,9
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	2008	40,9	41,5	41,0	40,8	40,3	40,6
	2010	41,3	41,8	41,3	41,1	40,7	41,1
	2011	41,5	42,0	41,6	41,4	40,9	41,4
	2013	42,0	42,5	42,0	41,9	41,5	41,9
Index stáří (%) ¹⁾ (65 a více let / 0–14 let)	2008	109,6	121,2	111,4	106,5	101,8	102,0
	2010	113,4	123,6	115,5	111,1	105,2	106,6
	2011	116,5	126,4	117,0	115,0	107,3	110,9
	2013	123,6	132,3	122,6	122,1	115,0	120,1
Index ekonomického zatížení (%) ¹⁾ (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let)	2008	42,8	43,4	42,2	44,2	42,8	40,9
	2010	44,9	45,5	43,8	46,6	45,1	43,4
	2011	46,7	47,5	45,9	48,2	46,4	45,0
	2013	50,0	51,1	48,9	51,1	49,2	48,8
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2008	14 728	3 692	2 568	2 697	1 639	4 132
	2010	24 678	6 770	3 757	4 881	2 984	6 286
	2013	27 678	8 268	3 483	5 329	3 274	7 324
	z toho: ženy	2008	7 605	1 920	1 376	1 341	904
2010		11 596	3 107	1 765	2 264	1 512	2 948
2013		13 225	3 923	1 687	2 466	1 725	3 424
absolventi škol a mladiství	2008	1 205	327	196	247	142	293
	2010	1 703	555	263	271	205	409
	2013	1 926	535	288	377	258	468

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
osoby se zdravotním postižením	2008	2 420	653	423	380	282	682
	2010	2 926	798	408	567	421	732
	2013	2 604	754	316	460	357	717
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2008	7 502	1 877	1 205	1 407	915	2 098
	2010	9 754	2 639	1 461	1 983	1 285	2 386
	2013	6 442	1 648	910	1 187	971	1 726
dosažitelní	2008	14 078	3 511	2 491	2 536	1 569	3 971
	2010	24 048	6 589	3 686	4 720	2 902	6 151
	2013	26 966	8 034	3 429	5 129	3 144	7 230
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):							
ve věku 50 a více let	2008	29,5	28,9	31,3	25,4	27,9	32,0
	2010	28,4	27,9	29,5	27,0	30,0	28,5
	2013	26,7	25,8	28,5	24,6	28,9	27,5
evidovaných 12 a více měsíců	2008	16,3	16,5	23,1	10,6	7,0	19,2
	2010	22,5	20,3	27,0	19,1	19,3	26,4
	2013	33,8	36,8	32,0	29,3	28,8	36,9
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ²⁾	2008	3,6	3,1	4,4	3,2	2,8	4,6
	2010	6,3	5,9	6,6	6,2	5,3	7,4
	2013	7,3	7,4	6,4	6,9	5,9	9,0
v tom: muži	2008	3,5	3,0	4,0	3,3	2,5	4,6
	2010	6,6	6,4	6,8	6,6	5,2	7,8
	2013	7,6	7,8	6,5	7,4	5,5	9,4
ženy	2008	3,8	3,2	4,9	3,2	3,1	4,7
	2010	5,9	5,4	6,4	5,7	5,4	7,0
	2013	7,1	7,1	6,4	6,5	6,3	8,6
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ³⁾	2008	0,6	0,5	1,1	0,4	0,2	0,9
	2010	1,5	1,2	1,8	1,2	1,1	2,0
	2013	2,5	2,8	2,1	2,1	1,8	3,4
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu - stav v prosinci (%) ⁴⁾	2008	21,2	15,9	20,5	30,8	21,7	18,8
	2010	24,5	18,4	25,0	34,2	25,6	22,0
	2013	30,1	23,9	31,6	39,4	31,5	27,5
v tom: muži	2008	20,1	15,1	19,9	29,1	20,6	17,8
	2010	23,6	17,5	24,8	32,6	24,6	21,1
	2013	30,0	24,2	32,0	38,3	31,4	27,3
ženy	2008	22,0	16,6	21,0	32,1	22,5	19,6
	2010	25,2	19,0	25,1	35,5	26,3	22,8
	2013	30,1	23,6	31,3	40,3	31,6	27,7
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2008	22,6	19,8	21,1	24,1	17,9	29,0
	2010	20,1	19,8	19,3	20,3	15,7	23,6
	2013	19,5	21,3	17,7	20,5	14,3	20,9
z toho násilné a mravnostní	2008	1,6	1,5	1,5	1,7	0,9	2,3
	2010	1,4	1,2	1,7	1,6	1,3	1,6
	2013	1,4	1,4	1,7	1,5	0,8	1,6
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	2008	6,4	6,6	6,4	5,9	6,1	6,9
	2010	6,8	7,5	6,3	6,1	6,4	6,9
	2013	5,4	5,6	5,4	5,0	5,1	5,6

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2008	21,3	34,6	23,4	11,0	9,5	19,3
	2010	17,6	27,9	12,2	8,9	14,4	17,4
	2013	14,0	18,4	8,5	11,0	9,9	16,9
Počet bytů na 1 000 obyvatel: zahájených	2008	4,3	4,8	3,3	3,6	5,2	4,5
	2010	2,3	2,0	1,6	1,9	2,7	3,0
	2013	1,9	2,6	1,9	1,3	1,9	1,6
dokončených	2008	3,5	5,6	3,0	2,7	2,1	2,6
	2010	3,3	5,0	2,4	2,7	3,0	2,1
	2013	1,9	1,9	1,6	1,7	2,4	1,9
Hromadná ubytovací zařízení ⁶⁾ : lůžka	2008	45 170	2 726	4 719	5 143	4 704	27 878
	2010	44 271	3 083	4 966	5 123	4 507	26 592
	2013	51 266	3 652	5 747	6 148	6 154	29 565
lůžka na 1 000 obyvatel	2008	81,6	16,8	59,6	45,7	59,4	231,0
	2010	79,9	18,9	62,2	45,6	57,0	221,7
	2013	92,9	22,5	72,6	55,1	77,9	247,1
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%): orné půdy	2008	40,4	58,9	52,0	39,7	33,0	24,0
	2010	40,3	58,8	51,9	39,5	32,6	23,9
	2013	40,1	58,8	51,9	39,6	32,1	23,8
zastavěných ploch	2008	1,9	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
	2010	1,9	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
	2013	2,0	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3): tuhých znečišťujících látek	2008	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
	2010	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6
	2012	0,4	0,2	0,3	0,4	0,4	0,6
oxidu siřičitého	2008	1,5	0,6	0,6	1,7	1,2	3,1
	2010	1,3	0,6	0,6	1,6	1,3	2,2
	2012	1,0	0,5	0,4	1,4	1,2	1,6
oxidů dusíku	2008	0,5	0,2	0,2	0,4	0,4	1,0
	2010	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,7
	2012	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,6
oxidu uhelnatého ⁷⁾	2008	1,5	1,1	1,5	1,8	1,5	1,4
	2010	1,7	1,3	1,8	2,2	1,9	1,5
	2012	4,2	3,4	4,4	5,3	4,5	3,6

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb., v roce 2010 a 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁶⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

⁷⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních bilancí